

จิตวิญญาณแห่งศรัทธา

The Spirit of Faith

นางสาวอัญชิสา ศรีสมุทร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปมหาบัณฑิต สาขา ทัศนศิลป์

บัณฑิตศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

พ.ศ.2561

ลิขสิทธิ์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

THE SPIRIT OF FAITH

AUNCHISA SRISAMUTH

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF FINE ARTS PROGRAM IN VISUAL ARTS
GRADUATE SCHOOL BUNDITPATANASILPA
ACADEMIC YEAR 2019
COPYRIGHT OF BUNDITPATANASILPA

ชื่อเรื่อง	จิตวิญญาณแห่งศรัทธา
4006603004	นางสาวอัญชิสา ศรีสมุทร
ปริญญา	ศิลปบัณฑิต วิชา ทักษะศิลป์
พ.ศ.	2561
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ดร.เมตตา สุวรรณศรี
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รศ.สรธรรมรงค์ สิงห์เสนี

บทคัดย่อ

เมื่อครั้งอดีตพุทธศาสนาเคยเจริญรุ่งเรืองมาช้านาน ประเทศไทยก็นับว่าเป็นเมืองพุทธที่ประชาชนมีอิสระในการคิดและการเลือกนับถือศาสนา ด้วยกฎหมายของประเทศเปิดให้เสรีแก่ประชาชนทั้งที่มีนิกายต่างๆเข้ามาเผยแพร่อย่างหลากหลาย หากแต่ว่าผู้คนส่วนใหญ่ของประเทศไทยยังคงนับถือศาสนาพุทธ แต่ในยุคปัจจุบันที่เต็มไปด้วยสังคมเทคโนโลยี สื่อออนไลน์ การสื่อสารที่ไร้พรมแดน ด้วยเหตุนี้การควบคุม หักห้ามใจไม่ให้เป็นไปในทิศทางที่ผิด หลุดพ้นจากสิ่งชั่วร้าย จึงต้องอาศัยจิตที่ยึดมั่นต่อศรัทธาในศาสนา เพราะหลักคำสอนพุทธศาสนาสอนให้มนุษย์ ทำดีละเว้นความชั่ว เกรงกลัวต่อบาป ดำเนินรอยตามคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่เปรียบมนุษย์ดั่งบัวสี่เหล่า เมื่อมีจิตศรัทธาในคำสอนมาก การดำรงตนให้อยู่บนวิถีของความดีงาม ย่อมเกิดผลดีเปรียบได้ดั่งบัวพ้นน้ำ

การสร้างสรรค์ผลงานชุด “ จิตวิญญาณแห่งศรัทธา ” (The Spirit of Faith) เป็นการสร้างสรรค์ที่แสดงออกถึงความศรัทธาของผู้สร้างสรรค์ที่มีต่อพุทธศาสนา อันประกอบไปด้วยหลักธรรมคำสอนซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้ปฏิบัติมีจิตใจที่สุขสงบ หลุดพ้นจากบ่วงแห่งความทุกข์ โดยผู้สร้างสรรค์เลือกใช้เทคนิคการถ่ายภาพร่วมกับการนำวัสดุสำเร็จรูปมาผสมผสานเพื่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกแห่งความศรัทธา โดยหวังเพื่อยกระดับจิตใจให้มนุษย์เห็นถึงคุณค่าของหลักธรรม คำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามากที่สุด รวมถึงพัฒนาคุณภาพจิตใจเสริมสร้างสภาวะความสุขที่ยั่งยืน

คำสำคัญ : ความศรัทธา, จิตวิญญาณ, พุทธศาสนา, สื่อผสม

Title	THE SPIRIT OF FAITH
4006603004	Miss Aunchisa Srisamuth
Degree	MASTER OF FINE ARTS PROGRAM IN VISUAL ARTS
Year	2019
Advisor	Dr. Meta Suwanasorn
Co-advisor	Assoc. Prof. Sannarong Singhaseni

ABSTRACT

Buddhism has flourished since ancient times. Thailand is considered a Buddhist country, where the people have the right to freely choose what they want to believe according to Thai law. Even though there are different religious options, most Thais are Buddhists. As social life at present is full of high technology, online media, and borderless communication, living in a proper, pure way depends on a strongly faithful mind, staying away from misguidedness. The Buddhist doctrines teach followers to behave, avoid doing bad things, be afraid of sins, and to follow the righteous path of the Buddha which compared human beings to a lotus with four hierarchical levels. If one's mind has faith in the doctrines and holds onto virtues, one is considered to be a blooming lotus.

“The Spirit of Faith” is a set of artworks representing the artist's faith toward Buddhism, the religious way that aims to guide followers to peace of mind. The technique used in these mixed media art pieces is photography on acrylic sheets. The artist's intentions are to make the audience feel the sentimental feelings of faith, bringing their minds as close to the Buddha's doctrines as possible, and ultimately allowing their minds to attain a sustainable state of happiness.

Keyword : Faith, Spirit, Buddhism, mixed media

Page : 115

กิตติกรรมประกาศ

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด “จิตวิญญาณแห่งศรัทธา” (Spirit of Faith) นี้ ประสบผลสำเร็จจากความกรุณา การแนะนำเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ ตลอดจนการให้ความรู้ในศาสตร์ต่างๆ ทางด้านศิลปะจากทั่วทุกมุมของโลก โดยคณาจารย์ นายเด่น หวานจริง คณบดี คณะศิลปะวิจิตร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์, ผ.ศ.ศุภชัย สุกชีโชติ อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์, รศ.สรณรงค์ สิงหนั่น อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ (อาจารย์ที่ปรึกษา ร่วม), ดร.เมตตา สุวรรณศรี อาจารย์ประจำสาขาภาพพิมพ์ วิทยาลัยช่างศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก), ดร.ศิระ สุวรรณศรี อาจารย์ประจำวิชาสาขาประติมากรรม ภาควิชาวิจิตรศิลป์ วิทยาลัยเพาะช่าง, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดวงหทัย พงศ์ประสิทธิ์ อาจารย์ประจำสาขาจิตรกรรม คณะศิลปะวิจิตร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์, อาจารย์สุทธาสินี สุวุฒโฑ อาจารย์ประจำสาขาจิตรกรรม คณะศิลปะวิจิตร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ท้ายที่สุด ขอกราบพระคุณบิดา มารดาผู้สนับสนุนในการให้องค์ความรู้การดำเนินชีวิตที่ยั่งยืน และขอขอบคุณบุคลากรโรงเรียนราชวินิตบางแคปานขำ ที่ให้ความช่วยเหลือด้านสถานที่ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

นางสาวอัญชิสา ศรีสมุทร

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	(ก)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(ข)
กิตติกรรมประกาศ.....	(ค)
สารบัญ.....	(ง)
สารบัญภาพ.....	(ช)
สารบัญตาราง.....	(ณ)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์.....	2
1.3 คำถามในงานสร้างสรรค์.....	2
1.4 สมมติฐานการสร้างสรรค์.....	3
1.5 ขอบเขตของการสร้างสรรค์.....	3
1.6 ขั้นตอนการสร้างสรรค์.....	3
1.6.1 ศึกษาเอกสารทางวิชาการ.....	3
1.6.2 ศึกษาด้านเทคนิคในการสร้างสรรค์.....	3
1.7 วิธีดำเนินการสร้างสรรค์.....	4
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.9 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมการสร้างสรรค์ชุด.....	7
2.1 ความเป็นมาและแนวคิดในการสร้างสรรค์.....	7
2.2 ทฤษฎีและกรอบความคิดในการสร้างสรรค์.....	8
2.2.1 ทฤษฎีความศรัทธา.....	8
2.2.2 ทฤษฎีมนุษยปรัชญา.....	10
2.2.3 ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์.....	11
2.3 อิทธิพลในการสร้างสรรค์และผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้องด้านความศรัทธา.....	12
2.3.1 ความศรัทธาในคำสอนและความเชื่อทางพุทธศาสนา.....	12
2.3.2 วิกฤตศรัทธาทางพุทธศาสนา.....	13
2.3.3 การใช้สัญลักษณ์ในงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อและความศรัทธาทางพุทธศาสนา.....	21

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
2.4.วัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	26
2.4.1 ทองคำเปลว.....	26
2.4.2 อะคริลิก.....	27
2.4.3 ไฟสาย LED	27
2.4.4 ผ้าแก้ว	29
2.5 ผลงานศิลปินที่ทำการศึกษา.....	30
2.5.1 จอช บูลริส (Josh bulriss).....	30
2.5.2 โวล์ฟกัง ไลป (Wolfgang Laib)	31
5.3 อ.พิชัย นิรันดร์.....	32
5.4 อ.ปัญญา วิจินธนสาร.....	34
5.5 อ.มณเฑียร บุญมา.....	35
บทที่ 3 วิธีการสร้างสรรค์ผลงาน.....	40
3.1 ความเป็นมาแนวคิดแรงบันดาลใจ.....	40
3.2 ข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	40
3.2.1 ข้อมูลจากประสบการณ์ตรงของผู้สร้างสรรค์.....	40
3.2.2 ข้อมูลจากสภาพแวดล้อมทางสังคม.....	43
3.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ.....	44
3.2.4 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	45
3.3 ขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ (Terminal project).....	52
3.3.1 การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1.....	52
3.3.2 การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2.....	54
3.3.3 การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3.....	61
3.3.4 การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4.....	66
3.4 ขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์.....	70
3.4.1 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1.....	70
3.4.2 ตารางขั้นตอนการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2.....	75
3.4.3 การสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3.....	77

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
3.4.4 การสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4.....	82
บทที่ 4 การวิเคราะห์และการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์.....	86
4.1 การค้นคว้าและทดลองเทคนิคก่อนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์(ระยะที่ 1).....	86
4.2 การค้นคว้าและทดลองเทคนิคก่อนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์(ระยะที่ 2).....	89
4.3 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ (ระยะที่ 3)	94
4.3.1 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 3 ขั้นที่ 1.....	96
4.3.2 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 3 ขั้นที่ 2.....	98
4.3.3 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 3 ขั้นที่ 3.....	99
4.3.4 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 3 ขั้นที่ 4.....	100
4.4 การวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด จิตวิญญาณแห่งศรัทธา	103
บทที่ 5 สรุปประเมินผลงานการสร้างสรรค์.....	112
5.1 แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	112
5.2 เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	113
5.3 การนำเสนอผลงาน.....	113
5.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการสร้างสรรค์ผลงาน.....	114
5.5 ข้อเสนอแนะ.....	114
บรรณานุกรม.....	115
ประวัติ.....	116

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. การหาข้อมูลการนับถือศาสนา.....	13
2. การหาข้อมูลการประกอบกิจทางศาสนา.....	14
3. การหาข้อมูลการประกอบกิจทางศาสนา.....	15
4. การสวดมนต์.....	16
5. การหาข้อมูลการประกอบกิจทางศาสนา.....	17
6. การหาข้อมูลการประกอบกิจทางศาสนา.....	18
7. การจำแนกตามการทำสมาธิ.....	19
8. ดอกบัว.....	21
9. ธรรมจักร สัญลักษณ์ทางพุทธศาสนา.....	22
10. พระโกนาคนะพุทธเจ้า.....	23
11. รอยพระพุทธรบาท.....	24
12. ทองคำเปลว.....	25
13. อะคริลิก.....	26
14. ไฟสาย.....	29
15. ผ้าแก้ว.....	29
16. ภาพผลงานศิลปิน Josh bulriss.....	30
17. ภาพผลงานศิลปิน โวล์ฟกัง ไลป	32
18. ภาพผลงานศิลปิน อ.พิชัย นีรันดร์.....	33
19. ภาพผลงานศิลปิน อ.ปัญญา วิจินธนสาร.....	35
20. ภาพผลงานศิลปิน อ.มณเฑียร บุญมา.....	36
21. การหาข้อมูลจากสถานที่จริง.....	41
22. การหาข้อมูลจากสถานที่จริง.....	42
23. คนไทยกับการทำบุญ.....	43
24. การเขียนขอพร.....	44
25. ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1.....	54

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
26. ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2.....	59
27. ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3.....	65
28. ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4.....	69
29. ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1.....	74
30. ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2.....	78
31. ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3.....	82
32. ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4.....	84
33. ผลงานชิ้นที่ 1 ชื่อภาพ เทียนศรัทธา.....	85
34. ผลงานชิ้นที่ 2 ชื่อภาพ ตูพระธรรม.....	87
35. ผลงานชิ้นที่ 3 ชื่อภาพ กรรม.....	88
36. ผลงานชิ้นที่ 4 ชื่อภาพ สมาธิ.....	88
37. ผลงานชิ้นที่ 1 ชื่อภาพ คลื่นศรัทธา.....	91
38. ผลงานชิ้นที่ 2 ชื่อภาพ ทางดับทุกข์.....	92
39. ผลงานชิ้นที่ 2 ชื่อภาพ บัวบูชา.....	93
40. ผลงานชิ้นที่ 2 ชื่อภาพ บัวสี่เหล่า.....	94
41. ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1 ชื่อภาพ ศรัทธา 1.....	96
42. ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2 ชื่อภาพ ศรัทธา 2.....	98
43. ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3 ชื่อภาพ ศรัทธา 3.....	99
44. ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4 ชื่อภาพ ศรัทธา 4.....	100

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	45
2. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1.....	52
3. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2.....	55
4. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3.....	61
5. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4.....	66
6. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1.....	70
7. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2.....	75
8. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3.....	79
9. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4.....	82
10. การวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด จิตวิญญาณแห่งศรัทธา.....	101
11. แสดงการแก้ปัญหาผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด จิตวิญญาณแห่งศรัทธา.....	112

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมไทยปัจจุบันจะเห็นได้ว่า เกิดภาวะวิกฤติศรัทธาทางพุทธศาสนา อันเนื่องมาจากผู้คนหลงในวังวนแห่งกิเลสที่คอยยั่วยุ ทั้งจากทางสื่อสังคมออนไลน์ นิติสาร แฟชั่น การลอกเลียนแบบพฤติกรรมผิดๆ ความรุนแรงในสังคม ล้วนเกิดจากวัฒนธรรมกระแสใหม่ ที่หลีกเลี่ยงออกจากหลักธรรมคำสอนทางพุทธศาสนา ดังจะเห็นได้จากหน้าหนังสือพิมพ์ สื่อออนไลน์ ได้นำเสนอแง่มุม ให้ผู้คนเห็นถึงความเหี้ยมโหด การทารุณ ฆาตกรรม การข่มขืน และการกระทำที่ขาดศีลธรรมอันเป็นผลมาจาก จิตที่ขาดสำนึกดีชั่ว ที่กระตุ้นเร้าให้มนุษย์กระทำความผิดต่อบุคคลอื่นหรือบุพการี โดยไม่คำนึงถึงหลักคำสอนพื้นฐาน คือ ศีล 5 อันเป็นส่วนหนึ่งของพระธรรมวินัย 227 ข้อ ทำให้เกิดความเสื่อมที่มีผลในวงกว้างต่อสังคมพระพุทธศาสนาที่เคยยึดเหนี่ยวจิตใจของบุคคลให้ตั้งอยู่ในการกระทำดีทุกขณะ กลับกลายเป็นเพียงที่พักพิงทางใจให้มนุษย์แค่ในชั่วระยะเวลาหนึ่งแห่งความทุกข์ ในขณะเดียวกันนั้น ยังมีผู้คนจำนวนมากที่ยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนา และทะนุบำรุงศาสนาอย่างต่อเนื่อง

เมื่อกาลเวลาได้ผันผ่าน นำเอาความเจริญทางวัตถุ ผู้คนล้วนเสพติดในด้าน ความรู้สึก รัก โลภ โกรธ หลง จิตใจวูบไหวไปกับสิ่งเร้าจากเพียงแค่เห็นเป็นรูปภาพ ไม่หลงเหลือการกระทำอันดีงาม ขาดการยับยั้งชั่งใจ อันเป็นผลทำให้การทำนุบำรุงศาสนาด้วยจิตที่ศรัทธาอย่างแท้จริงอยู่ในขั้นวิกฤติ จิตของมนุษย์นั้นเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการแสดงออก จิตใจที่คิดดีย่อมเกิดจากความยึดมั่นในกฎแห่งกรรม

สถานการณ์พระพุทธศาสนาของประเทศไทยในปัจจุบันกำลังตกอยู่ในภาวะวิกฤติอย่างร้ายแรง ซึ่งนับวันจะยิ่งทวีความวิกฤติมากขึ้นเป็นลำดับ เพราะ “ภิกษุ” ไม่ได้ศึกษาพระธรรม ไม่ประพฤติปฏิบัติตามสิกขาบทในพระวินัย ไม่เคารพยำเกรงต่อพระพุทธองค์ ไม่ละอายชั่วกลัวบาป อาศัยศรัทธาของชาวพุทธที่ไม่ได้ประกอบด้วยปัญญาในการแสวงหาทรัพย์สินและเงินทองโดยมิชอบ ส่วน “อุบาสกและอุบาสิกา” ให้ความสำคัญกับอามิสบูชามากกว่าการปฏิบัติบูชาการทำบุญไม่ได้ทำด้วยจิตที่บริสุทธิ์ แต่เป็นการทำบุญด้วยความโลภเพื่อหวังได้มาในสิ่งต่างๆ มีมิฉชาติภูมิ (ความเห็นผิด) ตกเป็นเหยื่อของภิกษุในเครื่องฉ้อฉลและการประกอบพิธีกรรมต่างๆ อาทิ การยึดถือในเครื่องรางของขลัง การสะเดาะเคราะห์ การแก้กรรม ฯลฯ สาเหตุหลักของการเกิดปัญหาในพระพุทธศาสนามีหลายประการ คือ การที่ผู้บวชเป็นภิกษุไม่มี ความศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่าง

แท้จริงจึงไม่มี การศึกษาพระธรรม ไม่มีอัยยาศัยในการครองตนในเพศบรรพชิตจึงล่วงละเมิดสิกขาบทในพระวินัย มัวแต่ไปทำในสิ่งที่ไม่ใช่กิจของสงฆ์ ยินดีพอใจกับการรับเงินและทอง (หนังสือพิมพ์เดลินิวส์, 2561, 3 พฤษภาคม)

จากปัญหาดังกล่าวจึงเป็นการสะท้อนให้เห็นว่า พุทธศาสนาที่เคยได้รับการเชื่อถือศรัทธา ได้ถูกทำลายลงจากน้ำมือมนุษย์ ผู้เรียกตนเองว่า มนุษย์ผู้เป็นสัตว์ประเสริฐ และหลงลืมหลักคำสอนพุทธศาสนา จนเป็นเหตุให้ ความศรัทธาเสื่อมถอย และเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้สร้างสรรค์ซึ่งเป็นผู้มีความศรัทธาในศาสนาอย่างแรงกล้าต้องการแสดงออกให้เห็นถึง คุณค่าแห่งความดีงาม ความสงบ ความเปี่ยมสุข อันเกิดจากความเลื่อมใสศรัทธาตามคำสอนของพุทธศาสนา และเป็นหลักการที่พุทธศาสนิกชนพึงปฏิบัติตามเป็นกิจวัตร

การสร้างสรรค์ผลงานชุด “จิตวิญญาณแห่งศรัทธา” (Spirit of Faith) ต้องการปลุกจิตสำนึกให้เห็นถึงคุณค่าแห่งความศรัทธาอันก่อให้เกิดความดีงามในจิตใจ อันเป็นการยกระดับทางจิต เพื่อให้ผู้ศึกษานั้นหลุดพ้นจากบ่วงแห่งกิเลสตัณหา ผู้สร้างสรรค์ไม่ได้หวังให้พบนิพาน แต่ผู้สร้างสรรค์หวังว่าจะเป็นเพียงแสงเทียนดวงน้อยที่จุดประกายให้พุทธศาสนิกชนได้หวนรำลึกถึงที่มาแห่งจิตวิญญาณของความดีงาม

1.2 วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

1.2.1 เพื่อสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ในหัวข้อ จิตวิญญาณแห่งศรัทธาเพื่อสะท้อนความศรัทธาในศาสนาพุทธ ตามทฤษฎีที่ทำการศึกษาดังต่อไปนี้ คือ ทฤษฎีความศรัทธา, ทฤษฎีมนุษยปรัชญา (Anthroposophy), ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Interaction), สัญลักษณ์นิยม

1.2.2 สร้างสรรค์ผลงานในเทคนิคสื่อผสม (Mixed Media) ผสมผสานกับ ศิลปะจัดวาง (Installation Art) โดยใช้ภาพถ่ายเสมือนจริง , การประกอบวัสดุสำเร็จรูป

1.2.3 เพื่อปลุกจิตสำนึกให้เห็นถึงคุณค่าของความดีงามของพุทธศาสนาและพุทธศาสนิกชนที่มีต่อศาสนาในยุควิกฤตศรัทธา

1.3 คำถามในงานสร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์ สามารถสร้างสรรค์ผลงานสื่อผสม ที่แสดงถึงความศรัทธา ได้หรือไม่

1.4 สมมติฐานการสร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์ สามารถสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ที่แสดงออกถึงความศรัทธาโดยใช้รูปแบบศิลปะสื่อผสม กระบวนการเทคนิคภาพถ่าย, การประกอบวัสดุสำเร็จรูปได้

1.5 ขอบเขตการสร้างสรรค์

ผลงานชุด “จิตวิญญาณแห่งศรัทธา” (Spirit of Faith) โดยใช้กระบวนการเทคนิคสื่อผสม ที่แสดงออกให้เห็นถึงหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนาที่มีส่วนช่วยให้มนุษย์มีพฤติกรรมที่เหมาะสมและถูกต้องเป็นการกล่อมเกลาสภาวะจิตระดับสูงเพื่อให้มนุษย์หลุดพ้นจากบ่วงกิเลสต่างๆได้

1.5.1 สร้างสรรค์วิทยานิพนธ์โดยแสดงให้เห็นถึงความศรัทธาของมนุษย์ที่มีต่อพุทธศาสนา

1.5.2 ถ่ายทอด ผลงานสื่อผสม ผ่านกระบวนการทางเทคนิค ถ่ายภาพผสมผสานกับการประกอบวัสดุสำเร็จ จำนวน 1 ชุด 4 ชิ้น ภายในระยะเวลาของโครงการ

1.5.3 ปลุกจิตสำนึกให้มนุษย์ตระหนักถึงภาวะวิกฤตอันเกิดจากศรัทธาในพุทธศาสนาในยุคปัจจุบันอันเกิดจากภาวะการถาโถมของกระแสวัฒนธรรม และการขาดจริยธรรมของมนุษย์

การปลุกจิตสำนึกให้ผู้คนเห็นถึงคุณค่าแห่งความดีงามของพุทธศาสนาโดยการนำเสนอการสร้างสรรคผลงานชุด “จิตวิญญาณแห่งศรัทธา” (Spirit of Faith) ออกเผยแพร่สู่สาธารณะ ดังต่อไปนี้

1.5.3.1 จัดนิทรรศการศิลปะในหอศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อบัตร

1.5.3.2 นำเสนอผลงานผ่านสื่อสาธารณะ สื่อออนไลน์

1.5.3.3 นำเสนอรูปแบบวิทยานิพนธ์ และบทความวิชาการ

1.6 ขั้นตอนการสร้างสรรค เรื่อง “จิตวิญญาณแห่งศรัทธา” (Spirit of Faith)

การสร้างสรรคผลงานจิตวิญญาณความศรัทธานี้ มุ่งชี้ให้เห็นถึงภาวะวิกฤติในความศรัทธาที่มนุษย์มีต่อพุทธศาสนาอันเกิดจากภาวะของพระภิกษุสงฆ์ไม่ปฏิบัติตามคำสอนของพุทธองค์อย่างเคร่งครัด เมื่อประชาชนได้เห็นข่าวต่างๆ ที่เกิดจากการครองตนไม่เหมาะสมในเพศบรรพชิตของพระสงฆ์จากปัญหาดังกล่าว จึงเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้สร้างสรรคผลงานภายใต้หัวข้อ “จิตวิญญาณแห่งศรัทธา” (Spirit of Faith) ดังต่อไปนี้

1.6.1 ศึกษาเอกสารทางวิชาการ

1.6.1.1 ศึกษาแนวคิดกรอบทฤษฎีความศรัทธา

1.6.1.2 ทฤษฎีมนุษย์ปรัชญา (Anthroposophy)

1.6.1.3 ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Interaction)

1.6.1.4 ลัทธิสัญลักษณ์นิยม (Symbolism)

1.6.2 ศึกษาด้านเทคนิคในการสร้างสรรค

1.6.2.1 ศึกษาเทคนิคพิเศษด้านการแต่งภาพ ย้อมสีภาพ

1.6.2.2 ศึกษาและทดลองเทคนิค ด้านจิตรกรรมผสมกับวัสดุ อาทิเช่น แผ่นทอง

1.6.2.3 ศึกษาและทดลองการสร้างสรรคโดยใช้วัสดุแผ่นอะคริลิคร่วมกับภาพถ่าย

1.6.2.4 ศึกษาและทดลองเปรียบเทียบการใช้วัสดุอะคริลิกกระจก และ กระจกเงา

1.6.2.5 ศึกษา เทคนิค การนำภาพถ่ายลงบนแผ่นสติ๊กเกอร์ใส ประกอบลงบนแผ่นอะคริลิกใส

1.6.2.6 สร้างสรรค์ผลงานสื่อผสม

1.7 วิธีดำเนินการสร้างสรรค์

1.7.1 การศึกษาและเก็บข้อมูลจากประสบการณ์จริง ผู้สร้างสรรค์ได้เฝ้าสังเกตผู้คนจากพฤติกรรม การแสดงออกในการกราบไหว้บูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การวิงวอนขอพร การอธิษฐาน การบนบานศาลกล่าว การบูชาวัตถุ ที่มีรูปแบบเหมือนกันโดยการสักการะด้วยเครื่องหอม พวงมาลัย เงินทอง หรือแม้กระทั่งน้ำแดง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จัดว่าเป็นอามิสบูชา คือ การบูชาด้วยสิ่งของ การที่มนุษย์หลงบูชาวัตถุนิยมด้วยเหตุนี้ทำให้มนุษย์มุ่งตรงไปสู่หนทางที่ผิดถอยห่างจากการปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามากยิ่งขึ้น

1.7.2 ศึกษาจากภาคเอกสาร หน้าหนังสือพิมพ์ สภาวะการณ์ในปัจจุบัน นำมาวิเคราะห์เพื่อสร้างสรรค์เกิดแนวคิด ภาพร่างต้นแบบของการสร้างสรรค์ผลงาน “จิตวิญญาณแห่งศรัทธา” (Spirit of Faith) ศึกษาเทคนิค และวิธีการถ่ายภาพ

1.7.3 ศึกษาการใช้กล้องถ่ายภาพ เพื่อสร้างเทคนิคพิเศษ ในด้านการย้อมสีภาพจนนำไปสู่การนำเสนอ ผลงานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตน

1.7.4 นำผลงานที่ได้จากการสร้างสรรค์มาวิเคราะห์ตามกรอบทฤษฎี และปรัชญาทางศิลปะ เพื่อให้ผลงานตรงตามแนวคิด

1.7.5 สร้างสรรค์ผลงานจริงที่ตรงตามแบบภาพร่างอย่างมีระบบขั้นตอน

1.7.6 นำผลงานที่เสร็จสมบูรณ์เข้ารับการประเมิน โดยคณะกรรมการและผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ นำข้อเสนอแนะไปปรับใช้ และพัฒนาผลงานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

1.7.7 เผยแพร่ผลงานโดยจัดพิมพ์ในรูปแบบเอกสารวิทยานิพนธ์ และจัดแสดงนิทรรศการออกสู่สาธารณะชน

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.8.1 ได้สร้างสรรค์ผลงานเพื่อสะท้อนให้ผู้คนเห็นถึงความศรัทธาที่มีต่อคำสอนพุทธศาสนา เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจของมนุษย์ให้น้อมนำไปในทางที่ดีงาม

1.8.2 ได้สร้างสรรค์ผลงานชุด “จิตวิญญาณแห่งศรัทธา” (Spirit of Faith) ในลักษณะของสื่อผสม (Mixed Media)

1.9 นิยามศัพท์เฉพาะ

วิกฤติศรัทธา คำว่า วิกฤติ หมายความว่า การอยู่ในช่วงอันตราย ล่อแหลม ไม่ปลอดภัย ศรัทธา หมายถึง ความเชื่อถือ ความเลื่อมใส หากรวมคำว่า วิกฤติและศรัทธาเข้าไว้ด้วยกัน คือ ความเลื่อมใส ความเชื่อถือทางศาสนาพุทธ อยู่ในช่วงเวลาที่ต้องได้รับการเยียวยา

จิตวิญญาณ คือ สิ่งที่มีหน้าที่ระลึกไว้ในจิตใจของมนุษย์

พุทธศาสนา หมายถึง คำสั่งสอนของผู้รู้ มาจากคำว่าพุทธะ คือ ผู้รู้ ศาสนา คือ คำสั่งสอน โดยยกระดับจิตใจของมนุษย์ให้บริสุทธิ์ สะอาดด้วยศีล ระเบียบด้วยสมาธิ และเข้าใจแจ่มแจ้งด้วยปัญญา

สื่อผสม (Mixed Media) หมายถึง การนำสื่อมากกว่าสองสื่อ หรือศิลปะมากกว่าสองแขนงมารวมกันเพื่อสร้างเป็นงานชิ้นเดียวกัน โดยนิยมใช้สื่อที่แตกต่างกัน นำจุดเด่นของแต่ละสื่อมาใช้ร่วมกัน

ดอกบัว เป็นดอกไม้ในทางพุทธศาสนาที่ให้ข้อคิด ในเรื่องของการปฏิบัติตนเหมือนบัวสี่เหล่า และ ผูกพันจิตใจให้ระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์สำหรับชาวพุทธ

ความงาม หรือ เรียกอีกอย่างว่า “สุนทรีย์” แปลว่าดี งาม สุนทรียศาสตร์จึงมีความหมายตามรากศัพท์ว่าวิชาที่ว่าด้วยความงาม

วัสดุ หมายถึง ใช้หมายถึงสิ่งของที่นำมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง

ทองคำ คือ ความหมาย แห่งความมั่งคั่ง ความบริสุทธิ์ ความสูงค่า

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับผลงานสร้างสรรค์ ชุด จิตวิญญาณแห่งศรัทธา

การทบทวนวรรณกรรมงานสร้างสรรค์ ชุด “จิตวิญญาณแห่งศรัทธา” (Spirit of Faith) เป็นงานที่มุ่งเน้น การสร้างสรรค์ผลงานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตน จึงมีความจำเป็นต้องทำการศึกษา และนำแนวคิดที่ได้รับมาวิเคราะห์ เพื่อใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพดังต่อไปนี้

2.1 ความเป็นมาและแนวคิดในการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานชุด “จิตวิญญาณแห่งศรัทธา” (Spirit of Faith) ได้นำแนวคิดมาจากความศรัทธาที่ผู้สร้างสรรค์มีต่อคำสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งเป็นคำสอนที่ได้รับการยอมรับว่า เป็นคำสอนที่ไม่มีวันตาย และเข้าใกล้วิถีชีวิตมนุษย์มากที่สุดศาสนาหนึ่งของโลก และนี่เองที่เป็นแรงบันดาลใจให้เกิดแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานจิตวิญญาณแห่งศรัทธา เพราะศาสนาทุกศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้คน ที่สั่งสอนให้คนทำแต่ความดีละเว้นความชั่ว ศาสนาพุทธ จึงหมายถึง ศาสนาแห่งความรู้แจ้ง มีพระรัตนตรัยอันเป็นสรณะ พระรัตนตรัยเปรียบด้วย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ หลักธรรมคำสอนได้ถูกบันทึกรวบรวมไว้ในพระไตรปิฎก จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ พบว่าเกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศอินเดีย ซึ่งกล่าวขานดินแดนแถบนี้ ว่าชมพูทวีป โดยมีพระพุทธเจ้าเป็นศาสดา และมีสังเวชนียสถานที่มนุษย์สร้างจากความศรัทธาในพุทธศาสนาอยู่เป็นจำนวนมาก

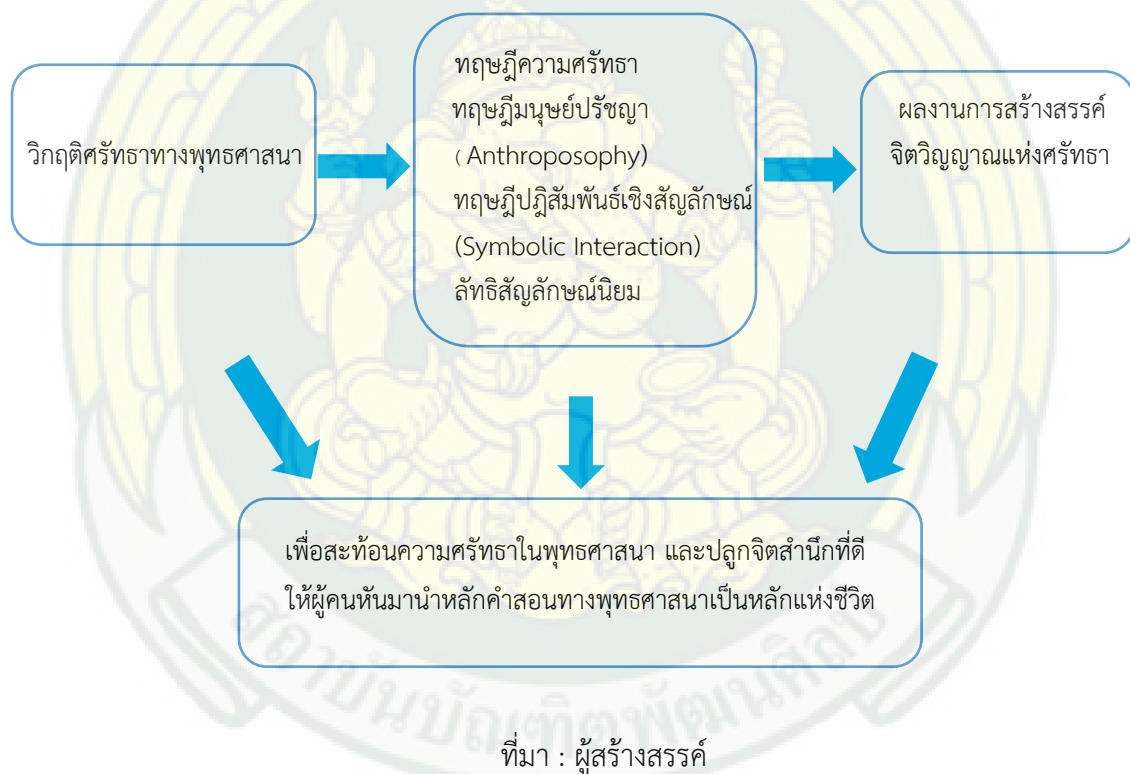
ความศรัทธา ตามความหมายที่ใช้ในพจนานุกรม หมายถึง “ความเชื่อถือ ความเลื่อมใส” มาจากคำว่า **faith** หมายถึง ความเชื่อ ความเลื่อมใส ศรัทธาโดยไม่ต้องใช้ปัญญาแสวงหาความจริง หรือศรัทธาโดยใช้ปัญญาแสวงหาความจริง ในพระพุทธศาสนาแบ่งศรัทธาออกเป็น ๔ อย่าง คือ

- 1) กัมมสัทธา เชื่อกฎแห่งกรรม เชื่อว่ากรรมมีอยู่จริง คือ เชื่อว่าการกระทำดี การกระทำชั่วเป็นเหตุปัจจัยที่จะก่อให้เกิดผลดีผลร้ายสืบเนื่องต่อไป
- 2) วิปากสัทธา เชื่อผลของกรรม เชื่อว่าผลของกรรมมีจริง คือ เชื่อว่ากรรมที่ทำแล้วจะต้องมีผลติดตามมา
- 3) กัมมัสมกตาสัทธา เชื่อความที่สัตว์มีกรรมเป็นของตน คือ เชื่อว่าแต่ละคนจะต้องรับผิดชอบเสวยผลของกรรมนั้น ดังคำว่า หวานพืชมั่นใดก็ได้รับผลเช่นนั้น

4) ตถาคตโพธิสัทธา เชื่อความตรัสรู้ของพระพุทธเจ้ามั่นใจในองค์พระตถาคตว่าทรงเป็นพระสัมมาสัมพุทธะ คือทรงเป็นผู้ตรัสรู้สัจธรรมด้วยพระองค์เองโดยชอบ

ศรัทธาทั้ง 4 ข้อนี้อันสำคัญข้อที่ 1 คือเชื่อว่าพระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้จริง เพราะศึกษาพุทธศาสนาจนเกิดความรู้สึกว่าพระธรรมที่พระพุทธเจ้าตรัสสอนไว้เป็นความจริงทุกประการ ความเชื่อ และความเลื่อมใสในพระรัตนตรัย ผลของบุญบาปที่ผู้ใดทำไว้ก็เป็นของผู้นั้นจริงตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ความเชื่อในพุทธศาสนา เมื่อมีลักษณะดังกล่าว จึงเป็นศรัทธาที่ถูกต้อง ผู้ที่มีศรัทธาที่ถูกต้อง จึงจะเป็นพุทธศาสนิก ผู้ถึงไตรสรณคมน์

2.2 ทฤษฎีและกรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์

2.2.1 ทฤษฎีความศรัทธา

สุมน อมรวิวัฒน์ (2551, น.15) ความหมายของศรัทธา โดยเรียบเรียงจากหนังสือพุทธธรรมว่า ศรัทธา หมายถึง มีความเชื่อ ความซาบซึ้งด้วยมั่นใจในเหตุผลเท่าที่ตนมองเห็นเป็นความมั่นใจใน 3 องค์ประกอบ คือมั่นใจว่าไปไหนไปไหน มั่นใจว่ามีคุณค่า และเราให้อะไรพิสูจน์ความจริง ศรัทธาที่แท้จริงตามนัยทางพุทธศาสนาจึงมิใช่ศรัทธาที่ใช้อารมณ์ฉาบฉวย แต่ศรัทธาต้องมีปัญญาเป็นตัวควบคุม ส่งเสริม

ความคิด วิจัยวิจารณ์จนค้นพบเหตุและผล ได้ทดลองปฏิบัติเพื่อพิสูจน์ให้ประจักษ์ความจริงแก่ตน จนหมดสงสัยจึงเกิดศรัทธา ศรัทธา เป็นปัจจัยแรกที่สุด หรือเป็นขั้นต้นของกระบวนการพัฒนาปัญญา สรุปได้ว่า ศรัทธา คือ ความเชื่อในพระพุทธรูป พระธรรม และพระสงฆ์ หรือเรียกว่า พระรัตนตรัยอันเป็นหัวใจสำคัญของพุทธศาสนา เป็นความเชื่อที่มีเหตุและผล รวมทั้งต้องมีปัญญากำกับไว้อยู่เสมอ

แสง จันทรงาม (2551, น. 15) กล่าวว่า “ศรัทธาที่ประกอบด้วยปัญญา หมายถึง ความเชื่อที่เกิดขึ้นหลังจากการ พิจารณาดูเหตุผลแล้ว เห็นว่าสิ่งนั้นๆ มีเหตุผล จึงควรจะเชื่อ ศรัทธาในพุทธศาสนา จึงหมายถึง ศรัทธาประเภทนี้ ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า Belief”

สุมนทรา คณาเจริญ (2551, น. 15) ให้ความหมายว่า ศรัทธาในพุทธศาสนา หมายถึง ความเชื่อ ความนับถือที่ประกอบด้วยปัญญา และเหตุผล เพราะพุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งปัญญา เน้นสอนคนให้ไม่เชื่ออย่างมง่าย คำสอนของพระพุทธเจ้า ถ้ามีองค์ประกอบศรัทธา แล้วจะต้องมีองค์ประกอบปัญญาคู่กันเสมอ จากที่กล่าวมาข้างต้น ความศรัทธา นับเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของพุทธศาสนิกชน ที่ควรยึดถือไว้ เพราะเป็นหลักยึด ให้ผู้คนระลึกถึงคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หากขาดซึ่งความศรัทธาแล้ว มนุษย์ คงเปรียบได้กับเรือที่ไม่มีหางเสือนำทางชีวิตดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องทำการศึกษาปรัชญาที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องความศรัทธา ดังต่อไปนี้

นักปรัชญาที่มีแนวคิดเรื่องความศรัทธา

เกอร์สส์ (2551, น. 21) กล่าวว่า การพบวาผู้สูงอายุมักเป็นผู้เคร่งศาสนา นั้น อาจเป็นไปได้ว่าบุคคลเหล่านั้นมี ความเคร่งศาสนา มา แต่เดิมซึ่งทำให้เขามีสุขภาพจิตที่ดี และปฏิบัติตนอย่างสม่ำเสมอ จึงมี สุขภาพกายดีและมีอายุยืน

ฮันสเบอร์เกอร์ บี (2551, น. 21) ศึกษาเรื่องศาสนา อายุ ความพึงพอใจในชีวิตและการรับรู้ในแหล่งความศรัทธาในศาสนา พบว่า ความศรัทธาในศาสนาจะมีมากขึ้นตามอายุที่ เพิ่มขึ้น ความศรัทธาในศาสนาและการปฏิบัติเขารวมในศาสนา มีส่วนสำคัญกับความสุขในชีวิต และการปรับตัวได้

คอกส์และคณะ (2551, น. 21) ศึกษาความศรัทธาในศาสนา ผู้สูงอายุ และความพึงพอใจในชีวิต ซึ่งเป็นวัยสูงอายุแล้วทั้งสิ้นและจะค่อยๆ ลดลง เนื่องมาจากสุขภาพ ผู้สูงอายุจะมีความเชื่อในเรื่องศาสนา และชีวิตหลังความตาย ดังนั้น ความศรัทธาในศาสนากับความพึงพอใจในชีวิตมีความสัมพันธ์กัน

พนนี้ และลี (2551, น. 21) ศึกษาความเชื่อทางพุทธศาสนาของประชาชน พบว่า บุคคลเมื่อมีอายุมากขึ้นจะมีการปฏิบัติทางศาสนาที่แสดงความศรัทธาสูง และมีความเชื่อทาง ศาสนามากด้วย โดยอธิบายว่า คนที่อายุมากอาจยอมรับและใกล้ชิดศาสนามาก เพื่อลดความ วิตกกังวลเกี่ยวกับชีวิตที่ใกล้จะมาถึง

แสตีก (2551, น. 21) ศึกษาผลกระทบ ของศาสนาที่มีต่อการฆ่าตัวตาย พบว่า ความศรัทธาใน พุทธศาสนามีความสัมพันธ์กับพลังทางบวก มีผลกับอัตราการตาย นั่นคือจะลดลงในผู้สูงอายุ หญิงอายุ 65 ปี และผู้สูงอายุ ชายอายุ 65 – 74 ปี จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร พบว่าผู้ สูงอายุที่มีอายุ ต่างกันมีความศรัทธาในพุทธศาสนาต่างกัน โดยผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่ามีความศรัทธา ใน พุทธศาสนา มากกว่าผู้สูงอายุที่มีอายุน้อยกว่า

2.2.2 ทฤษฎีมนุษยปรัชญา (Anthroposophy)

มนุษยปรัชญา (Anthroposophy) หมายถึง การตระหนักรู้ในความเป็นมนุษย์ เริ่มแรกมาจาก นักคิดชาวเยอรมันยุคศตวรรษที่ 19 จำนวนหนึ่ง Ignaz Troxler แพทย์และนักคิดแนวองค์รวมชาวสวิส ถือว่ามนุษยปรัชญาเป็นพื้นฐานที่ได้มาจากธรรมชาติของมนุษย์ จึงเรียกว่า “มนุษยปรัชญา” อันเป็น ปรัชญาธรรมชาติขั้นสูงสุด มนุษยปรัชญาเป็นวิถีแห่งความรู้ซึ่งมุ่งหมายจะนำทางจิตวิญญาณของมนุษย์ให้ ไปเชื่อมกับจิตวิญญาณ มนุษยวิทยาและวิทยาศาสตร์ธรรมชาติช่วยให้เรามีความเข้าใจ ในมนุษย์และโลกที่เราอาศัยอยู่ได้ในระดับหนึ่ง ปรากฏการณ์ทางกายภาพที่มองเห็นเป็นเพียงด้านเดียว เท่านั้น ยังมีมิติทางจิตวิญญาณอยู่อีกด้านหนึ่ง ซึ่งจะต้องนำมาประกอบกันจึงจะครบถ้วน เต็มเต็มสภาพ ความเป็นจริงที่ดำรงอยู่ ในยุคสมัยแห่งวัตถุนิยมทำให้มนุษย์ถูกตัดขาดห่างไกลจากโลกแห่งจิตวิญญาณ ขาดความสามารถพัฒนาพลังในจิต ซึ่งยังไม่ได้มีการนำมาใช้ในสภาวะสำนึกปกติ

ทฤษฎีมนุษยปรัชญา (Anthroposophy) คือ วิชาปรัชญาแขนงหนึ่งซึ่งคิดขึ้นโดยรูดอล์ฟ ชไต เนอร์ ว่าด้วยสมมติฐานเกี่ยวกับการคงอยู่ของวัตถุวิสัย, โลกของจิตและองค์ปัญญาซึ่งมนุษย์สามารถเข้าถึง ได้ผ่านการพัฒนากายใน กล่าวโดยลงลึกคือ วิชามนุษยปรัชญามีเป้าหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพการ จินตนาการ, แรงดลใจ และญาณหยั่งรู้ ผ่านการสังสมและบ่มเพาะในรูปของความนึกคิดที่ไม่มี ประสบการณ์ส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้อง และนำเสนอความนึกคิดดังกล่าวโดยการพิสูจน์อาศัยเหตุผล การศึกษาประสบการณ์ทางจิตของวิชามนุษยปรัชญามีเป้าหมายเพื่อบรรลุความเที่ยงแท้ (Precision) และ ความรู้แจ้ง (Clarity) ซึ่งเชื่อว่าสามารถบรรลุได้โดยอาศัยหลักวิทยาศาสตร์ธรรมชาติในการค้นคว้าโลก กายหยาบ ดังคำกล่าวของรูดอล์ฟ สไตเนอร์ว่า “เราไม่ควรมองมนุษยปรัชญาเป็นทฤษฎีศาสตร์ หรือ ความรู้ตามความหมายธรรมดา มันเป็นสิ่งที่งอกงามอยู่ในจิต จากเพียงความรู้และทฤษฎีไปสู่ความมีชีวิต ในฉับพลัน สู่น้ำอมฤตแห่งชีวิต โดยวิธีนี้ มนุษยปรัชญาจึงไม่เพียงให้ความรู้แก่เราเท่านั้น หากยังให้พลังที่ ช่วยเราในชีวิตประจำวันระหว่างการดำรงอยู่ทางกายภาพ รวมทั้งชีวิตทั้งหมดที่เราใช้ไประหว่างการดำรง อยู่ทางกายภาพ ระหว่างความตายและการเกิดใหม่ ยิ่งเรามีประสบการณ์ต่อมนุษยปรัชญาว่าให้ความเข้ม แข็ง การเกื้อหนุน และพลังสร้างเสริมชีวิตแก่เรามากเท่าใด เราก็ยิ่งมีความเข้าใจในมนุษยปรัชญามากขึ้น เท่านั้น”

รูดอล์ฟ สไตเนอร์ (Rudolf Steiner) (1861-1925) นักปรัชญาผู้ก่อตั้งการศึกษาวอลดอร์ฟ เกิดเมื่อปี ค.ศ. 1861 ในออสเตรีย การศึกษาของเขาในช่วงต้น คือ วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ผลงานเขียนในระยะแรกเกี่ยวกับปรัชญาของคานต์ (Kant) ต่อมาเขาได้ศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ปรัชญา และวรรณคดี และศึกษางานของเกอเธ่อย่างลึกซึ้งซึ่งจนสามารถเป็นบรรณาธิการงานเขียนทางวิทยาศาสตร์ของเกอเธ่และชิลเลอร์ นักปรัชญาชาวเยอรมันที่มีชื่อเสียง รูดอล์ฟ สไตเนอร์ พัฒนาปรัชญาของเขาต่อมา ด้วยการทำวิทยานิพนธ์ปริญญาเอก เรื่องทฤษฎีว่าด้วยความรู้ อันเป็นผลงานชิ้นสำคัญในชีวิต โดยได้รับการตีพิมพ์ในชื่อ *The Philosophy of Freedom* “ปรัชญา แห่งความเป็นอิสระและหลุดพ้น” งานของเขาตั้งแต่นั้นจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต คือ การศึกษาเรื่องธรรมชาติของมนุษย์และการแสวงหาความจริง มนุษยปรัชญา (Anthroposophy) ซึ่งเขาพัฒนาขึ้น ถือเป็นศาสตร์แห่งจิตวิญญาณ (Spiritual Science) ที่ก้าวพ้นความจำกัดของการแสวงหาความจริงเฉพาะจากการรับรู้ที่เป็นรูปธรรมตามปรัชญาของคานต์ไปสู่การแสวงหาความจริงจากการรับรู้ของทั้งกายและจิต ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่มีได้แยกจากอารมณ์ ความรู้สึก แต่อยู่คู่กันอย่างกลมกลืน จะนำมนุษย์ไปสู่ความเป็นหนึ่งเดียวกับสรรพสิ่ง นั่นคือ อิสระและการหลุดพ้น

(ดร.บุษบง ต้นติวศ์ จากบทความการศึกษาวอลดอร์ฟ (Waldorf Education))

2.2.3 ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Interaction)

การศึกษาทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Interaction) ที่ผู้สร้างสรรค์ได้ทำการศึกษาข้อมูลปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ อันเนื่องมาจากผู้สร้างสรรค์ใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งสัญลักษณ์ในผลงานนั้นถือว่ามีความสำคัญเพราะเป็นตัวบอกกล่าวให้ผู้ชมสามารถเชื่อมต่อทางความรู้สึกทางสัญลักษณ์ที่ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกนำมาใช้ จึงมีความจำเป็นต้องเข้าใจลักษณะสำคัญของทฤษฎีนี้คือ การมีอยู่จริงของปฏิสัมพันธ์ที่ทำให้มนุษย์สร้างสัญลักษณ์ การดำรงอยู่ของสัญลักษณ์ แบบแผนการกระทำ ในการอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคม ปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ประกอบด้วยหลักการพื้นฐาน คือ มนุษย์แตกต่างจากสัตว์มีความสามารถในการคิด มนุษย์เรียนรู้สัญลักษณ์ทำให้ได้ใช้ศักยภาพในการคิด เมื่อการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกำหนดความสามารถในการคิดของมนุษย์ ในการให้ความหมายของวัตถุ ไม่ได้มาจากกระบวนการภายในจิตใจเพียงอย่างเดียว ผู้คนเรียนรู้ถึงความหมายและสัญลักษณ์ได้ ในขณะที่เกิดปฏิสัมพันธ์ กล่าวคือ สัญลักษณ์คือวัตถุทางสังคม ที่ถูกใช้เป็นตัวแทน หรือ สิ่งแทน ที่ผู้คนในสังคมเห็นพ้องว่าสัญลักษณ์นั้นสามารถแทนได้ สัญลักษณ์ช่วยให้มนุษย์สามารถจินตนาการถึงความจริงเชิงอภิปรัชญา เช่น สวรรค์ หรือ นรกได้

ดังเช่นนักทฤษฎีสำนักปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์มองว่า ความหมายที่เกิดขึ้นมาจากที่มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ไม่ได้มาจากกระบวนการภายในจิตใจเพียงอย่างเดียว ผู้คนเรียนรู้ถึงความหมายและสัญลักษณ์ได้ในขณะที่เกิดปฏิสัมพันธ์และการกลมกลืนทางสังคม กล่าวคือ สัญลักษณ์คือวัตถุทาง

สังคม (Social Objects) ที่ถูกใช้เพื่อเป็นตัวแทนหรือแทนสิ่งที่ผู้คนในสังคมเห็นพ้องกันว่าสัญลักษณ์นั้นสามารถแทนได้ (ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์กับการอธิบายปรากฏการณ์สังคมจากมุมมองตัวแสดง (ดร.รุ่งนภา ยรรยงสุขเกษม 2556, น 75)

ดังนั้นสัญลักษณ์ที่ผู้สร้างสรรค์นำมาจึงเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงออกถึงความศรัทธาทางพุทธศาสนา อาทิเช่น รูปทรงสามเหลี่ยม แทนคุณค่าสูงสุด และรูปทรงกลมแทนเครื่องหมายธรรมจักร

ลัทธิสัญลักษณ์นิยม (Symbolism) เป็นปฏิกิริยาต่อลัทธิธรรมชาตินิยม (Naturalism) และลัทธิสัจจะนิยม (Realism) เป็นการที่ต่อต้านกระบวนการอุดมคตินิยมที่พยายามจับความเป็นจริงอย่างละเอียดและพยายามยกระดับความธรรมดาขึ้นมาเหนืออุดมการณ์ กระบวนการเหล่านี้สนับสนุนความคิดทางจิตภาพ (Spirituality), ทางจินตนาการ และทางความฝัน ทางที่นำไปสู่สัญลักษณ์นิยมเริ่มด้วยปฏิกิริยานักเขียนบางคนเช่นยอริส-คาร์ล อูยสมองส (Joris-Karl Huysmans) เริ่มด้วยการเป็นนักธรรมชาตินิยมก่อนที่จะเปลี่ยนเป็นนักสัญลักษณ์นิยม

สัญลักษณ์เป็นวิธีการอันหนึ่งของการถ่ายทอดความหมาย และสามารถถูกนำมาใช้ได้อย่างมีรสนิยมหรือรู้จักเลือกเฟ้นที่เหมาะสม นอกจากนี้สัญลักษณ์ยังสามารถที่จะช่วยยกระดับผลงานทางด้านศิลปะ ส่วนใหญ่มักจะเป็นเรื่องของความเชื่อ ความศรัทธาอันเกิดจากศาสนา บางครั้งก็เป็นสัญลักษณ์ภาพในงานศิลปะ อย่างเช่นในงานจิตรกรรม งานประติมากรรม เป็นต้น สัญลักษณ์อาจทำหน้าที่อย่างเช่นเกี่ยวกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งจะแสดงให้เห็นภาพลักษณ์ร่วมกันของความศรัทธาทางศาสนา

2.3 อิทธิพลในการสร้างสรรค์และผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้องด้านความศรัทธา

การสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ เป็นการแสดงออกทางรูปแบบความคิดเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตในยุคปัจจุบันที่สังคมถดถอยในด้านศีลธรรม ไม่สามารถแยกแยะการกระทำดี หรือ การกระทำชั่วได้ การแสดงออกทางด้านอิทธิพล ผู้สร้างสรรค์ได้รับแรงบันดาลใจจากประสบการณ์ตรงในวัยเยาว์ ที่ได้รับการอบรมให้ปฏิบัติตนตั้งอยู่บนพื้นฐานของศีลธรรม อันเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวความดี คือ การถือศีลห้า เป็นกิจวัตร การใส่บาตรพระในยามเช้า และการทำบุญด้วย การทำความดี เช่น การคิดดี ทำดีไม่หยิบฉวยของผู้อื่นที่มีใช้ของตน ถึงแม้จะไม่มีผู้ใดเห็น แต่ตัวเราเห็น นี่คือการสำรวจ และ สำรวมตนให้มั่นคงในการทำดีทุกขณะมากกว่าการทำบุญด้วยสิ่งของ

2.3.1 ความศรัทธาในคำสอนและความเชื่อทางพุทธศาสนา

ความศรัทธาของมนุษย์ในพระพุทธศาสนาว่าด้วยความเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม กรรมคือการกระทำที่เราสามารถเลือกได้ว่าจะดำเนินชีวิตไปในหนทางความดีหรือความชั่ว เปรียบดังคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่จัดแบ่งมนุษย์เหมือนบัวสี่เหล่าคือบุคคล 4 ประเภท ดังนี้

บัวก้นบึ้ง คือบัวที่จมอยู่ในโคลนตมของสละบัว นับบอวันเวลาที่จะเป็นอาหารแก่สัตว์ได้น้ำไม่มีโอกาสที่จะเติบโตเป็นบัวพื้นน้ำ เปรียบได้ดั่งมนุษย์ที่มีความคิดไปในทางชั่ว ไม่รู้จักกระทำดี ไม่เชื่อในบาปบุญนรก สวรรค์ ยากแก่การอบรม บุคคลเหล่านี้เรียกว่า โมฆะบุรุษ คือบุคคลที่เกิดมาสูญเปล่าชีวิตไร้ค่าไม่สามารถพัฒนาจิตใจได้

บัวใต้น้ำ คือบัวที่จมอยู่ใต้น้ำแต่อยู่เหนือโคลนตมบัวประเภทนี้รอวันเติบโตโผล่ขึ้นมาเหนือน้ำ เปรียบได้ดั่งบุคคลที่สามารถขัดเกลาสังขารชั่วช้าในจิตออกได้มีโอกาสพัฒนาตนให้เป็นไปในทิศทางของการกระทำดีได้

บัวริมฝั่ง คือบัวที่โผล่พ้นน้ำเป็นบางส่วน ใบวันนั้นรอดพ้นจากการเป็นอาหารสัตว์เปรียบได้ดั่งบุคคลที่มีทัศนคติที่ดีในการดำรงชีวิต กำลังจะพัฒนาตนเองเพื่อก้าวไปสู่การไม่กระทำชั่ว สามารถกลายเป็นผู้เจริญทางใจได้

บัวพื้นน้ำ คือบัวที่อยู่เหนือน้ำแล้ว เปรียบได้ดั่งบุคคลที่มีศีลธรรมประจำใจตั้งตนอยู่ในคุณงามความดี มีโอกาสบรรลุธรรมหากเพียรพยายามต่อเนื่องไม่ทอดทิ้ง

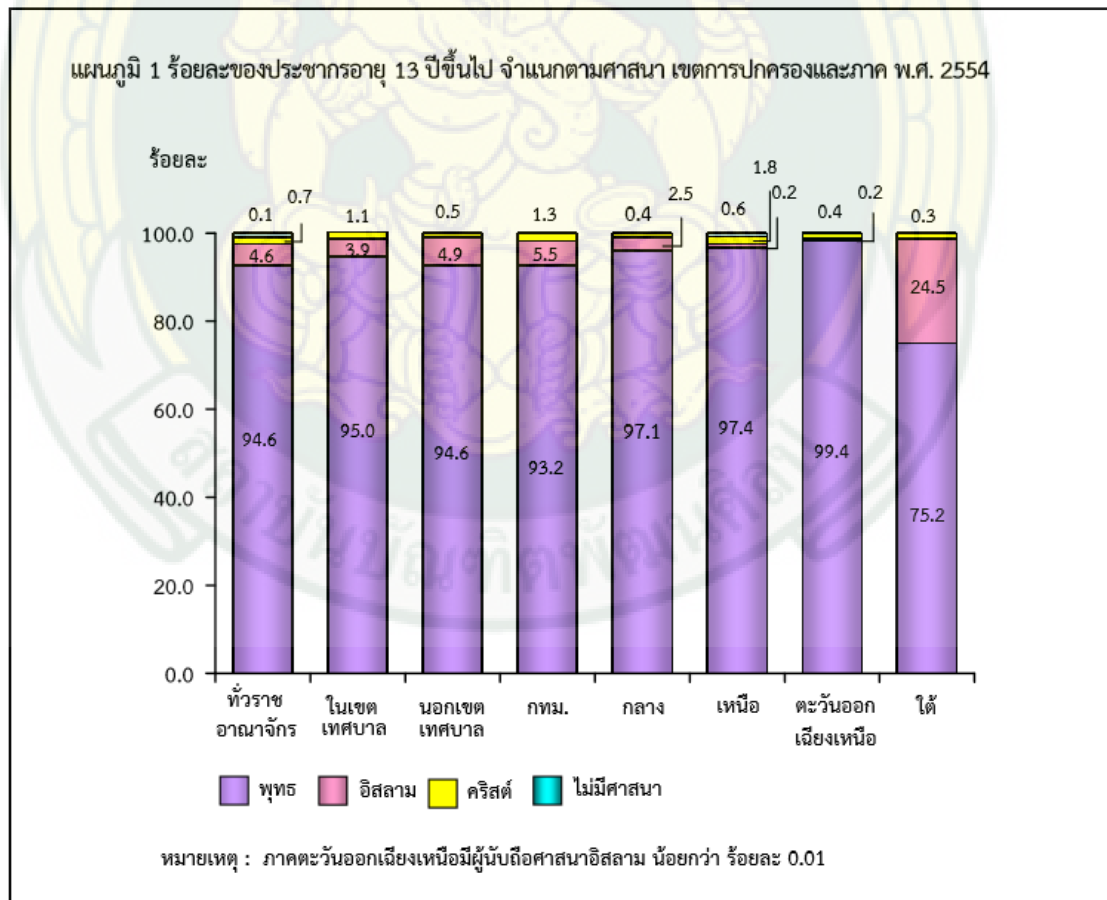
2.3.2 วิกฤตศรัทธาทางพุทธศาสนา

ประเทศไทยในปัจจุบันกำลังตกอยู่ในภาวะวิกฤติอย่างร้ายแรง ซึ่งนับวันจะยิ่งทวีความวิกฤติมากขึ้นเป็นลำดับ เพราะ “ภิกษุ” ไม่ได้ศึกษาพระธรรม ไม่ประพฤติปฏิบัติตามสิกขาบทในพระวินัยไม่เคารพยำเกรงต่อพระพุทธองค์ ไม่ละอายชั่วกลัวบาป อาศัยศรัทธาของชาวพุทธที่ไม่ได้ประกอบด้วยปัญญาในการแสวงหาทรัพย์สินและเงินทองโดยมิชอบ ส่วน “อุบาสกและอุบาสิกา” ให้ความสำคัญกับอามิสบูชามากกว่าการปฏิบัติบูชาการทำบุญไม่ได้ทำด้วยจิตที่บริสุทธิ์ แต่เป็นการทำบุญด้วยความโลภเพื่อหวังได้มาในสิ่งต่าง ๆ มีมิฉฉาภิภูริ (ความเห็นผิด) ตกเป็นเหยื่อของภิกษุในเครื่องฉ้อโกงและการประกอบพิธีกรรมต่างๆ อุบาสกและอุบาสิกาละเลยจากการฟังธรรมตามกาล เป็นผู้ไม่มีความรู้ความเข้าใจในพระพุทธศาสนาอย่างถูกต้อง เป็นผู้เชื่องมคลตื้นเขินเป็นผู้มงายจึงเป็นชาวพุทธที่ศรัทธาในพระพุทธศาสนาแต่ไม่ประกอบด้วยปัญญา ผู้มีอำนาจรัฐทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติไม่รู้และไม่เข้าใจถึงสถานการณ์ของพระพุทธศาสนาที่กำลังตกอยู่ในภาวะวิกฤติอย่างร้ายแรงที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ พระพุทธศาสนาจึงตกอยู่ในภาวะวิกฤติมาเป็นลำดับโดยใกล้จุดอันตรายถึงขีดสุด อีกทั้งประเทศ

ไทยยังถูกยกให้เป็นศูนย์กลางของ “พระพุทธศาสนาโลก” จากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกที่มีผู้นับถือพุทธศาสนา แต่พระพุทธศาสนาในประเทศไทยกลับเสื่อมโทรมลงโดยน้ำมือของ “พุทธบริษัท” กันเองไม่ใช่จากใครอื่น ฉะนั้นผู้มีอำนาจรัฐทั้งที่เป็นฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ จึงต้องร่วมแรงร่วมใจกันอย่างแข็งขันในการทำหน้าที่ปกป้องคุ้มครองพระพุทธศาสนาให้มีความเจริญมั่นคง โดยมีการปฏิรูปการปกครองของคณะสงฆ์ และการบริหารจัดการของมหาเถรสมาคมให้ดำเนินไปอย่างถูกต้องตามพระธรรมวินัย “พระพุทธศาสนา” จึงจะมีความเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น “ภิกษุ” ก็จะได้เป็นเนืองนิจของอุบาสกและอุบาสิกาอย่างแท้จริง ในขณะที่อุบาสกและอุบาสิกาก็มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งและมีการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างเป็นปกติสุขตามอัธยาศัยของแต่ละบุคคล ตามหลักพระพุทธศาสนา ศรัทธา (สันสกฤต: ศรฺทฺธา) หรือสัทธา (บาลี : สทฺธา) หมายถึงความเชื่อ ความเชื่อที่ประกอบด้วยเหตุผล

สถิติความวิกฤตศรัทธา

การเกิดวิกฤตศรัทธาทางพุทธศาสนา กำลังตกอยู่ในภาวะวิกฤต ดังจะเห็นได้จากสถิติของสำนักงานสถิติแห่งชาติที่จัดทำการสำรวจเมื่อปี พ.ศ.2554 ดังแผนภูมิต่อไปนี้

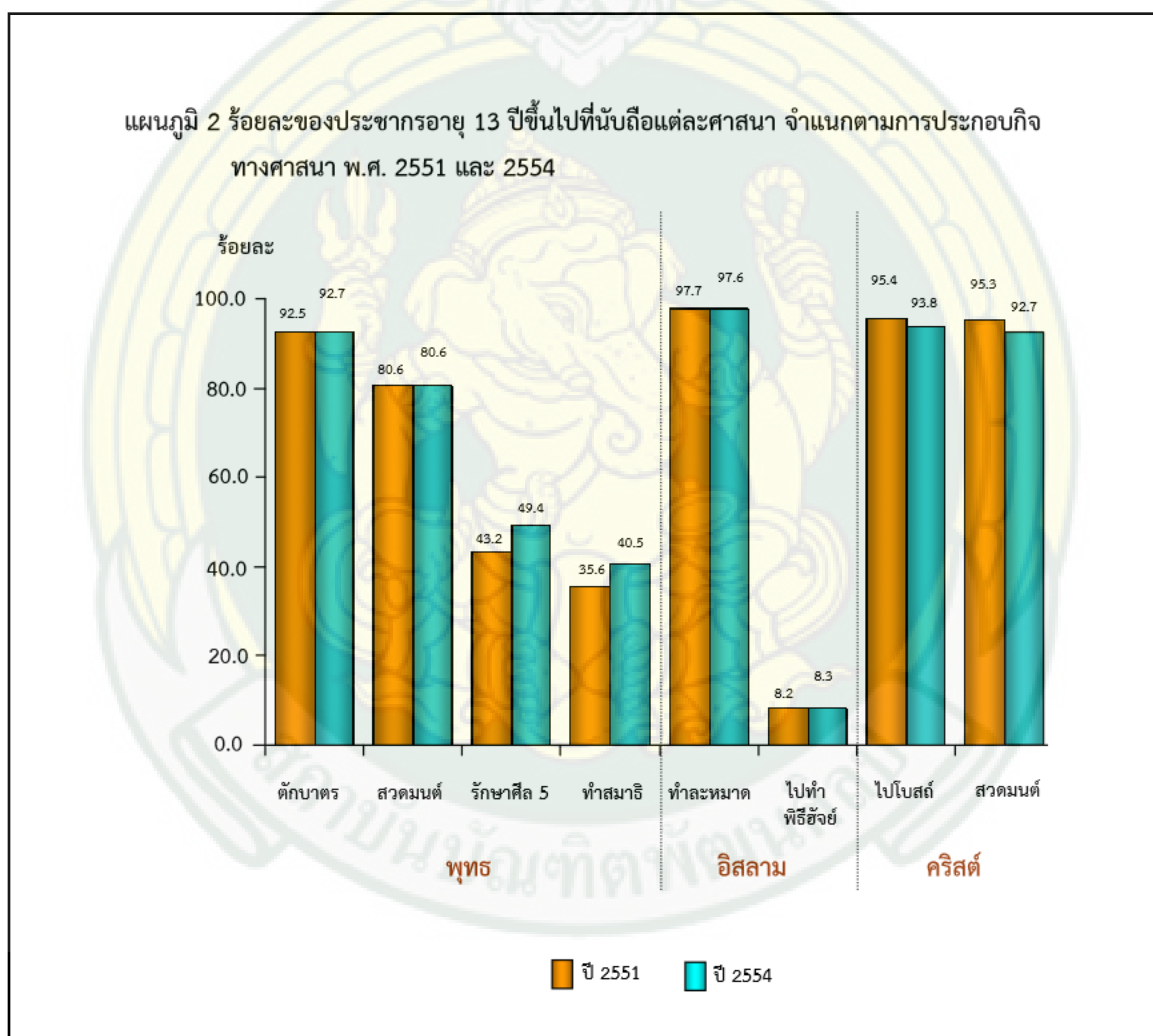

ภาพที่ 1 ข้อมูลการนับถือศาสนา

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ การสำรวจภาวะทางสังคมและวัฒนธรรม, 2554 หน้าที่ 1

สืบค้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2561

จากแผนภูมิ พบว่าประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป เกินกว่าร้อยละ 90 เป็นผู้นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 94.6 รองลงมา นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 4.6 และนับถือศาสนาคริสต์ ร้อยละ 0.7 ที่เหลือคือ ผู้ที่นับถือศาสนาอื่น ๆ รวมทั้งผู้ไม่มีศาสนา ร้อยละ 0.1

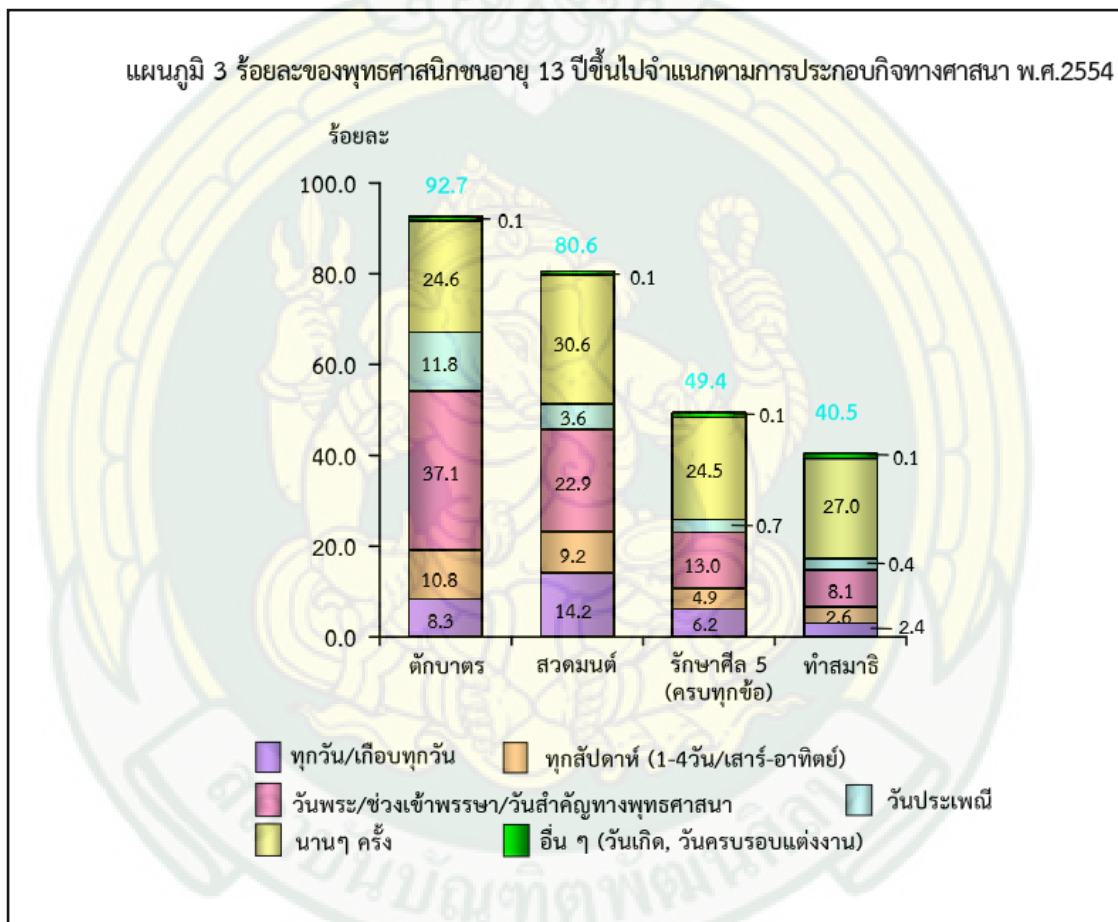

ภาพที่ 2 ข้อมูลการประกอบกิจการทางศาสนา

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ การสำรวจภาวะทางสังคมและวัฒนธรรม, 2554 หน้าที่ 2

สืบค้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2561

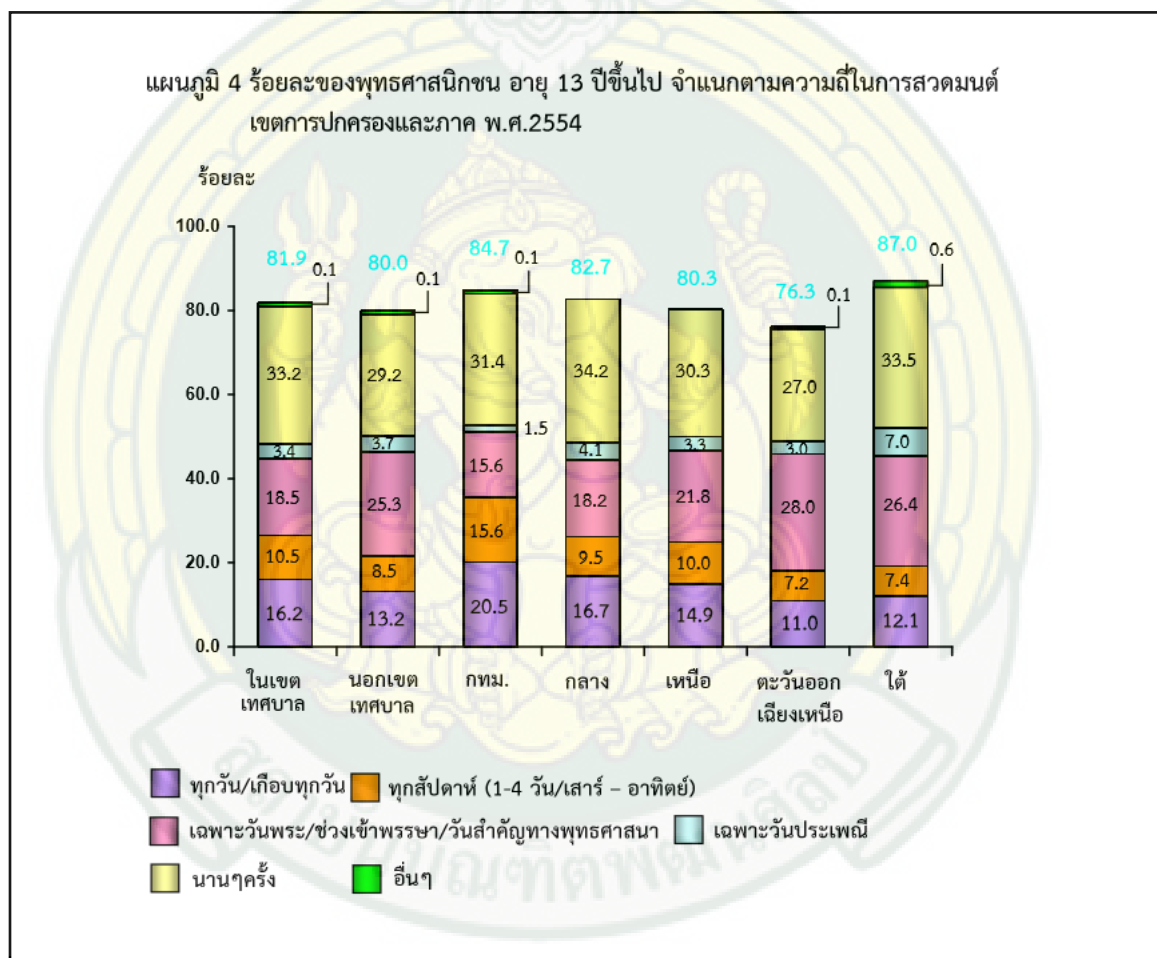
จากแผนภูมิ เปรียบเทียบการประกอบกิจทางศาสนาระหว่างปี 2554 และ 2551 พบว่าในปี 2554 พุทธศาสนิกชน ตักบาตรและสวดมนต์ มี สัดส่วนใกล้เคียงกับปี 2551 สำหรับการรักษาศีล 5 และทำสมาธิเพิ่มขึ้น จากปี 2551 อย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะทำสมาธิเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 35.6 ในปี 2551 เป็นร้อยละ 40.5 ในปี 2554 สำหรับมุสลิมทำละหมาด และไปทำพิธีฮัจย์ที่นครเมกกะไม่แตกต่าง จากปี 2551 ในขณะที่ คริสต์ศาสนิกชนไปโบสถ์ และสวดมนต์ ลดจากร้อยละ 95.4 และ 95.3 ในปี 2551 เป็นร้อยละ 93.8 และ 92.7 ในปี 2554

ภาพที่ 3 ข้อมูลการประกอบกิจทางศาสนา

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ การสำรวจสภาวะทางสังคมและวัฒนธรรม, 2554 หน้าที 3
สืบค้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2561

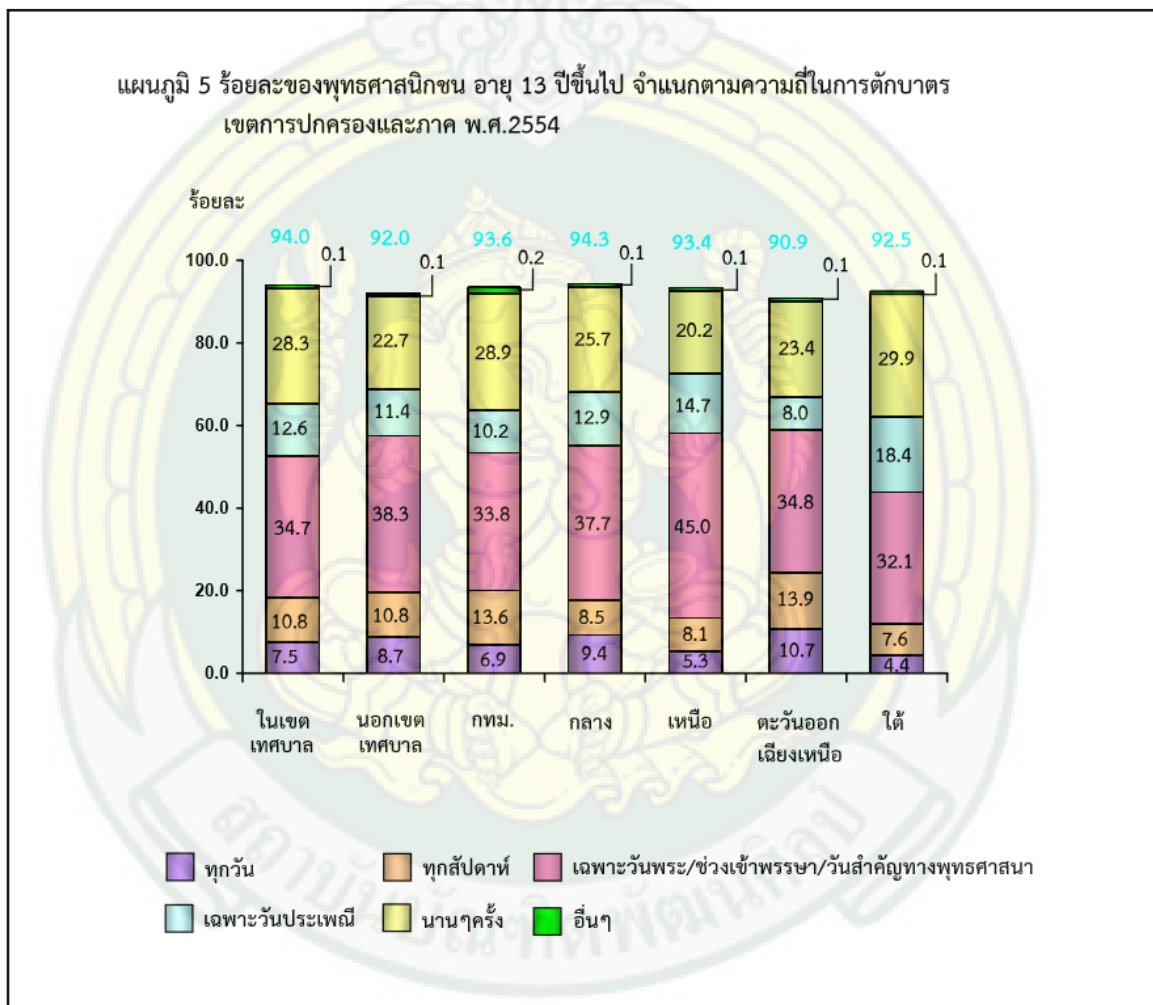
ศาสนาพุทธ ในการประกอบกิจทางศาสนาของประชากร พบว่า พุทธศาสนิกชนร้อยละ 92.7 และ 80.6 ตักบาตร และสวดมนต์ ส่วนการรักษาศีล 5 (ครบทุกข้อ) และการทำสมาธิ เป็นกิจทางศาสนา ที่มี ผู้ปฏิบัติต่ำกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 49.4 และ 40.5 ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาความถี่ของการปฏิบัติ ดังกล่าว พบว่า การตักบาตรส่วนใหญ่ พุทธศาสนิกชนจะนิยมทำในวันพระ ช่วงเช้าพรรษา วันสำคัญทาง พุทธศาสนา (ร้อยละ 37.1) และมีร้อยละ 19.1 ที่มีการตักบาตรสม่ำเสมอทุกวันหรือ ทุกสัปดาห์ สำหรับ การสวดมนต์ พบว่ามีผู้สวดมนต์สม่ำเสมอทุกวันหรือ ทุกสัปดาห์ร้อยละ 23.4 และสวดมนต์ในวันพระ ช่วง เช้าพรรษา วันสำคัญ ทางพุทธศาสนามีร้อยละ 22.9

ภาพที่ 4 ข้อมูลการสวดมนต์

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ การสำรวจสถานะทางสังคมและวัฒนธรรม, 2554 หน้าที่ 4
สืบค้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2561

การสวดมนต์ของพุทธศาสนิกชนตามพื้นที่เขตที่อยู่อาศัย พบว่าพุทธศาสนิกชนในเขตเทศบาล สวดมนต์สม่ำเสมอทุกวันหรือทุกสัปดาห์ สูงกว่านอกเขตเทศบาล ร้อยละ 26.7 และ 21.7 ตามลำดับ ในขณะที่ พุทธศาสนิกชนนอกเขตเทศบาลสวดมนต์ในวันพระ/ ช่วงเข้าพรรษา/ วันสำคัญทางพุทธศาสนา สูงกว่าในเขตเทศบาล ร้อยละ 25.3 และ 18.5 ตามลำดับ พุทธศาสนิกชนของกรุงเทพมหานครสวดมนต์ ทุกวันหรือ ทุกสัปดาห์สูงสุด ร้อยละ 36.1 ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือสวดมนต์ ในวันพระ/ ช่วง เข้าพรรษา/ วันสำคัญทางพุทธศาสนาสูงกว่าภาคอื่น ร้อยละ 28.0

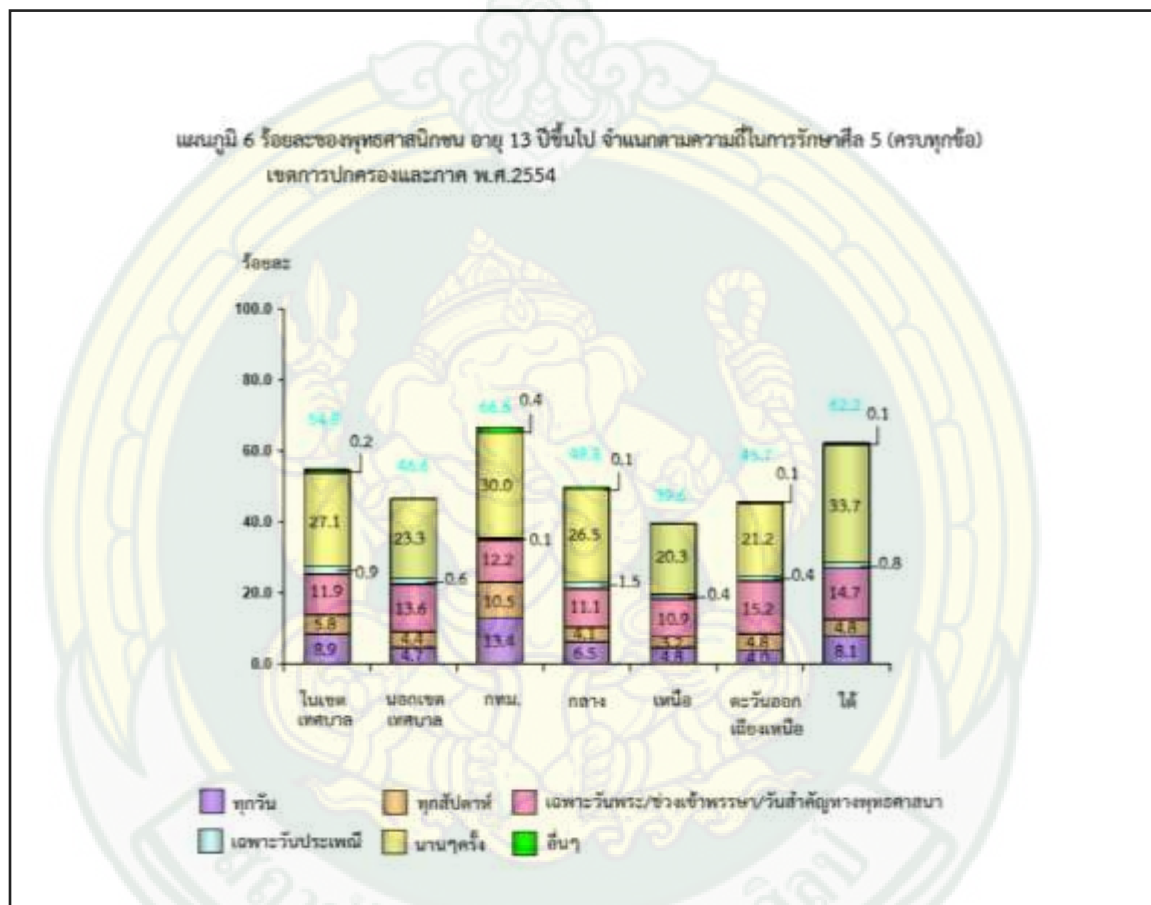

ภาพที่ 5 ข้อมูลความถี่ในการตักบาตร

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ การสำรวจสภาวะทางสังคมและวัฒนธรรม, 2554 หน้าที่ 5

สืบค้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2561

พุทธศาสนิกชนในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ส่วนใหญ่ นิยมตักบาตรในวันพระ/ ช่วงเช้าพรรษา/ วันสำคัญทางพุทธศาสนา ใกล้เคียงกัน ร้อยละ 34.7 และ 38.3 ตามลำดับ สำหรับการตักบาตร สม่ำเสมอทุกวันหรือทุกสัปดาห์ทั้ง 2 เขต มีลักษณะเช่นเดียวกัน และ พุทธศาสนิกชนภาคเหนือ นิยมตักบาตรในวันพระ/ ช่วงเช้าพรรษา/ วันสำคัญ ทางพุทธศาสนามากที่สุดคือ ร้อยละ 45.0 สำหรับการตักบาตรสม่ำเสมอ ทุกวันหรือทุกสัปดาห์ พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือสูงสุดคือ ร้อยละ 24.6

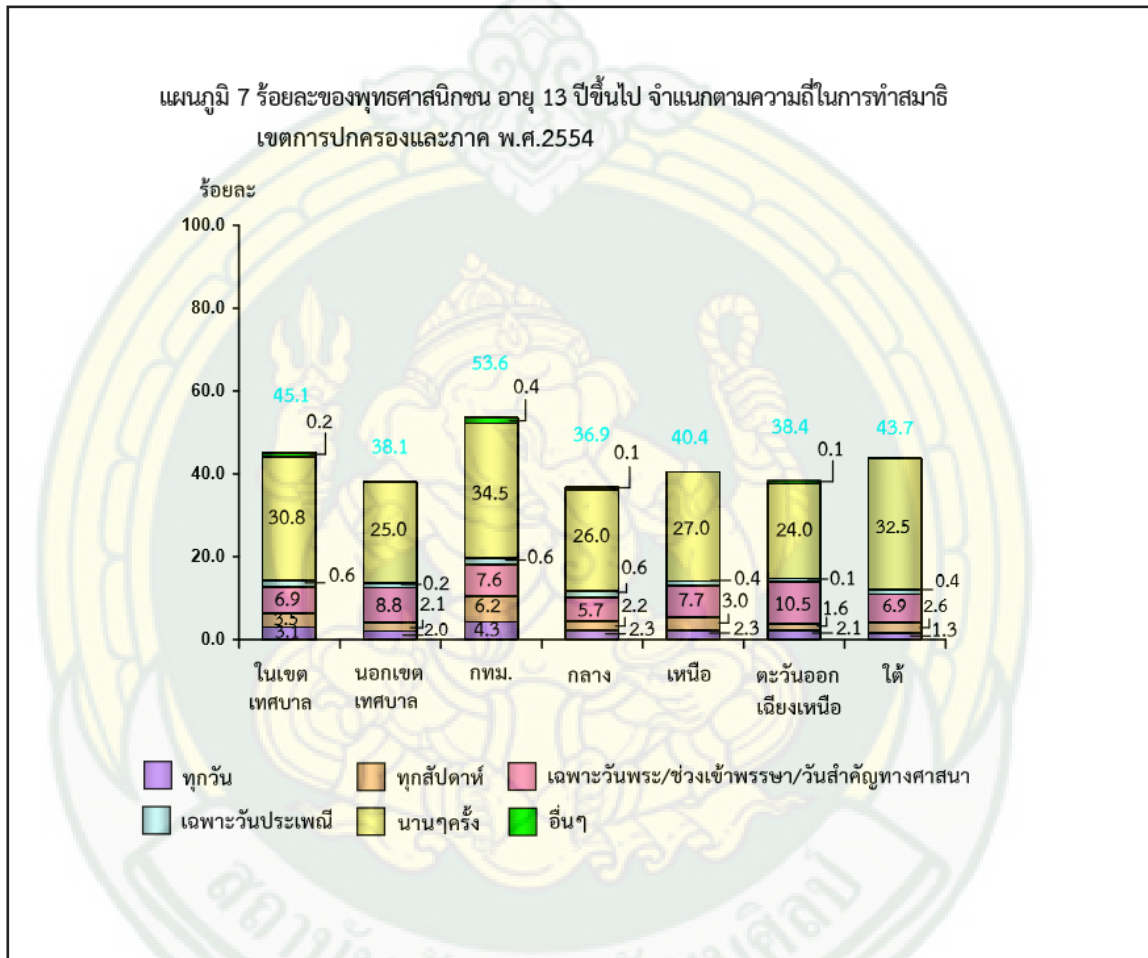

ภาพที่ 6 ข้อมูลความถี่ในการรักษาศีล 5

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ การสำรวจภาวะทางสังคมและวัฒนธรรม, 2554 หน้าที่ 6
สืบค้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2561

พุทธศาสนิกชนในเขตเทศบาลรักษาศีล 5 (ครบทุกข้อ) ทุกวัน หรือทุกสัปดาห์ สูงกว่านอกเขตเทศบาล ร้อยละ 14.7 และ 9.1 ตามลำดับ พุทธศาสนิกชนของกรุงเทพมหานครรักษาศีล 5

(ครบทุกข้อ) ทุกวันหรือทุกสัปดาห์ สูงกว่าทุกภาค ร้อยละ 23.9 สำหรับการรักษาศีล 5 (ครบทุกข้อ) ใน วันพระ/ ช่วงเข้าพรรษา/ วันสำคัญทางพุทธศาสนา พุทธศาสนิกชนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือปฏิบัติ มากที่สุด คือ ร้อยละ 15.2

ภาพที่ 7 ข้อมูลการทำสมาธิ

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ การสำรวจสภาวะทางสังคมและวัฒนธรรม, 2554 หน้าที่ 7
สืบค้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2561

การทำสมาธิกิจกรรมทางศาสนาที่มีการปฏิบัติค่อนข้างน้อย พบว่า พุทธศาสนิกชนนอกเขตเทศบาลจะทำสมาธิในวันพระ/ ช่วงเข้าพรรษา/ วันสำคัญทางพุทธศาสนาสูงกว่าในเขตเทศบาล ร้อยละ 8.8 และ 6.9 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามภาค พบว่า พุทธศาสนิกชนของภาค ตะวันออกเฉียงเหนือจะทำ

สมาธิในวันพระ/ ช่วงเข้าพรรษา/ วันสำคัญทาง พุทธศาสนาสูงกว่าทุกภาค ร้อยละ 10.5 สำหรับการทำสมาธิสม่ำเสมอ ทุกวันหรือทุกสัปดาห์ พุทธศาสนิกชนของกรุงเทพมหานครปฏิบัติสูงกว่า ทุกภาค คือ ร้อยละ 10.5

จากแผนภูมิที่ 1-7 พบว่าพุทธศาสนิกชน ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา การทำบุญตักบาตร การสวดมนต์ การรักษาศีล การทำบุญตักบาตร การทำสมาธิ พุทธศาสนิกชนส่วนใหญ่ทำกิจกรรมเฉพาะในวันสำคัญ เช่น วันพระ วันออกพรรษา วันเข้าพรรษา และวันอื่น ๆ ทางพุทธศาสนา

2.3.3 การใช้สัญลักษณ์ในงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อและความศรัทธาทางพุทธศาสนา

ดอกบัว เป็นสัญลักษณ์ของพุทธศาสนา ใช้เป็นดอกไม้บูชาพระรัตนตรัย ผูกพันจิตใจให้ระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์สำหรับชาวพุทธ ทางพุทธศาสนาใช้ในการบูชาพระ เพราะการประนมมือคล้ายกับดอกบัว ธรรมชาติของดอกบัวนั้นเป็นดอกไม้ที่แสดงถึงปรัชญาในการดำเนินชีวิตที่พระพุทธเจ้าทรงเปรียบบุคคล 4 ประเภท ที่มีสติปัญญาแตกต่างกันดังดอกบัว 4 เหล่า

1) อุคคตัตถัญญ หมายถึงบุคคลที่มีอุปนิสัย สติปัญญาแก่กล้า พอฟังธรรมก็สามารถรู้แจ้งในธรรมวิเศษ โดยทันที เปรียบเหมือนดอกบัวโผล่พ้นเหนือน้ำ พอได้รับแสงแดดก็จะบานทันที

2) วิปัสสิตัตถัญญ หมายถึงบุคคลที่มีอุปนิสัย สติปัญญามาก ขนาดได้ฟังธรรมคำสั่งสอนอย่างละเอียด แจกแจงให้เข้าใจแล้วสามารถรู้แจ้งเห็นธรรมวิเศษได้ เปรียบเหมือนดอกบัวที่เติบโตขึ้นมา พอติดกับพื้นน้ำจะบานในวันรุ่งขึ้น

3) เนยยนุคคัล หมายถึงบุคคลที่มีอุปนิสัย สติปัญญาขนาดที่ต้องพากเพียรค้นคว้า ไต่ถาม หมั่นศึกษาเล่าเรียน และคบกับภิกษุสงฆ์ จึงจะสามารถรู้เห็นแจ้งในธรรมได้ เปรียบเหมือนดอกบัวที่เติบโตอยู่ใต้น้ำ จะผุดขึ้นมาเหนือน้ำและจะบานในวันต่อไป

4) ปทปรมนุคคัล หมายถึงบุคคลที่มีอุปนิสัย สติปัญญาไม่สามารถรู้แจ้งในธรรมได้เลย แม้จะอธิบายอย่างละเอียดอย่างไรก็ตาม เปรียบเหมือนดอกบัวที่เติบโตอยู่ใต้โคลน ไม่สามารถจะโผล่ขึ้นมาเหนือน้ำ อยู่เพียงใต้น้ำ เป็นอาหารของปลาและเต่า

ดอกบัว เป็นดอกไม้ที่มีประวัติเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาความสำคัญของดอกบัวซึ่งเชื่อมโยงถึงหลักธรรมคำสอน ดังที่

ดร.สวสดี อโณทัย คณบดีคณะปรัชญาและศาสนา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ให้ความรู้ว่าสัญลักษณ์ทางพระพุทธศาสนามีอยู่หลายอย่างโดยทางตรงสิ่งที่เห็นคือ พระพุทธรูป พระธรรมจักร ส่วนอีกสัญลักษณ์ที่กล่าวกันในเชิงการตีความได้มีการกล่าวถึง “ดอกบัว” โดยดอกบัวเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับพระพุทธศาสนาอยู่มาจนนับแต่พระพุทธเจ้า พระสาวกและหลักคำสอน ในพระพุทธศาสนาซึ่งใช้ดอกบัวเป็น

อุปมา ดังเช่น เมื่อพระพุทธเจ้าประสูติมีดอกบัวรองรับ 7 ดอก การตรัสรู้และปรินิพพานก็มีดอกบัวเข้ามาเกี่ยวเนื่อง “ข้อความที่กล่าวอยู่ในพระไตรปิฎกหรือในอรรถกถาพูดถึงดอกบัวอยู่หลายเรื่อง แต่โดยภาพรวมกล่าวถึงดอกบัว เป็นการยกย่อง เชิดชูบูชาสูงสุด ดังเช่น เปรียบดอกบัวเป็นสัญลักษณ์แห่งพระพุทธศาสนา เปรียบดอกบัวกับมหาบุริสลักษณะของพระพุทธเจ้า เปรียบดอกบัวกับการพัฒนาคุณธรรมดั่งดอกบัว 4 เหล่า เปรียบดอกบัวถึงการพัฒนาสู่จุดสูงสุดการบรรลุธรรม ดังที่กล่าวกันถึงและได้ยินอยู่เสมอคือ บัวสี่เหล่าอีกทั้งดอกบัวยังนำมาเป็นสัญลักษณ์พูดถึงพระที่ประพฤติปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ และในบางครั้งนำมาเป็นสิ่งที่เชิดชูเกียรติการปกครองของพระราชผู้ครองทศพิธราชธรรม และที่พบเห็นมากในคำสอนของพระพุทธเจ้า พระองค์ทรงใช้เป็นอุปมา อุปไมยดอกบัวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์”(ที่มา : บทความ บัว ดอกไม้พุทธบูชา มากกว่าความหมายสื่อหลักธรรม)

ภาพที่ 8 ดอกบัว

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2561

สถานที่เก็บข้อมูล : บึงบัวศาลายา นครปฐม

สามเหลี่ยม เปรียบได้ คือ ไตรลักษณ์หมายถึง ธรรมที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้ 3 อย่างได้แก่

1) อนิจจตา (อนิจจลักษณะ) - อาการไม่เที่ยง อาการไม่คงที่ อาการไม่ยั่งยืน อาการที่เกิดขึ้นแล้วเสื่อมและสลายไป อาการที่แสดงถึงความเป็นสิ่งไม่เที่ยงของชนธ

2) ทุกขตา (ทุกขลักษณะ) - อาการเป็นทุกข์ อาการที่ถูกบีบคั้นด้วยการเกิดขึ้นและสลายตัว อาการที่กดดัน อาการฝืนและขัดแย้งอยู่ในตัว เพราะปัจจัยที่ปรุงแต่งให้มีสภาพเป็นอย่างนั้นเปลี่ยนแปลงไป จะทำให้คงอยู่ในสภาพนั้นไม่ได้ อาการที่ไม่สมบูรณ์ มีความบกพร่องอยู่ในตัว อาการที่แสดงถึงความ เป็นทุกข์ของชั้นนี้.

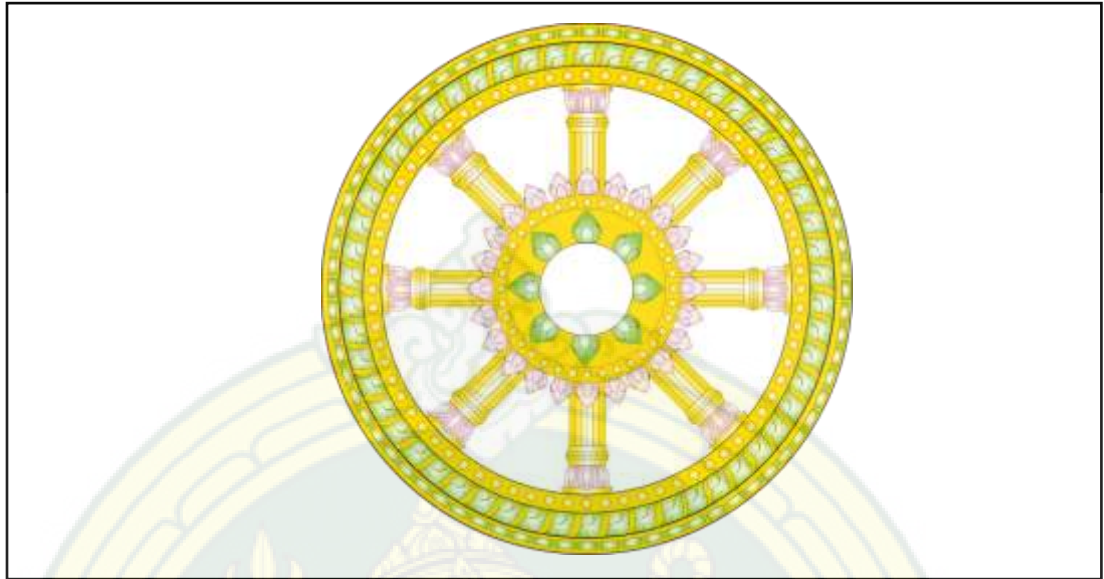
3) อนัตตตา (อนัตตลักษณะ) - อาการของอนัตตา อาการของสิ่งที่ไม่ใช่ตัวตน อาการที่ไม่มีตัวตน อาการที่แสดงถึงความไม่ใช่ใคร ไม่ใช่ของใคร ไม่อยู่ในอำนาจควบคุมของใคร อาการที่แสดงถึงไม่มีตัวตนที่ แท้จริงของมันเอง อาการที่แสดงถึงความไม่มีอำนาจแท้จริงในตัวเลย อาการที่แสดงถึงความด้อย สมรรถภาพโดยสิ้นเชิง ไม่มีอำนาจกำลังอะไร ต้องอาศัยพึ่งพิงสิ่งอื่นๆ มากมายจึงมีขึ้นได้

ตันโพธิ์ หรือ ในภาษาบาลีเรียกว่า อัสนัตตะ ตันโพธิ์เป็นต้นไม้ที่เป็นสัญลักษณ์ของ พระพุทธศาสนาอีกนัยหนึ่ง เพราะเป็นต้นไม้อันเป็นสถานที่ประทับและตรัสรู้บรรลुพระสัมโพธิญาณของ พระพุทธเจ้า จากพระธรรมเทศนา พระเทพญาณมหามุนี นามเดิม พระราชภาวนาวิสุทธิ (ไชยบูลย์ ธมม ชโย) กล่าวไว้ว่า ในสมัยพุทธกาลพุทธศาสนิกชน ยังไม่ได้ทำการปั้นพระพุทธรูปหรือพุทธปฏิมากร เพราะ ทุกคนยังสามารถจดจำพระพักตร์อันผ่องใสหรือพระสุรเสียงอันไพเราะของพระองค์ในครั้งที่ทรงแสดง ธรรมได้อยู่ ทั้งถ้อยคำ อากัปกิริยาที่พระองค์แสดงออกมานั้น ยังตราตรึงอยู่ในใจของพุทธบริษัททั้งหลาย จึงยังไม่ได้คิดที่จะทำรูปเหมือนของพระองค์ขึ้นมา แต่หากไม่สามารถกราบพระพุทธเจ้าด้วยกายเนื้อ ก็ จะ นิยมบูชาต้นพระศรีมหาโพธิ์ซึ่งเป็นโพธิสถานแห่งการตรัสรู้ธรรม ซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนของพระองค์

ที่มา : buddha.dmc.tv, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2560 เข้าถึงได้จาก

http://www.dmc.tv/pages/dhamma_for_people/กุสโลบายในการเข้าถึงพระรัตนตรัย.html

พุทธศาสนา จัดว่า เป็นกลุ่มอเทวนิยม หมายถึง ศาสนาที่มีหลักธรรมเป็นแกนยึดเหนี่ยวสภาพ คุณความดี ความศรัทธาภายในจิตใจของมนุษย์ ไม่ได้สอนให้ยึดติดตัวบุคคล ดังที่คำสั่งสอนของพระพุทธ องค์ที่ว่า "ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นเรา"

ภาพที่ 9 ธรรมจักร สัญลักษณ์ทางพุทธศาสนา

ที่มา : Wikipedia สืบค้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2561 เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org>

พระพุทธรูป หรือ พุทธปฏิมา ตามภาษาบาลี หมายถึง พระพุทธรูปที่แทนองค์พระพุทธรูปเจ้า ผู้เป็นศาสดาในพระพุทธศาสนา รูปที่สร้างขึ้นแทนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อกกราบไหว้บูชา อาจใช้การแกะสลัก การปั้น การหล่อโลหะ การสกัด จากวัสดุต่าง ๆ เช่น ศิลา งาม ไม้ หรือวัสดุอื่น ๆ หลักฐานการสร้างพระพุทธรูปที่เก่าแก่ที่สุดในอินเดียปรากฏขึ้นราว ๆ พุทธศตวรรษที่ ๗ โดยเกิดขึ้นในสมัยของพระเจ้ากนิษกะ แห่งราชวงศ์กุษาณะ ที่แคว้นคันธารราฐ ราว ๆ พ.ศ. ๖๖๓ - ๗๐๕ ทั้งนี้เป็นผลมาจากการที่พระเจ้าอเล็กซานเดอร์มหาราช กษัตริย์แห่งอาณาจักรมาซิโดเนียทางตอนเหนือของประเทศกรีซ ได้สร้างจักรวรรดิอันยิ่งใหญ่ ครอบคลุมคาบสมุทรบอลข่าน อียิปต์ ตุรกี และเปอร์เซีย จนมาถึงดินแดนภาคตะวันตกเฉียงเหนือของอินเดีย ที่แคว้นคันธารราฐ ในพุทธศตวรรษที่ ๓ คติการสร้างรูปเคารพเป็นพระพุทธรูปจึงน่าจะได้แรงบันดาลใจจากอิทธิพลของชาวกรีก ที่แพร่หลายตั้งแต่ในครั้งนั้น และนำเอาคติ ความเชื่อต่าง ๆ เข้ามาผสมผสานกับความเชื่อดั้งเดิมของชาวพื้นเมือง ส่งผลให้นำความนิยม ในการสร้างรูปเคารพเทพเจ้าของชาวกรีกมา สร้างเป็นพระพุทธรูปขึ้น ดังนั้น พระพุทธรูป สมัยคันธารราฐ ซึ่งเป็นสมัยแรกสุดที่มีการสร้างพระพุทธรูป จึงมีลักษณะเป็นแบบชาวกรีกค่อนข้างมาก ทั้งรูปร่าง หน้าตา และลักษณะการครองจีวร

ดังนั้นการสร้างพระพุทธรูปไม่ใช่การสร้างรูปเหมือนของพระพุทธรูปเจ้า แต่เป็นสัญลักษณ์ แทนพระพุทธรูป ดังนั้น ลักษณะของพระพุทธรูปในแต่ละสกุลช่าง และแต่ละสมัยจึงแตกต่างกันออกไป การ

สร้างพระพุทธรูป จะมีสัญลักษณ์สำคัญ ที่บ่งบอกว่า รูปนั้นเป็นพระพุทธรองค์ เรียกว่า มหาปฐักษณะ หรือลักษณะของมหาบุรุษรวม ๓๒ ประการ เช่น มีขนระหว่างคิ้ว เรียกว่า อุณาโลม ส่วนบนของศีรษะนูน สูงขึ้นคล้ายสวมนมกฏ เรียกว่า อุณหิส หรือ อุษณิษะ หรือพระเกตุมาลา นอกจากนี้ ยังมีพระรัศมีที่เปล่ง ออกมาจากพระเศียรของ พระพุทธรูป ทำเป็นตุ้มกลมคล้ายดอกบัวตูม หรือชูสูงขึ้นคล้ายเปลวไฟ

ภาพที่ 10 พระโกนาคนะพุทธเจ้า

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2560

สถานที่เก็บข้อมูล : วัดนาคปรก ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

รอยพุทธบาท การสร้างรอยพระพุทธรบาท ไม่ใช่รอยเท้าจริงของพระพุทธรเจ้า แต่เป็นการสร้างถาวรวัตถุที่เพื่อให้มนุษย์และเทวดาได้เห็นแล้ว ระลึกถึงองค์สัมมาพระพุทธรเจ้า เพื่อให้รอยพระพุทธรบาทมีความแตกต่างจากรอยเท้าบุคคลธรรมดา ผู้สร้างก็จะวาดรอยเส้นนิ้วเท้า เส้นเท้าให้ดูแตกต่างพิเศษ หรือบางครั้งก็จะใส่สัญลักษณ์ธรรมจักรลงไปบ้าง เป็นต้น การสร้างรอยพระพุทธรบาท เนื่องจาก ในสมัยโบราณนั้น ไม่นิยมสร้างรูปเคารพที่เหมือนจริง เมื่อจะรำลึกถึงพระพุทธรคุณขององค์พระบรมศาสดา ซึ่งเป็นที่เคารพสูงสุดจึงได้สร้างรูปเหมือน แต่เพียงสัญลักษณ์ ที่มีความหมาย ว่านี่คือ พระพุทธรองค์ นี่คือ ธรรมะที่พระพุทธรองค์ทรงสั่งสอน เพื่อให้คนรุ่นหลังได้เคารพบูชา เริ่มจากสัญลักษณ์ที่พระเจ้าอโศกได้สร้างไว้ คือ เสาหินจารึกพระนาม พระเจ้าอโศก และความสำคัญของสถานที่นั้นๆ ธรรมจักรหินแกะสลัก ฯลฯ

รอยพระพุทธรบาท ที่เก่าแก่ที่สุดในไทยคือ รอยพระพุทธรบาท ที่กลุ่มโบราณสถานสระมรกต เมืองศรีมโหสถ จังหวัดปราจีน สันนิษฐานว่ามีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 14 ขุดค้นพบเมื่อปี พ.ศ.2529 เป็น รอยพระพุทธรบาท ที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศไทย สลักลงบนพื้นศิลาแลงธรรมชาติ

ภาพที่ 11 รอยพระพุทธรบาท

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2560

สถานที่เก็บข้อมูล : วัดช่องลม อ. เมือง จ.ราชบุรี

สี เป็นส่วนประกอบของศิลปะที่มีความสำคัญ และมีบทบาทโดดเด่นกว่าส่วนประกอบอื่นๆ สามารถรับรู้ได้รวดเร็ว และสีเพียงอย่างเดียวทำให้เกิดส่วนประกอบอื่นๆของศิลปะได้อีกหลายอย่าง เช่น การป้ายสี สลักสี จุด การใช้สีให้เป็นพื้นผิว น้ำหนัก และบริเวณว่าง (เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ 2542, น. 32)

2.4 วัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์

2.4.1 ทองคำเปลว

ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ เป็นวัสดุที่ได้จากธรรมชาติและมีราคา การทำทองคำเปลวต้องผ่านกระบวนการทุบ ตี รีด จนออกมาเป็นแผ่นเพื่อใช้ในการปิดทับพระพุทธรูปแทนการหล่อพระพุทธรูปด้วยทองซึ่งเปรียบได้ดั่งของสูงค่าเป็นสัญลักษณ์แทนความศรัทธาอย่างหนึ่ง ที่มนุษย์ได้เลือกใช้ในการดำรงไว้ซึ่งการสืบทอดศาสนา

จากข้อมูลที่ทำการศึกษาวัสดุดังกล่าวจึงเลือกใช้ทองคำเปลวมามีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ผลงาน เพราะทองคำแสดงความหมายถึงของสูงค่า กระบวนการผลิตทองคำเปลวต้องใช้ระยะเวลา ทุบ ตี รีด จึงออกมาเป็นแผ่น

ภาพที่ 12 ทองคำเปลว

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2561

สถานที่เก็บข้อมูล : โรงเรียนราชวินิตบางแคปานขำ

2.4.2 อะคริลิก (Acrylic) หรือ อะคริลิกพลาสติก (Acrylic Plastic) ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลิตจากพลาสติก คือ โพลีเมทิลเมทาไครเลต หรือ พีเอ็มเอ็มเอ (Poly Methyl Methacrylate , PMMA) พลาสติกนี้นิยมแพร่หลาย ถูกนำมาประยุกต์ใช้กับหลากหลายงานรวมทั้งงานด้านศิลปะ มีลักษณะเด่นในเรื่องของความเหนียว โปร่งแสง สามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมได้ดีกว่าพลาสติกชนิดอื่น โปร่งแสงมากกว่ากระจก การเชื่อมต่อสามารถทำได้ในระดับโมเลกุล ทำให้รอยต่อเล็กมาก และทนต่อการกระแทก แต่ไม่ทนต่อการขีดขีด ราคาแพงกว่าแก้วและกระจก ซึ่งอะคริลิกถูกคิดค้นและพัฒนาโดยนักเคมีชาวเยอรมัน Fittig and Paul จดสิทธิบัตรวิธีการผลิต โดยนักเคมี Otto ใน ค.ศ. 1933

จากข้อมูลที่ทำการศึกษาวัสดุดังกล่าวจึงเลือกใช้อะคริลิกเนื่องจากมีลักษณะโปร่ง มีความคงทนต่อการขนย้าย ติดตั้งผลงาน และร่วมสมัย

ภาพที่ 13 อะคริลิก

ที่มา : บริษัท อะคริลิก ควอลิตี้ จำกัด เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2561

สถานที่เก็บข้อมูล : บริษัท อะคริลิก ควอลิตี้ จำกัด

2.4.3 ไฟสาย LED ไฟแอลอีดีแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ที่ต่างกัน กลุ่มไฟให้แสงสว่าง และ กลุ่มไฟตกแต่งไฟประดับ ไม่มีการเผาไหม้หลอด จึงไม่เกิดความร้อน แสงสว่างเกิดขึ้นจากการเคลื่อนที่ของอิเล็กตรอน ภายในสารกึ่ง พลังงานเปลี่ยนเป็นแสงสว่างได้เต็มที่ มีแสงหลายสีให้เลือกใช้งาน ขนาดที่เล็ก ทำให้ยืดหยุ่นในการออกแบบ การจัดเรียง นำไปใช้ด้านตกแต่งได้ดี มีความทนทาน ความสว่างของไฟ LED มีรัศมีตามลักษณะของวัสดุที่ใช้ประกอบการสร้างสรรค์

ภาพที่ 14 ไฟสาย LED

ที่มา : instructables สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2561 เข้าถึงได้จาก www.instructables.com

2.4.4 ผ้าแก้ว เนื้อผ้ามีลักษณะโปร่งแสง พริ้วไหว

ภาพที่ 15 ผ้าแก้ว

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2561

สถานที่เก็บข้อมูล : ร้านขายผ้าไทยสวัสดิ์ กรุงเทพฯ

2.5 ผลงานศิลปินที่ทำการศึกษา

ผลงานศิลปินที่ได้รับแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ทั้งรูปแบบแนวคิด และมุมมองทางทัศนศิลป์ เนื้อหาสาระในด้านศิลปะ ประกอบด้วย จอช บูลิช (Josh Bulriss), โวล์ฟกัง โลป (Wolfgang Laib), อ.พิชัย นิรันดร์, อ.ปัญญา วิจินธนสาร, อ.มณฑิรา บุญมา, อีริก อบเบล (Erik Abel)

2.5.1 จอช บูลิช (Josh Bulriss)

จอช บูลิช ศิลปินอิสระด้านการถ่ายภาพชาวนิวยอร์ก นับถือศาสนาพุทธ มีผลงานการถ่ายภาพที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ในแถบภูมิภาคเอเชีย อันได้แก่ ประเทศไทย ประเทศอินโดนีเซีย พม่า ลาว กัมพูชา บาห์ลี เป็นต้น ศิลปินได้ถ่ายภาพมากกว่า 16,000 ภาพ ภายใต้โครงการ “Buddha Project” สร้างสรรค์ในปี พ.ศ. 2559 เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ การเดินทางถ่ายภาพสถานที่ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับศาสนา กล้องถ่ายภาพนั้นสามารถบันทึกภาพได้อย่างรวดเร็วราวกับหยุดกาลเวลาไว้ ศิลปินเลือกนำเสนอ มุมมองการถ่ายภาพผ่านเลนส์ของกล้อง โดยเลือกใช้เฉพาะภาพที่มีหน้าพระพุทธรูปที่มีลักษณะชัดเจนเป็นพิเศษเน้นสีที่แสดงถึงความเก่า ทำให้เห็นถึงการแสดงความรู้สึก สงบ นิ่ง ไม่แปรเปลี่ยน ใบหน้าพระพุทธรูปที่ปิดเปลือกตาลงจะมีแสงสว่างเป็นสิ่งช่วยให้เกิดจุดดึงดูดสายตา (ภาพที่ 16 ก) และ “Buddha Project 2” ศิลปินได้นำเสนอภาพพระพุทธรูปที่รายล้อมไปด้วยพุทธสาวก ใบหน้าสงบนิ่ง เลือกจุดสำคัญของภาพเห็นได้อย่างชัดเจนใช้แสงและเงาเป็นองค์ประกอบรวมเพื่อให้กลมกลืนไปกับบรรยากาศ และเลือกใช้โทนสีที่ให้ความรู้สึกอบอุ่น เพื่อเน้นย้ำความสงบ ความศรัทธา การปิดโสตสัมผัสอื่นๆเพื่อให้เกิดการกำหนดจิตที่มีสมาธิ ตัดขาดจากการยึดติด สื่อถึงการปฏิบัติตนให้มีสมาธิ การมีสติ เช่นเดียวกับการกำหนดลมหายใจ ตามคำสอนของพุทธองค์ การถ่ายภาพของศิลปินต้องการให้ผู้คนมีแนวทางในการดำเนินชีวิตในทางที่ดี สอดคล้องกับหลักธรรมมรรค 8 และการเคารพศรัทธาต่อศาสนา นำมาซึ่งความสงบที่แท้จริง (ภาพที่ 16 ข)

สิ่งที่ผู้สร้างสรรค์ได้รับอิทธิพลของผลงานศิลปิน จากการเลือกหยิบมุมมองทางศาสนา ภาพถ่ายที่เป็นลักษณะเฉพาะของศิลปิน เน้นที่ใบหน้าพระพุทธรูป การเลือกใช้แสงและเงา ให้ความรู้สึกร่วมกับผลงาน แรงบันดาลใจในการเดินทางหาความสงบ การปฏิบัติตน ให้พ้นความวุ่นวายจากวิถีของโลก

(ก)

(ข)

ภาพที่ 16 (ก) Buddha Project, 2560, ภาพถ่าย

(ข) Buddha Project2, 2561, ภาพถ่าย

ที่มา : Josh bulriss สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2561

เข้าถึงข้อมูลได้จาก <https://www.facebook.com/joshbulrissgallery/>

2.5.2 โวล์ฟกัง ไลป (Wolfgang Laib)

โวล์ฟกัง ไลป เกิด 25 มีนาคม 2493 ใน Metzingen เป็นชาวเยอรมัน ก่อนเริ่มต้นชีวิตความเป็นศิลปิน โวล์ฟกัง ไลป ได้เรียนแพทย์ก่อนแล้วจึงเริ่มต้นชีวิตการเป็นศิลปินเนื่องจากได้รับอิทธิพลทางศิลปะจากอิทธิพลของพุทธศาสนา ลัทธิเต๋า ทำงานอยู่ในหมู่บ้านเล็ก ๆ ทางตอนใต้ของประเทศเยอรมนี ในปี พ.ศ. 2520 ศิลปิน เริ่มเก็บเกสรดอกไม้ในทุ่งหญ้าและป่าไม้บริเวณรอบ ๆ หมู่บ้าน เป็นเวลาหลายวัน และหลายเดือนตั้งแต่ต้นฤดูใบไม้ผลิจนถึงฤดูร้อนใช้ระยะเวลาหลายสิบปีจนถึงปัจจุบัน ละอองเรณูถูกนำเสนอในการจัดนิทรรศการในหลายวิธีที่รู้จักกันดีที่สุดเป็นสนามที่สดใสร้อนลงบนพื้นในรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้านุ่มให้ความเข้มข้นหลากหลายของประสบการณ์และอารมณ์ ศิลปินเป็นตัวแทนของประเทศเยอรมนีใน 1982 Biennale เวนิสและรวมกับผลงานของใน Documenta 7 ในปี 1982 และใน Documenta 8 ในปี 1987 ในปี 2015 เขาได้รับ Praemium Imperiale (ภาพที่ 17)

สิ่งที่ผู้สร้างสรรค์ได้รับอิทธิพลจากผลงานศิลปิน คือ กระบวนการในการสร้างสรรค์งานที่ให้ความรู้สึกร่วมกัน จิตใจสงบ ได้ใช้ความคิดอย่างลึกซึ้ง และความพยายามที่รอคอยการเก็บเกสรดอกไม้เพื่อสร้างสรรค์งานเป็นผลงานศิลปะ โดยศิลปินใช้กระบวนการร่อนเกสรจากตะแกรงร่อนแป้งที่ใช้ผ้าขาวรองก่อนการร่อนเกสรลงบนพื้นผิวของงาน

ภาพที่ 17 POLLEN FROM HAZELNUT, 2557, การร่อนเกสร, 548.64x640.08 เซนติเมตร
ที่มา : damnmagazine สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2561
เข้าถึงได้จาก <http://www.damnmagazine.net>

2.5.3 อ.พิชัย นรินทร์

อ.พิชัย นรินทร์ ศิลปินด้านจิตรกรรมร่วมสมัย และเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) ศิลปินได้รับแรงบันดาลใจจากความงามของธรรมชาติ การศึกษาสรรพสิ่งที่ประกอบขึ้นเป็นความงาม โดยมีคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพระพุทธเจ้าเป็นแนวทางหลักในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่ง

ผลงานศิลปะอยู่บนพื้นฐานของความศรัทธาต่อศาสนาและศิลปะยังทำหน้าที่สืบทอดพระพุทธศาสนา ดังคำกล่าวของศิลปินที่ว่า “ศิลปะของไทยสมัยโบราณเขาทำเพื่อศาสนา ทำเพื่อความดีงามของมนุษย์เพื่อประโยชน์สุขของสังคมประติมากรรม เช่น การปั้นพระพุทธรูป ไม่ใช่สวยงามอย่างเดียว แต่ยังมุ่งสำหรับศาสนา ด้วย จิตรกรรมแสดงเรื่องราวของมนุษย์ และพุทธประวัตินั้นเพื่อเป้าหมายสองอย่าง คือ ทั้งเพื่อเกื้อกูลศาสนา และเพื่อสังคมมนุษย์ด้วย”

การสร้างสรรคผลงาน พระพุทธบาท จึงเลือกใช้ ดอกบัวตูม ดอกบัวกำลังจะบาน ดอกบัวบาน ดอกบัวโรย ดอกบัวทั้งหมดเป็นสีขาวเพื่อแสดงความบริสุทธิ์ของศาสนา อันสื่อความหมายโดยนัยยะ แสดงการเกิดแก่เจ็บตาย ตามวัฏสังสารที่เป็นธรรมดาของการเป็นชีวิตที่ผู้คนบนโลกต้องพานพบ ด้านล่างคือ รอยพระพุทธบาท แสดงค่าแทนการเดินทางเพื่อสื่อถึงพุทธองค์ที่แสวงหาการหลุดพ้น ด้านบนหมายถึง การตรัสรู้สูงสุด คือ นิพพานของพระพุทธเจ้า แก่นของหลักธรรม ได้รับแนวความคิดมาจากองค์พระเจดีย์ ให้มองลึกซึ้งเข้าไปถึงแก่นของหลักธรรม พื้นหลักของภาพปะปนไปด้วยสีต่างๆ แทนค่าความวุ่นวายในขณะที่ ดอกบัวด้านในสงบนิ่งร่วงโรยไปตามเวลาอันควร (ภาพที่ 18)

ผู้สร้างสรรค์ได้รับแรงบันดาลใจ จากภาพดอกบัวที่แสดงถึงความเป็นชีวิตที่ไม่ยั่งยืน จากดอกตูมกลายเป็นดอกบานและร่วงโรยสู่การเสื่อมสลาย การแทนค่าดอกบัวด้วยสีขาวที่แสดงถึงความบริสุทธิ์ของการเคารพศาสนา ที่มาจากศรัทธาภายใน สู่การสร้างสรรคเป็นผลงาน ส่วนการใช้สีอื่นสื่อความหมายทางสภาพสังคมที่มีบุคคลหลากหลายประเภท ในแต่ละสีให้ความหมายแตกต่างกัน

ภาพที่ 18 พระพุทธบาท, 2534, จิตรกรรม, 80 x100 เซนติเมตร

ที่มา : นิทรรศการศิลปกรรมเชิดชูเกียรติศิลปินแห่งชาติ จิตรสังขาร (พิชัย นิรันดร์ 2554, น. 67) สืบค้น
เมื่อ 6 กันยายน 2561

2.5.4 อ.ปัญญา วิจินธนสาร

อ.ปัญญา วิจินธนสาร ศิลปินด้านจิตรกรรมร่วมสมัย และเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) ผลงานของศิลปิน “เข้าถึงธรรม” เป็นการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมสามมิติ ที่ศิลปินพัฒนาต่อจากผลงาน “ปฏิปทาแห่งจิตวิญญาณ” ซึ่งเป็นผลงานสองมิติ ศิลปินต้องการนำเสนอถึงการแสดงธรรมเพื่อสั่งสอนสรรพสิ่งของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยให้พระพักตร์ของพระพุทธเจ้าลอยเด่นอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม จึงได้เลือกใช้อะคริลิกใสประกอบขึ้นเป็นปริซึมห้าเหลี่ยม เพื่อแสดงให้เห็นการสอดประสานการทำงานร่วมกันระหว่างวัสดุสมัยใหม่ที่มีความคงทน และงานฝีมือตามแบบฉบับของศิลปิน ภายในปริซึมใสมีเศียรพระและหัตถ์สวดมนต์ เปรียบได้ดั่งใจคนที่มัวหมองจากเขม่าความคิดด้วยจิตที่ปรุงแต่งจากสิ่งรอบตัว ส่วนฝ่ามือและเปลือกตาเคลือบด้วยสีทอง เพราะอวัยวะส่วนนี้ คือ อวัยวะที่มนุษย์ใช้ในการปฏิบัติธรรม การนั่งสมาธิ การสวดมนต์เพื่อเข้าถึงธรรมะของพุทธองค์ เปลือกตาและมือ ศิลปินเลือกใช้สีทองแทนค่าความสูงส่งของการปฏิบัติตน โดยแต่งแต้มเฉพาะเปลือกตา และมือ ดังคำกล่าวที่ว่าดวงตาเห็นธรรม ในส่วนฐานของงานตู้พระธรรมใช้โลหะเป็นส่วนประกอบเพื่อสื่อความหมายถึงรากฐานที่มั่นคงของศาสนาอันมีส่วนช่วยขัดเกลาชำระจิตใจมนุษย์ (ภาพที่19)

ผู้สร้างสรรค์ได้รับอิทธิพล ทางด้านรูปแบบผลงาน คือ การใช้อะคริลิกมาช่วยในงานศิลปะ ซึ่งเป็นวัสดุแทนค่ากระจกที่โปร่งใส เพื่อให้สอดคล้องกับงานจิตรกรรมร่วมสมัย จึงเลือกใช้เป็นส่วนหนึ่งของผลงาน ชุด จิตวิญญาณแห่งศรัทธา การลงสีทองซึ่งแสดงถึงความหมายถึงของสูงค่า

ภาพที่ 19 เข้าถึงธรรม, 2559, ปฏิมากรรม, 63 x 83 x 203 เซนติเมตร

ที่มา : youtube สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2561

เข้าถึงได้จาก <https://www.youtube.com/watch?v=yT2IFDTSaE>

2.5.5 อ.มณฑิยา บุญมา

อ.มณฑิยา บุญมา เกิดเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2548 จบการศึกษา ศิลปมหาบัณฑิต สาขา จิตรกรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร ศิลปินมีแนวคิดเรื่องพุทธปรัชญาและการปฏิบัติธรรม ด้านหลักการทำงานชีวิตและการทำงานศิลปะ ในช่วง พ.ศ.2530 ศิลปินเริ่มให้ความสนใจบาตรพระ ในเรื่องของการฝึก

จิตศิลปินทำสมาธิโดยการเพ่งมองบาตรพระ และในปี พ.ศ.2535 ศิลปินเดินทางไปพำนักที่ Worpswede ในประเทศเยอรมันนี้ ศิลปิน ศึกษาธรรมะและทำสมาธิจากการอ่านหนังสือหลวงพ่ocha วัดหนองป่าพง ศิลปินได้ใช้เวลาในการสร้างสรรค์งานศิลป์ในช่วงเวลา 03.00-06.00 นาฬิกา ซึ่งเป็นกิจกรรมทางสมาธิ คือ กระบวนการลดกิเลส ลดตัวตน และดับทุกข์ ผลงานการสร้างสรรค์ของศิลปิน โอม (Alm) พ.ศ. 2535 สร้างสรรค์โดยใช้โตะโลหะทรงสามเหลี่ยม มีบาตรพระ 15 ใบ วางเรียงกันเป็นรูปสามเหลี่ยม พื้นผิวของบาตรเป็นสีน้ำตาลเข้ม ภายในสว่างด้วยทองคำเปลวมีรอยมือที่เกิดจากการใช้น้ำหนักของมือกดลงไปบนดิน เรียงจากรอยมือจับเยอะจากมากไปหาน้อย บ่งบอกถึงการปล่อยวางกิเลสและตัวตนเข้าสู่ความว่างไร้ตัวตน (ภาพที่ 20)

ผู้สร้างสรรค์ได้รับอิทธิพล จากแนวคิดในการลดกิเลส ลดตัวตน และดับทุกข์ การเลือกใช้วัสดุ คือ ดิน และทอง ในดินประกอบไปด้วย ดิน น้ำ ลม และไฟ ซึ่งแทนความเป็นชีวิตของมนุษย์ ส่วนทองก็แสดงถึงความสูงค่า ของสิ่งนั้น

ภาพที่ 20 โอม (Alm), 2535, ประติมากรรมสื่อผสม 68 x 300 x 200 เซนติเมตร

ที่มา : หนังสือนิทรรศการย้อนหลัง ตายก่อนดับของ อ.มณเฑียร บุญมา
เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2561

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของการสร้างสรรค์ระหว่างงานศิลปะของผู้สร้างสรรค์กับศิลปินที่นำมาศึกษา

ชื่อศิลปิน/ภาพ/ผลงาน /แนวคิด	ความเหมือน	ความแตกต่าง	สิ่งที่ได้รับ
1. จอช บูลิช ถ่ายทอดประสบการณ์การเดินทางถ่ายภาพสถานที่ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับศาสนา 	1.รูปแบบการถ่ายภาพที่แสดงออกถึงความศรัทธาในพุทธศาสนา 2.เป็นผลงานด้านการถ่ายภาพ 3.ศิลปินนับถือศาสนาพุทธ	1.กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานสำเร็จ 2.สถานที่ในการเก็บข้อมูลผลงานงานการสร้างสรรค์	1.การนำเสนอแง่มุมของผลงาน การถ่ายภาพตามโบราณสถานต่างๆ โดยศิลปินเลือกจากอายุของวัด ที่เก่าแก่ 2.เทคนิคการใช้แสงเงาของผลงาน
2. โวล์ฟกัง โลป ได้รับอิทธิพลทางศิลปะจากอิทธิพลของพุทธศาสนา ลัทธิเต๋า 	1.แนวคิดในการนับถือศาสนา การใช้สมาธิในการสร้างสรรค์ผลงาน	1.การใช้วัสดุจากธรรมชาติในการสร้างสรรค์ผลงาน 2.วิธีการในการสร้างสรรค์ที่ศิลปินเลือกใช้ ศิลปินสร้างสรรค์บนพื้นผิวสถานที่นั้นๆ	1.กระบวนการในการสร้างสรรค์งานที่ทำให้ความรู้สึกมีสมาธิ จิตใจสงบ ได้ใช้ความคิดอย่างลึกซึ้ง

จากการศึกษาทฤษฎีและกรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์ องค์ความรู้ทางศิลปะ แนวคิด เทคนิค วิธีการ การนำเสนอ รวมทั้งข้อมูลของผลงานศิลปินที่ทำการศึกษาดังเห็นได้จากตารางเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของการสร้างสรรค์ระหว่างงานศิลปะของผู้สร้างสรรค์กับศิลปินที่นำมาศึกษา ผู้สร้างสรรค์ได้นำมาพัฒนาผลงานให้เกิดความลงตัวมากที่สุด

บทที่ 3

วิธีการสร้างสรรค์ผลงาน

การดำเนินงานการสร้างสรรค์ผลงานชุด “จิตวิญญาณแห่งศรัทธา” (Spirit of Faith) มีวัตถุประสงค์เพื่อสะท้อนความศรัทธาในพุทธศาสนา เพื่อปลูกจิตสำนึกให้เห็นถึงคุณค่าของความดีงามของคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและพุทธศาสนิกชนที่มีต่อศาสนาพุทธในยุควิกฤตศรัทธา จึงแบ่งการสร้างสรรค์ดังต่อไปนี้

- 3.1 ความเป็นมาแนวคิดแรงบันดาลใจ
- 3.2 ข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์
- 3.2 ขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์

3.1 ความเป็นมาแนวคิดแรงบันดาลใจ

การสร้างสรรค์ผลงานชุด “จิตวิญญาณแห่งศรัทธา” (Spirit of Faith) ได้นำแนวคิดมาจากความศรัทธาที่ผู้สร้างสรรค์มีต่อคำสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งเป็นคำสอนที่ได้รับการยอมรับว่า เป็นคำสอนที่ไม่มีวันตาย และเข้าใจวิถีชีวิตมนุษย์มากที่สุดศาสนาหนึ่งของโลก และนี่เองที่เป็นแรงบันดาลใจให้เกิดแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานจิตวิญญาณแห่งศรัทธา

3.2 ข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

3.2.1 ข้อมูลจากประสบการณ์ตรงของผู้สร้างสรรค์

การศึกษาค้นคว้าวิธีการสร้างสรรค์ผลงาน ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้ประสบการณ์ที่ผู้สร้างสรรค์เติบโตมาจากครอบครัวที่นับถือศาสนาพุทธ และมีความเคร่งครัดในการปฏิบัติตามหลักคำสอนของพุทธศาสนา สิ่งนี้จึงเป็นที่มาให้ผู้สร้างสรรค์ สนใจ ค้นคว้า หาข้อมูล และเลือกใช้สัญลักษณ์ทางพุทธศาสนามาเป็นตัวแทนคำสอนของพระพุทธเจ้าที่เปรียบเทียบกับมนุษย์ดังบัวสี่เหล่า ดอกบัวเป็นสัญลักษณ์แทนการสักการะเคารพบูชาและความศรัทธา ทองคำเปลว เป็นสิ่งแทนความสูงค่าที่มนุษย์พึงระลึกไว้ในจุดที่สูงสุดของชีวิต การศึกษาจากสถานที่จริง พื้นที่บริเวณภาคกลาง โดยมุ่งเน้น จังหวัดราชบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดกรุงเทพ จังหวัดอยุธยา เป็นต้น การศึกษาหาข้อมูลที่เป็นเครื่องประกอบขึ้นหลอมรวมแสดงออกซึ่งความศรัทธาต่อศาสนาของมนุษย์ ดังเช่น พฤติกรรมการจุดธูปเทียน วางเหรียญ ถวายพวงมาลัยดอกไม้

การห่มผ้าพระ การปิดทอง การหล่อเทียน การสร้างโบสถ์ หรือการทะนุบำรุงศาสนา ด้วยความศรัทธา ซึ่งเป็นการแสดงออกทางกายที่ถูกควบคุมโดยจิตที่ดีดี

(ก)

(ข)

(ค)

(ง)

ภาพที่ 21 การหาข้อมูลจากสถานที่จริง

(ก-ข) อุโบสถวัดช่องลม อ.เมือง จ.ราชบุรี

(ค) ลอยดอกบัวปล่อยทุกข์ วัดเกาะตาพูด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

(ง) แม่กุญแจสมัยรัชกาลที่ 5 วัดสุทธायาราม อ.เมือง จ.ราชบุรี

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ.2560 สถานที่เก็บข้อมูล จ.ราชบุรี

(ก)

(ข)

(ค)

ภาพที่ 22 การหาข้อมูลจากสถานที่จริง

(ก) วัดหน้าพระเมรุ อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา

(ข) วัดนาคปรก เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ

(ค) วัดใหญ่ชัยมงคล อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2560

สถานที่เก็บข้อมูล จ.พระนครศรีอยุธยา จ.กรุงเทพฯ

3.2.2 ข้อมูลจากสภาพแวดล้อมทางสังคม

จากสภาพแวดล้อมทางสังคมในปัจจุบัน ผู้คนต่างแก่งแย่งชิงดี เพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนเองต้องการ จึงก่อเกิดทุกข์ ไร้สุขเกิดกรรม อันเนื่องมาจากความไม่รู้จักพอ จึงทำให้หลายคน ต้องพบเจอกับปัญหา และในเมื่อหาทางออกไม่ได้ จึงมีความจำเป็นต้องหันหน้าเข้าหาวัด จากปัญหาดังกล่าวผู้สร้างสรรค์เอง ก็เป็นส่วนหนึ่งในสังคม วัตถุนิยมเถาโถม เมื่อความสงบทางใจไม่มี วัดจึงเป็นดังที่พึ่ง หรือทางออกสุดท้ายสำหรับคนสิ้นหวัง ดังจะเห็นได้จากข้อมูลต่อไปนี้

หัวข้อ คนไทยกับการทำบุญ

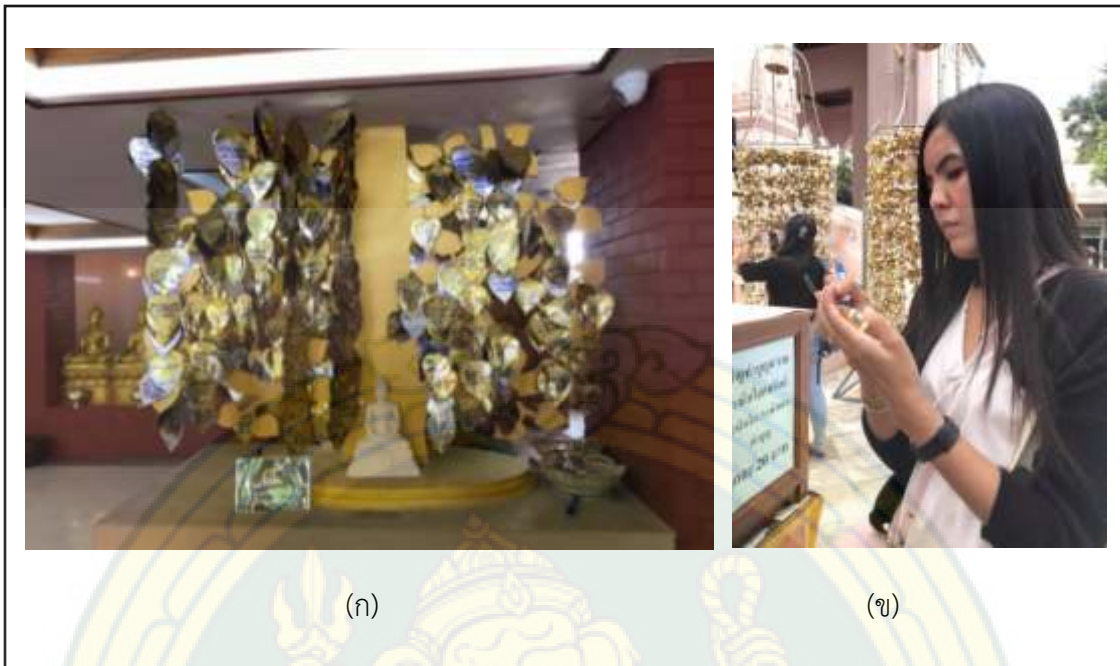
ตารางที่ 4: ส่วนใหญ่ท่านทำบุญด้วยวิธีใด

	จำนวน	ร้อยละ
ใส่บาตร	892	26.4
ถวายเงินและสิ่งของเครื่องใช้แก่พระสงฆ์	393	11.6
ไหว้พระตามวัดต่าง ๆ	386	11.4
บริจาคทรัพย์เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นทุกข์	328	9.7
ทอดกฐิน ทอดผ้าป่า	316	9.3
บริจาคทรัพย์สร้างถาวรวัตถุในวัด เช่น เจดีย์ โบสถ์ ศาลา	270	8.1
ไม่เบียดเบียนผู้อื่น	201	5.9
รักษาศีล ปฏิบัติธรรม	144	4.3
แผ่เมตตา ให้อภัยแก่ผู้ที่ทำผิดคิดร้าย	130	3.8
บริจาคเลือด อวัยวะ	119	3.5
เสียสละแรงกาย/สติปัญญาช่วยงานการกุศลต่าง ๆ	101	3.0
ให้ข้อคิด เตือนสติผู้อื่นให้ละเว้นจากการทำชั่ว	76	2.2
อื่น ๆ	24	0.8

ภาพที่ 23 คนไทยกับการทำบุญ

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2561

สถานที่เก็บข้อมูลศูนย์วิจัยกรุงเทพโพลล์

(ก)

(ข)

ภาพที่ 24 การเขียนขอพร

(ก) พุทธศาสนิกชนเขียนขอพรลงบนใบโพธิ์เงิน โพธิ์ทอง วัดนาครปรก จ.กรุงเทพฯ

(ข) ผู้ที่เขียนจะเขียนชื่อ-นามสกุลของตนลงบนระฆังขนาดเล็ก วัดพระปฐมเจดีย์ จ. นครปฐม

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ.2561 จ.กรุงเทพฯ และ จ. นครปฐม

3.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ทำการศึกษาเบื้องต้น อันประกอบไปด้วยข้อมูลในภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ ข้อมูลจากสถานที่จริง ข้อมูลของศิลปินที่ทำการศึกษ และจากการเฝ้าสังเกตพุทธศาสนิกชนที่ปฏิบัติตนในการกราบไหว้สักการบูชา จากข้อมูลข้างต้นผู้สร้างสรรค์สามารถนำมาพัฒนาแนวคิดที่มีลักษณะเฉพาะตน จนนำไปสู่การสร้างสรรคจึงมีความจำเป็นต้องจัดเตรียมอุปกรณ์อย่างเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.2.4 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ตารางที่ 2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ชื่อวัสดุ-อุปกรณ์	คุณสมบัติ	การนำไปใช้
1. แปรงทาสีแบบแบน 	1. ขนแปรงทำจากใยสังเคราะห์ ด้ามทำจากไม้อัด จับพอดีมือ	1. ใช้ทาสีรองพื้นผลงานการสร้างสรรค์
2. กล้องถ่ายภาพดิจิทัล 	1. มีระบบออโต้โฟกัสแบบ Hybrid AF phase detection ครอบคลุมพื้นที่กว้างถึง 179 จุด ที่ระนาบเซ็นเซอร์ และการทำงานแบบ Touch Focus และ Touch Shutter 2. ความละเอียด 24.3 ล้านเมกะพิกเซล สามารถถ่าย Selfie ด้วยจอแอลซีดีแบบสัมผัส และพับปรับได้ 180 องศา พร้อมโหมด ผิวใส Soft Skin Effect 3. รองรับการเชื่อมต่อใช้งานทั้งแบบ One-Touch และ Wi-Fi โหลดภาพเข้าสู่โทรศัพท์มือถือได้	1. ใช้ถ่ายภาพสถานที่เพื่อเก็บเป็นข้อมูลสำหรับวิทยานิพนธ์
3. ดินสอ 	1. ผลิตจากแกรไฟต์ผสมกับดินเหนียว 2. ดินสอจะทนต่อความชื้น สารเคมี รังสีอัลตราไวโอเลต 3. เปลือกดินสอทำจากไม้ขนาดบาง	1. ใช้วาดภาพร่างของผลงานการสร้างสรรค์ และภาพวาดภาพลงบนเฟรมวาดภาพ หรือกระดาษ

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ.2561

ตารางที่ 2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ (ต่อ)

ชื่อวัสดุ-อุปกรณ์	คุณสมบัติ	การนำไปใช้
4. พู่กันแบนและพู่กันกลม 	1. ขนแปรงทำจากใยสังเคราะห์ ด้ามทำจากไม้และพลาสติก	1. ใช้เก็บรายละเอียดของผลงาน การสร้างสรรค์
5. กระดาษวาดเขียน 	1. รองรับการวาดภาพ	1. ทำภาพร่างแบบ 2 มิติ และ 3 มิติ
6. ทองคำเปลววิทยาศาสตร์ 	1. ลักษณะเป็นแผ่นบางๆ สี ทองคำเปลววิทยาศาสตร์จะมีสี หม่นกว่าทองคำเปลวแท้	1. ใช้ปิดทองทับพระพุทธรูป หรือสามารถสร้างสรรค์ผลงาน ศิลปะในที่นี้ใช้ปิดทองทับ สามเหลี่ยมและดอกบัว
7. จานสี 	1. ทำจากพลาสติก มีความคงทน สะดวกต่อการใช้งาน	1. ใช้สำหรับผสมสีตามต้องการ
8. เฟรมสามเหลี่ยม 	1. แคนวาส หรือ ผ้าใบ เป็นผ้าที่ ความหนา และทารองพื้นสีขาว หรือขาวครีม ด้วยเกสโซ (GESSO) เพื่อป้องกันการดูดซึม ของสีเมื่อสร้างงาน และลบ ร่องรอยพื้นผิวขรุขระของลาย เนื้อผ้า	1. ใช้เป็นระนาบรองรับการ สร้างสรรค์ผลงาน

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ.2561

ตารางที่ 2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ (ต่อ)

ชื่อวัสดุ-อุปกรณ์	คุณสมบัติ	การนำไปใช้
9. สีอะคริลิก 	1.เป็นสีที่มีส่วนผสมของสารพลาสติกโพลีเมอร์(Polymer) จำพวก อะคริลิก (Acrylic) หรือ ไวนิล (Vinyl) เวลาใช้นำมาผสมกับน้ำ มีทั้งแบบ โปร่งแสง และทึบแสง แต่จะแห้งเร็วกว่าสีน้ำมัน 1 - 6 ชั่วโมง เมื่อแห้งแล้วจะมีคุณสมบัติกันน้ำได้และเป็นสีที่ติดแน่นทนนาน สามารถเก็บไว้ได้นาน ยึดเกาะติดผิวหน้าวัตถุได้ดี เมื่อระบายสีแล้วอาจใช้น้ำยาวานิช (Vanish) เคลือบผิวหน้าเพื่อป้องกัน	1.สีขาว กับ สีทอง ใช้ทารองพื้นบนเฟรม แล้วจึงใช้สีแดงกับสีน้ำเงินผสมกัน เพื่อลงสีของดอกบัว
10. ตัวแปลงไฟ 	1.ใช้แปลงไฟฟ้าให้กำลังไฟสามารถเข้ากับหลอดไฟสาย	1.สามารถใช้เสียบกับวงจรไฟฟ้าภายในบ้าน หรือที่อื่นที่มีปลั๊กสำหรับการใช้งาน
11. เครื่องตัดอะคริลิก 	1.ลักษณะการทำงานสามารถตัดแผ่นไม้ อะคริลิก กระดาษ ได้ตามรูปแบบที่มีลวดลายละเอียดเล็กน้อย หรือขนาดใหญ่ได้ โดยใช้ความร้อน	1.ตัดอะคริลิกได้ตามรูปแบบที่ออกแบบ

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ.2561

ตารางที่ 2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ (ต่อ)

ชื่อวัสดุ-อุปกรณ์	คุณสมบัติ	การนำไปใช้
12. กาวสองหน้าบาง 	1. ผลิตจากฟิล์มโพลีเอสเตอร์บางๆที่เคลือบผิวด้วย acrylic coated ที่มีคุณสมบัติในการยึดติดกับผิวของวัสดุชนิดอื่นๆ เพื่อให้วัตถุทั้งสองชิ้นนั้นติดเข้าด้วยกัน สามารถใช้ได้กับพื้นผิวหลายชนิด ไม่ว่าจะเป็นไม้, โลหะ, พลาสติก, ผ้า และกระดาษ	1. ใช้ยึดเหนี่ยวแผ่นอะคริลิกเข้าไว้ด้วยกัน สะดวกต่อการใช้งาน
13. ไฟติดเครื่องเสียงรถยนต์ (LED) 	1. ไม่มีการเผาไหม้หลอด จึงไม่เกิดความร้อน แสงสว่างเกิดขึ้นจากการเคลื่อนที่ของอิเล็กตรอนภายในสารกึ่ง พลังงานเปลี่ยนเป็นแสงสว่างได้เต็มที่ มีแสงหลายสีให้เลือกใช้งาน ขนาดที่เล็กทำให้ยืดหยุ่นในการออกแบบ การจัดเรียง นำไปใช้ด้านตกแต่งได้ดี มีความทนทาน	1. ใช้ในการแสดงแสงสว่าง แทนการใช้แสงจากเทียนไข
14. แผ่นอะคริลิกกระจกหนา 6 มม. 	1. ลักษณะเด่นในเรื่องของความเหนียว มีภาพสะท้อนได้เหมือนกระจก สามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมได้ดีกว่าพลาสติกชนิดอื่น การเชื่อมต่อสามารถทำได้ในระดับโมเลกุล ทำให้รอยต่อเล็กมาก และทนต่อการกระแทก แต่ไม่ทนต่อการขีดขูด	1. ตัดเป็นฐานรูปสามเหลี่ยม โดยใช้อะคริลิกกระจก สองสี คือ เงิน กับทอง

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ.2561
 ตารางที่ 2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ (ต่อ)

ชื่อวัสดุ-อุปกรณ์	คุณสมบัติ	การนำไปใช้
15.แผ่นอะคริลิกใส 	1.ลักษณะเด่นในเรื่องของความเหนียว โปร่งแสง สามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมได้ดีกว่าพลาสติกชนิดอื่น โปร่งแสงมากกว่ากระจก การเชื่อมต่อสามารถทำได้ในระดับโมเลกุล ทำให้รอยต่อเล็กมาก และทนต่อการกระแทก แต่ไม่ทนต่อการขีดข่วน	1.ใช้เป็นส่วนโครงสร้างหลักของผลงาน
16. สติ๊กเกอร์ PVC ใส 	1. ความคงทน สามารถโดนน้ำตากฝน และโดนแสงแดด	1. นำมาใช้เป็นตัวอย่างชิ้นงานสามมิติ โดยตัดตามรูปแบบที่สร้างสรรค์
17.สติ๊กเกอร์ PVC สีทอง 	1. ความคงทน สามารถโดนน้ำตากฝน และโดนแสงแดด	1. นำมาใช้เป็นตัวอย่างชิ้นงานสามมิติ โดยตัดตามรูปแบบที่สร้างสรรค์

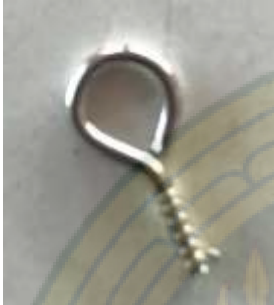
ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ.2561

ตารางที่ 2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ (ต่อ)

ชื่อวัสดุ-อุปกรณ์	คุณสมบัติ	การนำไปใช้
18.ผ้าแก้ว 	1.มีลักษณะโปร่งแสง น้ำหนักเบา	1.นำมาใช้สร้างสรรค์ตามรูปแบบของผลงาน
19.เทียน 	1. สร้างจาก พาราฟิน(paraffin) แต่ก็มีที่สร้างจาก ชีผึ้ง (Beeswax) , ถั่วเหลือง(Soy) , ไขจากพืชชนิดอื่นๆ หรือ ไขจากสัตว์	1.เป็นเครื่องสักการบูชา หรือ ให้แสงสว่างยามค่ำคืน
20. Notebook acer aspire 5 	1. Acer Aspire 5 505G เป็นโน้ตบุ๊กมัลติมีเดียขนาดหน้าจอ 15.6 นิ้ว สามารถใช้โปรแกรมตัดต่อภาพ และโปรแกรมอื่นๆ ได้	1.ใช้สร้างสรรค์ตัดต่อภาพ และสร้างสรรค์รูปแบบตามแนวความคิด
21.สายเอ็น 	1.ผลิตจากพลาสติกโพลีเอสเตอร์หรือโพลีเอสเตอร์ชนิดพิเศษที่มีคุณภาพดี 2.มีความทนทาน แข็งแรง มีการยืดตัวสูง ทนแรงเสียดสี	1.ใช้สำหรับแขวนผลงาน

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ.2561

ตารางที่ 2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ (ต่อ)

ชื่อวัสดุ-อุปกรณ์	คุณสมบัติ	การนำไปใช้
22. สกรูเกลียวปล่อย 	1.เป็นสกรูที่ไม่ต้องใช้กับน็อตตัวเมีย เป็นสกรูที่มีเกลียวตลอดตรงส่วนปลายจะมีความแหลม โดยสกรูแบบนี้ข้างส่วนใหญ่จะเรียกว่า สกรูเกลียวปล่อย 2.สามารถใช้ไขควงไขเข้าไปได้ โดยจะใช้กับงานไม้หรืองานพลาสติก ขนาดอาจจะเล็กใหญ่ต่างกันไปตามงานที่นำไปใช้ 3. การใช้งานนี้ค่อนข้างจะง่าย เพราะ ไขแค่ไขควงขันเข้าไปให้แน่น	1.ใช้ยึดแขวนระหว่างผลงาน

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ.2561

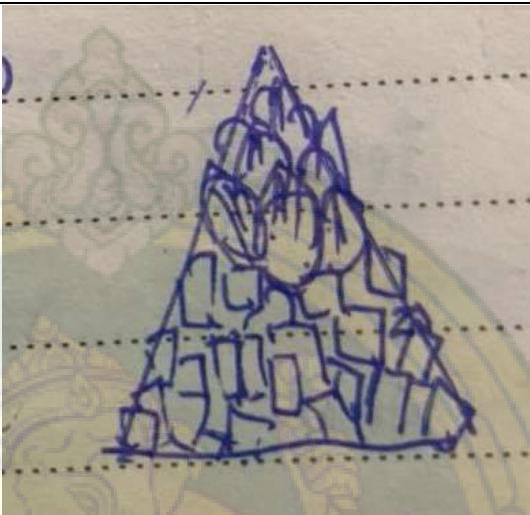
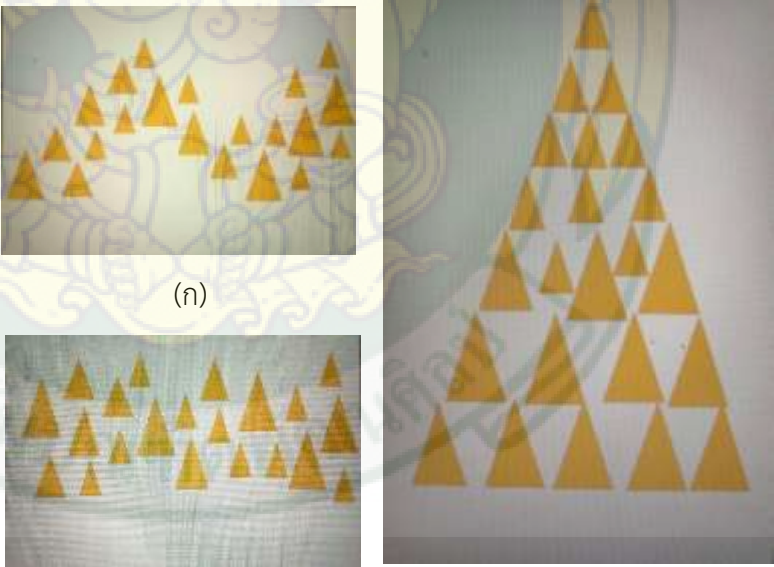
3.3 ขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ (Terminal Project)

การสร้างสรรค์ผลงานมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ เริ่มโดยการหาข้อมูลภาคสนามและภาคเอกสารเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ แนวคิด เทคนิควิธีการนำเสนอเพื่อให้ผลงานมีคุณภาพสามารถพัฒนาต่อไปสู่ผลงานวิทยานิพนธ์ได้ในลำดับถัดไปดังข้อมูลต่อไปนี้

3.3.1 การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ขั้นที่ 1 ชื่อ คลื่นศรัทธา

เป็นผลงานสร้างสรรค์ในชุด จิตวิญญาณแห่งศรัทธา ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1 เป็นการสร้างสรรค์ผลงานโดยได้แรงบันดาลใจมาจาก ความศรัทธาของมนุษย์ที่ต่อพุทธศาสนา ผ่านรูปทรงทางเรขาคณิต คือ สามเหลี่ยมที่เปรียบได้กับไตรลักษณ์หมายถึง ธรรมที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้ ประกอบด้วย อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา โดยการทดลองนำวัสดุประเภทสื่อผสม การปิดทองทึบภาพ ค้นคว้ากระบวนการทางเทคนิคสื่อผสม ผู้สร้างสรรค์เลือกใช้สามเหลี่ยม ดอกบัว มีการจัดวางเป็นรูปแบบเหมือนการเคลื่อนไหวโดยรวมของผลงาน

ตารางที่ 3 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1 (Terminal Project)

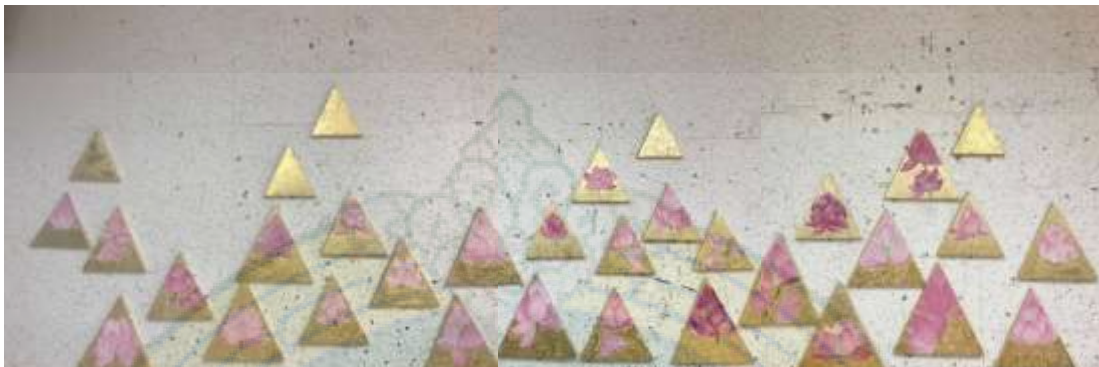
ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
1.แบบร่างสองมิติ ในรูปทรงสามเหลี่ยม -ภาพที่ (ก) แบบร่างโดยใช้สัญลักษณ์สามเหลี่ยมรูปทรงของดอกบัว และทอ ง น้ า ม า จั ด องค์ประกอบรวมกัน	 (ก)
2.การจัดเรียงรูปแบบผลงานในลักษณะต่างกันผ่านคอมพิวเตอร์ -ภาพ (ก) การจัดเรียงโดยใช้รูปทรงสามเหลี่ยมเป็นโครงสร้างหลัก เพื่อแสดงถึงการเคลื่อนไหวของความศรัทธา - ภาพ (ข) การจัดเรียงจากรูปแบบของคลื่นให้ความรู้สึกพลิ้วไหว - ภาพ (ค) การจัดเรียงโดยใช้สัญลักษณ์สามเหลี่ยมเป็นฐาน จากฐานขึ้นสู่ความสูงด้านบน	 (ก) (ข) (ค)

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ตารางที่ 3 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1 (Terminal Project) (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
3. การสร้างสรรค์ เริ่มจากการร่างภาพ ลงสีและปิดทองวิทยาศาสตร์ทับ -ภาพ (ก) เฟรมสามเหลี่ยมที่ร่างภาพด้วยดินสอ -ภาพ (ข) ภาพดอกบัวที่ลงสีเรียบร้อยแล้ว -ภาพ (ค) ภาพดอกบัวที่ทำการปิดทองทับ	(ก) (ข) (ค)
4.ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์	

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 25 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

ชื่อศิลปิน อัญชิสา ศรีสมุทร

ชื่อผลงาน คลื่นศรัทธา

เทคนิค สื่อผสม

ขนาด ผืนแปดตามพื้นที่

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ ปีที่สร้างสรรค์ พ.ศ. 2561

3.4.1 การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 2 ชื่อ ทางดับทุกข์

การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 2 ชื่อ ทางดับทุกข์ เป็นผลงานสร้างสรรค์ในชุด จิตวิญญาณแห่งศรัทธาเป็นการสร้างสรรค์ผลงานผ่านกระบวนการทางเทคนิคสื่อผสม ผสมผสานกับศิลปะการจัดวางโดยใช้รูปแบบการถ่ายภาพเข้ามามีส่วนร่วมของผลงาน โดยการสร้างผลงานได้แรงบันดาลใจมาจาก ความรู้สึกศรัทธาที่มีต่อธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือ มรรค 8 ซึ่งเป็นทางในการดับทุกข์ โดยการทดลองนำวัสดุประเภทอะคริลิกเข้ามามีส่วนในการสร้างสรรค์ผลงาน ผู้สร้างสรรค์เลือกใช้อะคริลิกกระจกที่ตัดเป็นรูปสามเหลี่ยมเพื่อให้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ชม ส่วนการเลือกใช้ดอกบัวที่เป็นสัญลักษณ์แทนการเคารพ สักการะ และ พระพุทธรูปที่แสดงถึงความสงบ นิ่ง มาเป็นส่วนหนึ่งของผลงานการสร้างสรรค์

ตารางที่ 4 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2 (Terminal Project)

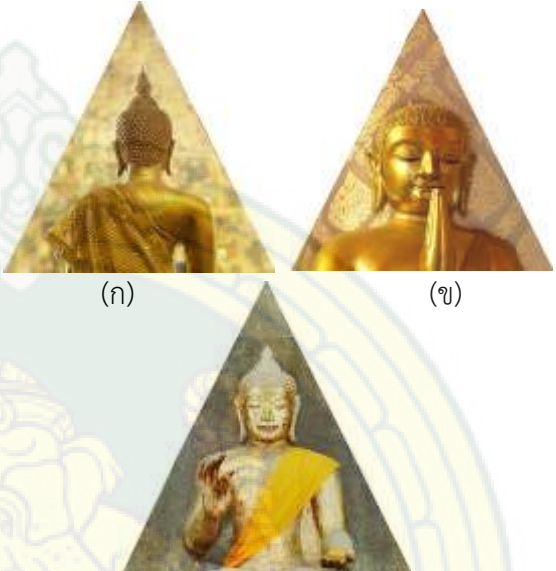
ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
1.ภาพร่างแบบ 2 มิติ ภาพที่ ก โดยใช้สามเหลี่ยมจัดเรียงต่อกันเป็นรูปแบบที่แสดงความรู้สึกมั่นคงถึงความสำเร็จ	 (ก)
2.จัดวางภาพที่ต้องการลงบนสามเหลี่ยมผ่านคอมพิวเตอร์ ภาพที่ ก-ค จัดวางดอกบัว 1-3 ดอกตามลำดับ การจัดดอกบัวในแต่ละรูปแบบที่ต่างกันต้องการแสดงให้เห็นถึงศรัทธาของคนที่ไม่เท่ากัน	 (ก) (ข) (ค)

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

บทที่ 4

การวิเคราะห์และการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

ตารางที่ 4 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2 (Terminal Project) (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
3. การจัดวางภาพพระพุทธรูปที่เป็นสัญลักษณ์แทนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ภาพที่ ก-ค การเลือกภาพพระพุทธรูปเลือกโดยลักษณะของพระพุทธรูปที่แสดงถึงความสงบนิ่งที่สามารถสื่อสารไปยังผู้ชมได้	 (ก) (ข) (ค)
4. ภาพร่าง 3 มิติ แบบที่ 1 สร้างต้นแบบโดยใช้กระดาษวาดเขียนทดลองแบบของชิ้นงาน โดยใช้ฐานคือสามเหลี่ยมจำนวน 8 ชิ้นมาสอดประสานเพื่อให้ความรู้สึกของความศรัทธา	 (ก)

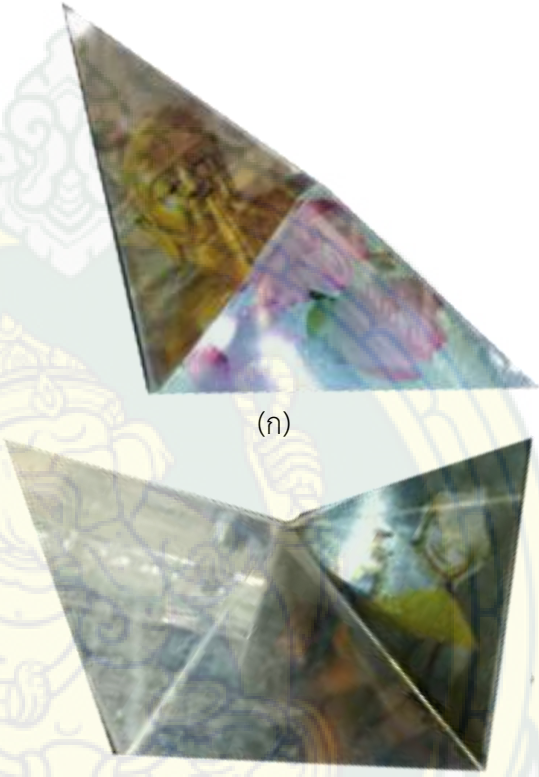
ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ตารางที่ 4 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2 (Terminal Project) (ต่อ)

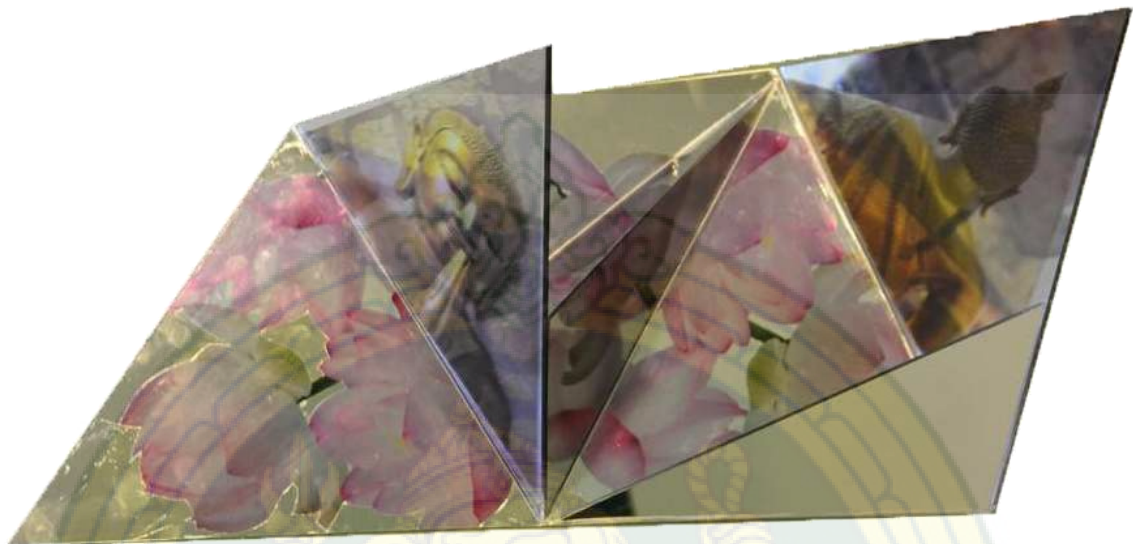
ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
5. ภาพ ก ภาพร่าง 3 มิติ แบบที่ 1 สร้างต้นแบบ โดยใช้กระดาษวาดเขียน ทดลอง ทำแบบของ ชิ้นงาน โดยใช้ฐานคือ สามเหลี่ยมจำนวน 8 ชิ้น มาสอดประสานเพื่อให้ ความรู้สึกถึงความมั่นคง ทางความศรัทธา	 (ก)
6. ภาพ ก ร่าง 3 มิติ แบบ ที่ 3 สร้างต้นแบบโดยใช้ กระดาษวาดเขียนทดลอง ทำแบบของชิ้นงาน โดยใช้สามเหลี่ยมขนาด ต่างกันจำนวน 8 ชิ้น ข	 (ก)

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ตารางที่ 4 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2 (Terminal Project) (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
7. ภาพที่ ก-ข ใช้ภาพถ่ายพิมพ์ลงบนสติ๊กเกอร์แล้วปิดทับลงบนแผ่นอะคริลิกสามเหลี่ยม ที่ละชิ้น พร้อมประกอบแผ่นอะคริลิกในแต่ละชิ้นขึ้นเพื่อให้เกิดรูปแบบของผลงานตามแบบร่าง	 (ก) (ข)
8. ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์	 (ก)

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 26 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2
 ชื่อศิลปิน อัญชิสา ศรีสมุทร
 ชื่อผลงาน ทางดับทุกข์
 เทคนิค สื่อผสม
 ขนาด 60x30x30 เซนติเมตร
 ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ ปีที่สร้างสรรค์ พ.ศ. 2561

3.3.3 การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 3 ชื่อ บัวบูชา

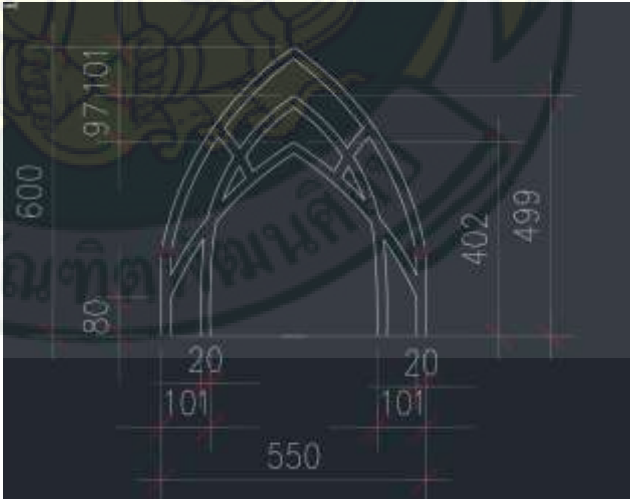
การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 3 ชื่อ บัวบูชา เป็นผลงานสร้างสรรค์ในชุด จิตวิญญาณแห่งศรัทธาเป็นการสร้างสรรค์ผลงานที่ได้แรงบันดาลใจมาจากความรู้สึกศรัทธา ต่อคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยเลือกใช้ดอกบัวเป็นสัญลักษณ์ และได้ทดลองนำวัสดุประเภทอะคริลิก กระดาษ มาสร้างสรรค์แสดงออกให้เห็นถึงการเคารพ บูชา และใช้ไฟติดขอด้านล่างของผลงาน เพื่อต้องการแทนค่าความสว่างทางปัญญาของมนุษย์

ตารางที่ 5 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 (Terminal Project)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
1.ภาพ ก .แบบร่างผลงาน 2 มิติ ใช้รูปทรงดอกบัวตัดทอน	 (ก)
2. ภาพ ก ตัดต้นแบบขนาดเท่าจริง เพื่อต้องการให้เห็นโครงสร้างของผลงาน	 (ก)

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ตารางที่ 5 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 (Terminal project) (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
3. ภาพ ก แบบร่าง 3 มิติ เพื่อให้เห็นถึงมิติของผลงานการสร้างสรรค์	 (ก)
4. ภาพ ก การเขียนแบบเพื่อกำหนดขนาดในแต่ละด้านของชิ้นงานตามสัดส่วนที่เหมาะสม	 (ก)

กที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ตารางที่ 5 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 (Terminal Project) (ต่อ)

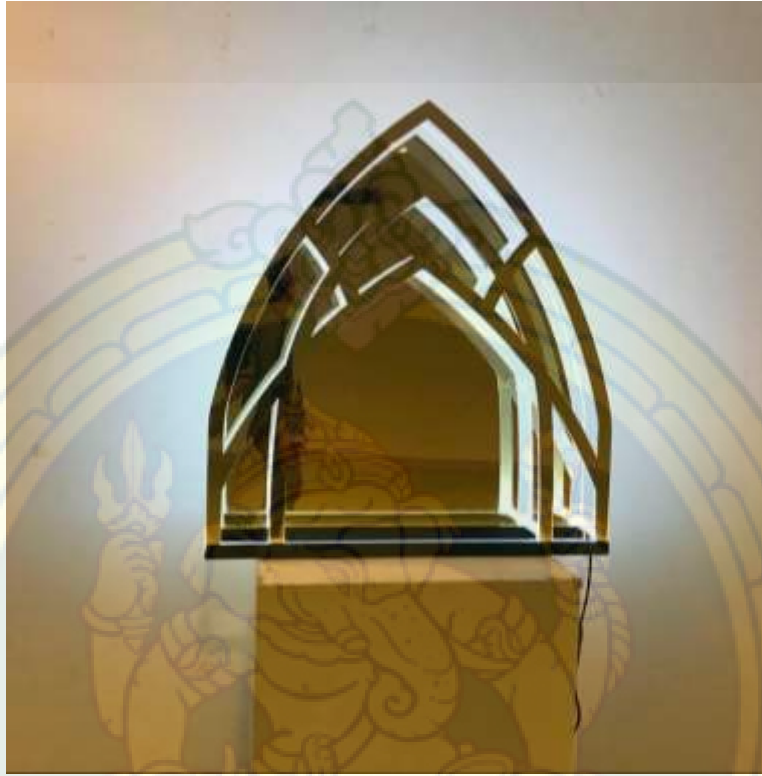
ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
5. ภาพ ก จากการเขียนแบบผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ จึงใช้เครื่องตัดอะคริลิก ตัดตามรูปแบบที่กำหนด(ด้านหน้า)	 (ก)
6. ส่วนที่ตัดออก ใช้ติดประกอบด้านหลังเพื่อให้ดูเป็นชั้น และมีความหนา	 (ก)

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ตารางที่ 5 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 (Terminal Project) (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
7.การประกอบชิ้นงาน ในส่วน ของด้านหลัง และติดไฟสาย ด้านล่าง	 (ก)
8. ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์	 (ก)

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 27 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3

ชื่อศิลปิน อัญชิสา ศรีสมุทร

ชื่อผลงาน บัวบูชา

เทคนิค สื่อผสม

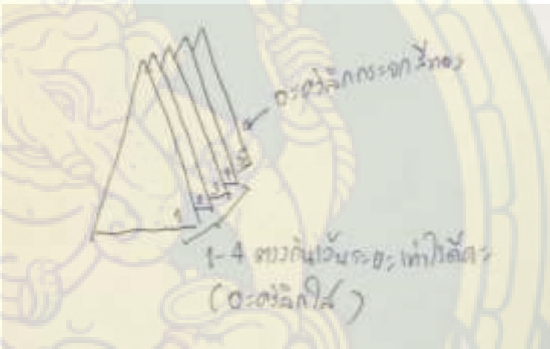
ขนาด 55 x 97.10 x 10 ซม.

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ ปีที่สร้างสรรค์ พ.ศ. 2561

3.3.4 การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 ชื่อ บัวสี่เหล่า

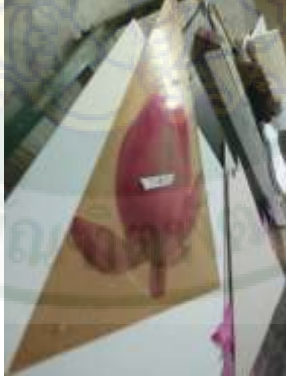
การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4 ชื่อ บัวสี่เหล่า เป็นผลงานสร้างสรรค์ในชุด จิตวิญญาณแห่งศรัทธาเป็นการสร้างสรรค์ผลงานที่ได้แรงบันดาลใจมาจากความรู้สึกศรัทธา ต่อคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยเลือกใช้ดอกบัวเป็นสัญลักษณ์ และได้ทดลองนำวัสดุประเภทอะคริลิก กระดาษ มาสร้างสรรค์แสดงออกให้เห็นถึงการเคารพบูชา โดยเลือกใช้อะคริลิกสามเหลี่ยม ติดภาพดอกบัวติดเป็นชั้นในระยะเวลาที่เท่ากันแต่ตั้งแต่บัวตูมไปจนบัวบาน และได้ทดลองนำวัสดุประเภทอะคริลิกใส และอะคริลิกกระจกเป็นพื้นหลัง เพื่อสร้างสรรค์แสดงออกให้เห็นถึงการเคารพ บูชา

ตารางที่ 6 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 (Terminal Project)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
1.ภาพ ก .แบบร่างผลงาน 2 มิติ พัฒนาต่อจากผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3	 (ก)
2.ภาพ ก-ค ออกแบบรูปทรงผ่านกระบวนการทางเทคนิคคอมพิวเตอร์	 (ก) (ข) (ค)

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ตารางที่ 6 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4 (Terminal project) (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
3.ภาพ ก-ง ทดลองวาง สติ๊กเกอร์ลงบนโมเดล กระดาษแข็งเพื่อจัดวาง ชิ้นงาน	 (ก) (ข) (ค) (ง)
4.ภาพ ก ติดสติ๊กเกอร์ลงบน อะคริลิกใส ภาพ ข ติดสติ๊กเกอร์แต่ละชั้น เสร็จนำมาเรียงต่อกันเพื่อดู ความเรียบร้อย	 (ก) (ข)

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ตารางที่ 6 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4 (Terminal Projcet) (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
5.ภาพ ก ภาพด้านข้างของงานเสร็จสมบูรณ์	 (ก)
6.ภาพ ก ภาพด้านหน้าของงานเสร็จสมบูรณ์	 (ก)

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 28 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4

ชื่อศิลปิน อัญชิสา ศรีสมุทร

ชื่อผลงาน บัวสี่เหล่า

เทคนิค สื่อผสม

ขนาด 100 x 80 x 20 เซนติเมตร

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ ปีที่สร้างสรรค์ พ.ศ. 2561

สรุปผลงานชั้นที่ 1 – 4

การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ทั้ง 4 ชิ้น ได้พบปัญหาของกำลังของผลงานมีขนาดเล็ก อีกทั้งยังมีการจัดวางในลักษณะเดียวกัน ขาดองค์ประกอบอื่นๆ ที่แสดงถึงความศรัทธาไม่มากเท่าที่ควรจะเป็นและยังพบปัญหาด้านเทคนิคของการยึดติดผลงานเข้าด้วยกัน ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในการเคลื่อนย้าย

3.4 ขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 ชื่อ ศรัทธา 1

3.4.1 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 ชื่อ ศรัทธา 1 เป็นผลงานสร้างสรรค์ในชุด จิต ญาณแห่งศรัทธาเป็นการสร้างสรรค์ผลงานที่ได้แรงบันดาลใจมาจากความรู้สึกศรัทธา ต่อคำสอนของ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยเลือกใช้ดอกบัวเป็นสัญลักษณ์ และได้ทดลองนำวัสดุประเภทอะคริลิก กระดาษ มาสร้างสรรค์แสดงออกให้เห็นถึงการเคารพบูชา

ตารางที่ 7 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1

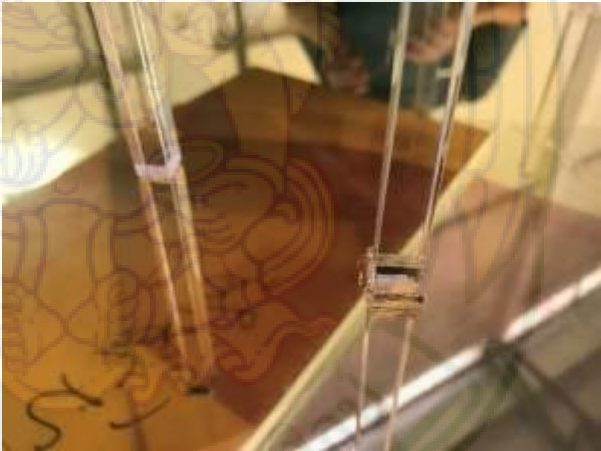
ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
1.ภาพ ก .แบบร่างผลงาน 2 มิติ	 (ก)
2.ภาพ ก จัดวางแบบร่าง ผลงาน 2 มิติ ผ่านโปรแกรม คอมพิวเตอร์ ภาพ ข การแบบจำลองขนาด เล็ก	 (ก) (ข)

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ตารางที่ 7 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1 (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
3.ภาพ ก สติกเกอร์ตัดเท่าไซร์จริง ภาพ ข ตัดสติกเกอร์ลงบนกระดาษแข็ง	 (ก) (ข)
4.ภาพ ก-ข กระบวนการประกอบชิ้นงานตัวอย่างเท่าขนาดจริง จากกระดาษแข็ง	 (ก) (ข)
5.ภาพ ก การจัดแบ่งชั้นของชิ้นงานแต่ละชั้น	 (ก)

ตารางที่ 7 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1 (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
6.ภาพ ก อะคริลิกตัดรูปทรงสามเหลี่ยม ติดสติ๊กเกอร์ดอกบัว ภาพ ข แปะอะคริลิก เพื่อติดต่อชั้นของสามเหลี่ยม	 (ก) (ข)
7.ภาพ ก การติดแท่งอะคริลิกกับพื้นหลังและชิ้นงาน	 (ก)

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ตารางที่ 7 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1 (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
8. ภาพ ก การต่อชั้นของ สามเหลี่ยมแต่ละชั้น	 (ก)
9.ภาพ ก ผลงานเสร็จสมบูรณ์	 (ก)

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 29 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

ชื่อศิลปิน อัญชิสรา ศรีสมุทร

ชื่อผลงาน บัวสี่เหล่า

เทคนิค การติดสติกเกอร์ลงบนอะคริลิก การประกอบวัสดุสำเร็จ

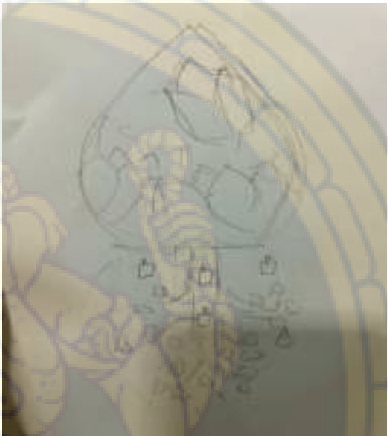
ขนาด 150 x 150x 20 เซนติเมตร

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ ปีที่สร้างสรรค์ พ.ศ. 2561

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

3.4.2 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 ชื่อ ศรัทธา 2 เป็นผลงานสร้างสรรค์ในชุด จิตวิญญาณแห่งศรัทธาเป็นการสร้างสรรค์ผลงานที่ได้แรงบันดาลใจมาจากความรู้สึกศรัทธา ต่อคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยเลือกใช้ดอกบัวเป็นสัญลักษณ์ และได้ทดลองนำวัสดุประเภทอะคริลิกมาตัดเป็นรูปต้นโพธิ์และใบโพธิ์ ใช้เทียนไขมาเพิ่มแสงสว่าง

ตารางที่ 8 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
1.ภาพ ก แบบร่าง 2 มิติ	 (ก)
2.ภาพ ก สร้างแบบต้นโพธิ์ผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อสร้างเป็นชิ้นงาน	 (ก)

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ตารางที่ 8 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2 (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
3.ภาพ ก สติ๊กเกอร์ตัดรูปต้นโพธิ์สีทอง ภาพ ข อะคริลิกกระจกสีทองรูปต้นโพธิ์	(ก) (ข)
5. ภาพ ก การติดสติ๊กเกอร์รูปต้นโพธิ์และดอกบัว ลงบนชิ้นงาน	(ก)

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ตารางที่ 8 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2 (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
6.ภาพ ก การติดแท่งอะคริลิกใช้สำหรับยึดติดอะคริลิกเข้าไว้ด้วยกัน	 (ก)
7. ภาพ ก ผลงานเสร็จสมบูรณ์	 (ก)

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 30 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2

ชื่อศิลปิน อัญชิสรา ศรีสมุทร

ชื่อผลงาน ศรัทธา 2

เทคนิค การติดสติกเกอร์ลงบนอะคริลิก การประกอบวัสดุสำเร็จ

ขนาด 110 x 103 x 7 เซนติเมตร

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ ปีที่สร้างสรรค์ พ.ศ. 2561

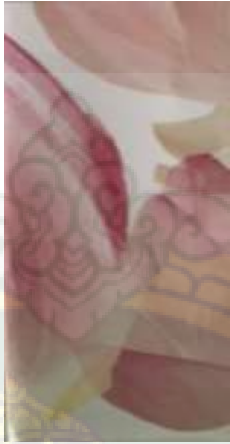
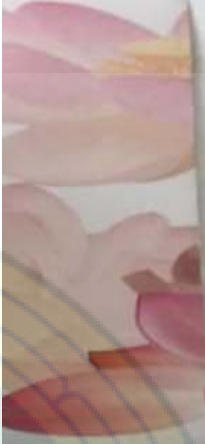
3.4.3 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ขั้นที่ 3 ชื่อ ศรัทธา 3 เป็นผลงานสร้างสรรค์ในชุด จิตวิญญาณแห่งศรัทธาเป็นการสร้างสรรค์ผลงานที่ได้แรงบันดาลใจมาจากความรู้สึกศรัทธา ต่อคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยเลือกใช้ดอกบัวเป็นสัญลักษณ์ และได้ทดลองนำวัสดุประเภทผ้าแก้วพิมพ์ลายดอกบัว เพื่อให้เกิดการซ้อนทับของผ้าแก้วที่พริ้วไหว เป็นการแสดงออกถึงการสร้างสัญลักษณ์เพื่อแสดงถึงความศรัทธา และนำวัสดุอะคริลิกตัดรูปใบโพธิ์ เทียนไขมาเป็นองค์ประกอบของผลงาน เพื่อเพิ่มความรู้สึกถึงแรงศรัทธามากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 9 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
1. ภาพ ก ภาพร่างต้นแบบแนวคิดของผลงานผ่านโปรแกรม 3D Max	 (ก)
2. ภาพ ก วาดลวดลายของผ้าลงบนขนาดจริงผ่านโปรแกรม Photoshop ในขนาด 1.50x4 เมตร เพื่อดูภาพโดยรวมของผลงาน	 (ก)

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ตารางที่ 9 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
3. ภาพ ก และ ข เป็นตัวอย่าง ลดทอนของผลงานทดลอง พิมพ์ใส่กระดาษตามสัดส่วน ที่เหมาะสม แล้วตัดแบ่งครึ่ง ตามขนาด ที่กำหนด คือ 70 x 400 เซนติเมตร	 (ก) (ข)
4. ภาพ ก ผ้าแก้วขนาดต่างๆ มีหลากหลายสี ผู้สร้างสรรค์ ได้เลือกสีขาว	 (ก)
5.ภาพ ก เทียนใส่ในแก้วน้ำ ภาพ ข ใบพัดตัดด้วยอะคริลิกสี ทอง ภาพ ค ใบพัดตัดด้วยอะคริลิก ใส ทั้งสามภาพเป็นวัสดุสำเร็จเพื่อ มีส่วนช่วยในการจัดวาง ผลงานตามความเหมาะสม	 (ก) (ข) (ค)

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 31 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3

ชื่อศิลปิน อัญชิสรา ศรีสมุทร

ชื่อผลงาน ศรัทธา 3

เทคนิค การพิมพ์ภาพลงบนผ้าแก้ว

ขนาด ผืนแปรตามพื้นที่

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ ปีที่สร้างสรรค์ พ.ศ. 2562

3.4.4 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 4 ชื่อ ศรัทธา 4 เป็นผลงานสร้างสรรค์ในชุดจิตวิญญานแห่งศรัทธาเป็นการสร้างสรรค์ผลงานที่ได้แรงบันดาลใจมาจากความรู้สึกศรัทธา ต่อคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยเลือกใช้ธรรมจักรซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของศาสนา ที่แทนค่าธรรมะ

เป็นการแสดงออกถึงการสร้างสัญลักษณ์เพื่อแสดงถึงความศรัทธา และนำวัสดุอะคริลิกตัดรูปไฟร์ ผสมกับ
ใบโพธิ์สำเร็จรูป มาร้อยเรียงได้ธรรมจักร เปรียบเสมือนการหลั่งไหลธรรมะเข้าสู่จิตใจของพุทธศาสนิกชน
ด้านล่างเป็นอะคริลิกตัดกระจกเป็นรูปวงกลมเพื่อสะท้อนใบโพธิ์และธรรมจักร

ตารางที่ 10 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
1.ภาพ ก ภาพร่างต้นแบบ แนวคิดของผลงาน ภาพ ข ภาพร่างต้นแบบ แนวคิดของผลงานผ่าน โปรแกรม 3D Max	(ก) (ข)
2.ภาพ ก ภาพร่างธรรมจักร ผ่านโปรแกรม Auto Cad เพื่อส่งฉลุดตามรูปแบบ ภาพ ข ไม้ MDF ฉลุสาย ธรรมจักร ฟันสีทอง	(ก) (ข)

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด จิตวิญญาณแห่งศรัทธา ได้ศึกษาทดลอง ค้นคว้าผ่านข้อผิดพลาด และปัญหา เพื่อพัฒนาผลงาน และหาแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานที่แสดงออกให้เห็นถึงแนวคิดทฤษฎี ตารางที่ 10 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4 (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
3.ภาพ ก อะคริลิกกระจก วงกลม ตัดตามแบบเส้นรอบนอกของภาพร่างธรรมจักร ภาพ ข เจาะที่แขวนเพื่อร้อยเอ็นไนส	 (ก) (ข)
5. ภาพ ก ใบโพธิ์สำเร็จรูป ภาพ ข การร้อยเอ็นไนสเพื่อเตรียมติดตั้งผลงาน	 (ก) (ข)
6. ภาพ ก ผลงานสำเร็จ	 (ก)

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 32 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4

ชื่อศิลปิน อัญชิสา ศรีสมุทร

ชื่อผลงาน ศรีธธา 4

เทคนิค การประกอบวัสดุสำเร็จ

ขนาด ผันแปรตามพื้นที่

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ ปีที่สร้างสรรค์ พ.ศ. 2562

สรุปผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1- 4

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ทั้ง 4 ชั้น มีการพัฒนารูปแบบของผลงานจากการใช้ภาพผ่านผสมผสานกับการประกอบวัสดุสำเร็จ ดังนี้ อะคริลิกกระจก ผ้าแก้ว การทับซ้อนระหว่างผลงาน ซึ่งทำให้ผลงานเกิดความลงตัวตรงตามแนวความคิด

บทที่ 4

การวิเคราะห์และการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด จิตวิญญาณแห่งศรัทธา ได้ศึกษาทดลอง ค้นคว้าผ่านข้อผิดพลาดและปัญหา เพื่อพัฒนาผลงาน และหาแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานที่แสดงออกให้เห็นถึงแนวคิดทฤษฎีและกระบวนการสร้างสรรค์ และค้นหาเทคนิค โดยการใช้วัสดุร่วมสมัย ผ่านทางรูปทรงแสงและสี การเลือกใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์ผ่านกระบวนการทางเทคนิคต่างๆ โดยการค้นคว้าทดลองเลือกวัสดุให้สอดคล้องกับแนวคิดมากที่สุด การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์นี้ แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

4.1 การค้นคว้าและทดลองเทคนิคก่อนการสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ (ระยะที่ 1)

การสร้างสรรคผลงานก่อนวิทยานิพนธ์เป็นการแสดงออกทางแนวความคิดเกี่ยวกับความศรัทธาของมนุษย์ในการสักการะบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทางพุทธศาสนา โดยเครื่องสักการะประกอบด้วย รูป เทียน ดอกบัว การปิดทองพระพุทธรูป จะเชื่อมโยงจิตวิญญาณของมนุษย์ไปสู่ความสงบ หรือ ปลดปล่อยทุกข์ทางใจ กระบวนการเทคนิคการถ่ายภาพ การย้อมสีภาพ การตัดต่อภาพ รวมถึงการค้นหา วัสดุ อุปกรณ์ที่มีความเหมาะสมตรงตามแนวคิดมากที่สุด และกระบวนการสร้างสรรค์ และค้นหาเทคนิค โดยการใช้วัสดุร่วมสมัย ผ่านทางรูปทรง แสงและสี การเลือกใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์ผ่านกระบวนการทางเทคนิคต่างๆ โดยการค้นคว้าทดลองเลือกวัสดุให้สอดคล้องกับแนวคิดมากที่สุด การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์นี้ แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

4.1 การค้นคว้าและทดลองเทคนิคก่อนการสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ (ระยะที่ 1)

การสร้างสรรคผลงานก่อนวิทยานิพนธ์เป็นการแสดงออกทางแนวความคิดเกี่ยวกับความศรัทธาของมนุษย์ในการสักการะบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทางพุทธศาสนา โดยเครื่องสักการะประกอบด้วย รูป เทียน ดอกบัว การปิดทองพระพุทธรูป จะเชื่อมโยงจิตวิญญาณของมนุษย์ไปสู่ความสงบ หรือ ปลดปล่อยทุกข์ทางใจ กระบวนการเทคนิคการถ่ายภาพ การย้อมสีภาพ การตัดต่อภาพ รวมถึงการค้นหา วัสดุ อุปกรณ์ที่มีความเหมาะสมตรงตามแนวคิดมากที่สุด

4.1.1 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1

ภาพที่ 33 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1

ชื่อศิลปิน อัญชิสา ศรีสมุทร

ชื่อภาพ เทียนแห่งศรัทธา

เทคนิค ถ่ายภาพ และโปรแกรม Photoshop

ขนาด 190 x 150 เซนติเมตร

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ วัดเกาะตาพุทธ จ.ราชบุรี ปีที่สร้างสรรค์ พ.ศ. 2560

แนวความคิดผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1

ผู้สร้างสรรค์ต้องการแสดงออกให้เห็นถึงความศรัทธาของมนุษย์ในลักษณะของ ถ่ายทอดผ่านภาพถ่าย ที่ใช้ลักษณะธรรมชาติของเทียนที่ผ่านกระบวนการจุดให้ติดไฟ เคลื่อนไหวตามลักษณะทางกายภาพ

เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์

โดยการเลือกใช้เทคนิคถ่ายภาพ ผสมผสานกับการใช้โปรแกรมการย้อมสีติดต่อกภาพ เพื่อจำกัดช่วงเวลาของเทียนที่หลอมเหลว แสดงให้เห็นถึงการเคลื่อนที่ของเทียนไขที่โดนเผาไหม้

วิธีการนำเสนอ

มีการจัดวางผลงานกับผนัง เป็นลักษณะงานประเภทภาพถ่าย 2 มิติ โดยเลือกเทียนไขที่เป็นสัญลักษณ์ของเครื่องสักการบูชาสำหรับพุทธศาสนิกชน เพื่อแสดงให้เห็นถึงการหลอมเหลวของเทียนเมื่อผ่านการจุดไฟเพื่อส่งผ่านความศรัทธาในรูปแบบของการกระทำ คือการสักการะ

4.1.2 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ขั้นที่ 2

ภาพที่ 34 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ขั้นที่ 2

ชื่อศิลปิน อัญชิสา ศรีสมุทร

ชื่อภาพ ตู้พระธรรม

เทคนิค ภาพถ่าย และโปรแกรม Photoshop

ขนาด 150x120 ซม.

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ วัดพนัญเชิงวรวิหาร จ.พระนครศรีอยุธยา ปีที่สร้างสรรค์ พ.ศ. 2560

แนวความคิดผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ขั้นที่ 2

ผู้สร้างสรรค์ต้องการแสดงออกให้เห็นถึงความศรัทธาของมนุษย์ในลักษณะของการปิดทองทับพื้นผิวไม้ การใช้สัญลักษณ์ คือ ตู้อพระธรรม เกือบพระไตรปิฎก อยู่ภายในโบสถ์ ผู้คนที่เข้าไปกราบไว้

เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์

โดยการเลือกใช้เทคนิคการถ่ายภาพ ผสมผสานกับการใช้โปรแกรม Photoshop ในการการย้อมสีตัดต่อภาพ เพื่อจำกัดช่วงเวลาของการปิดทองทับผิวตูประธรรม แสดงให้เห็นถึงการเคลื่อนที่ของเทียนไขที่โดนเผาไหม้

วิธีการนำเสนอ

มีการจัดวางผลงานกับผนัง เป็นลักษณะงานประเภทงานภาพถ่าย 2 มิติ

4.1.3 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ขั้นที่ 3

ภาพที่ 35 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ขั้นที่ 3

ชื่อศิลปิน อัญชิสรา ศรีสมุทร

ชื่อภาพ กรรม

เทคนิค ภาพถ่าย และโปรแกรม Photoshop

ขนาด 120 x 90 เซนติเมตร

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ วัดราชสิงขร จ.ราชบุรี ปีที่สร้างสรรค์ พ.ศ. 2560

แนวความคิดผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ขั้นที่ 3

การใช้รูปหล่อในส่วนของมือสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) ที่แฝงคติธรรมในทำนองลักษณะการกำมือ อีกนัยหมายถึงกรรมดีและกรรมชั่ว การที่ท่านยกมือไว้ใกล้กับใจ นั้นหมายถึง ใจเป็นเหตุแห่งการกระทำดีและชั่ว จึงต้องใคร่ครวญอย่างรอบคอบและมีสติ

เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์

โดยการเลือกใช้เทคนิคการถ่ายภาพ ผสมผสานกับการใช้โปรแกรมการย้อมสีตัดต่อภาพ

วิธีการนำเสนอ

ผลงานภาพถ่าย 2 มิติ นำเสนอบนผนัง เป็นการทดลองติดตั้งโดยยังไม่มี การแก้ปัญหาในเรื่องแนวทางการนำเสนอที่สอดคล้องกับแนวคิดเท่าที่ควร

4.1.4 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ขั้นที่ 4

ภาพที่ 35 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ขั้นที่ 4

ชื่อศิลปิน อัญชิสา ศรีสมุทร

ชื่อภาพ สมาธิ

เทคนิค จิตรกรรมสื่อผสม

ขนาด 180 x 120 เซนติเมตร

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ ปีที่สร้างสรรค์ พ.ศ. 2560

แนวความคิดผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ขั้นที่ 4

เลือกใช้สัญลักษณ์ มือในระหว่างการทำสมาธิของพระพุทธรูป วัดพนัญเชิงวรวิหาร โดยเลือกเฉพาะมุมมอง ที่มีความหมายแฝงคือการปฏิบัติสมาธิ มีเหรียญที่ผู้คนนำมาสอดไว้ระหว่างมือตามความเชื่อของแต่ละบุคคล และการปิดทองที่เพิ่มความมั่นคงขลังให้ผลงานที่สามารถส่งผ่านความรู้สึกของศรัทธาได้

เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์

โดยการเลือกใช้เทคนิคการถ่ายภาพ ผสมผสานกับการใช้โปรแกรมการย้อมสีติดต่อกภาพ พิมพ์ภาพลงบนผ้า ตัดแบ่งแต่ละชั้นติดลงบนแผ่นไม้ ใช้แผ่นทองคำเปลวปิดทับเฉพาะส่วนที่ต้องการเน้น

วิธีการนำเสนอ

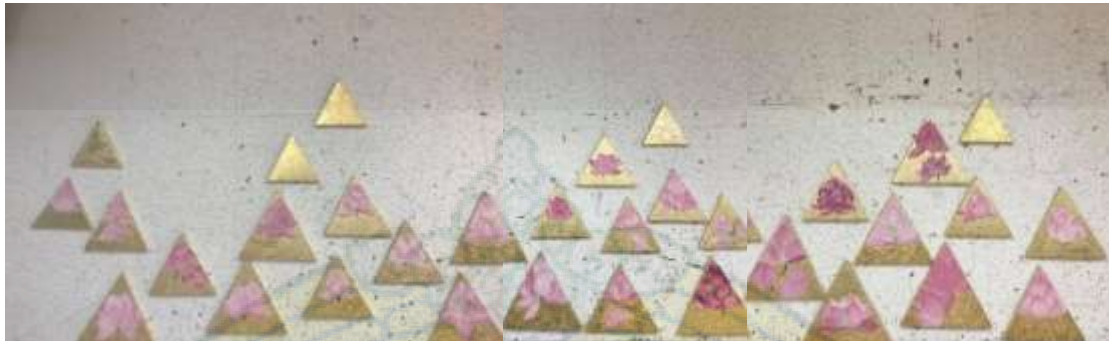
ด้วยการนำภาพถ่ายพิมพ์ลงบนผ้าใบ (canvas) นำมาซ้อนเป็นชั้นเพื่อให้เกิดมิติมากยิ่งขึ้น

สรุป การสร้างสรรค์ผลงานระยะที่ 1 เป็นการสร้างสรรค์ผลงานที่แสดงออกถึงแนวคิดเทคนิค กระบวนการอันเกิดจากการค้นคว้าทดลอง และนำมาปรับใช้ในการพัฒนาให้เป็นผลงานที่มีคุณภาพตรงตามแนวคิด และพัฒนาที่มีคุณภาพสูงในลำดับต่อไป ดังจะเห็นได้จากผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2

4.2 การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 (Terminal project)

ผลงานในระยะนี้มีการพัฒนาทางด้านแนวคิด เทคนิควิธีการวัสดุ ได้อย่างเหมาะสมลงตัวมากขึ้น เริ่มมีลักษณะเฉพาะตนมากยิ่งขึ้น ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ อันจะเห็นได้จากผลงาน ขั้นที่ 1

4.2.1. ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1

ภาพที่ 36 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1

ชื่อศิลปิน อัญชิสา ศรีสมุทร

ชื่อภาพ คลื่นศรัทธา

เทคนิค จิตรกรรมสื่อผสม

ขนาด ผืนแปรตามพื้นที่

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ ปีที่สร้างสรรค์ พ.ศ. 2561

แนวความคิดผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2

การสร้างสรรค์ผลงานโดยการเลือกใช้สัญลักษณ์ สามเหลี่ยมซึ่งมีความหมายในทางพุทธศาสนาเปรียบได้กับไตรลักษณ์ คือ สังขารทั้งปวงเป็นธรรมที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ 3 อย่างคือ อนิจจตา ทุกขตา อนัตตตา แสดงและดอกบัว เป็นสัญลักษณ์ของพุทธศาสนา ใช้เป็นดอกไม้บูชาพระรัตนตรัย เพราะการประนมมือคล้ายกับดอกบัว เป็นการน้อมรับธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และธรรมชาติของดอกบัวนั้นเป็นดอกไม้ที่แสดงถึงปรัชญาในการดำเนินชีวิตเปรียบได้บุคคล 4 เหล่าจากที่กล่าวมานั้น ผู้สร้างสรรค์จึงได้ใช้แนวคิดตามหลักพุทธศาสนาเข้ามาสร้างสรรค์ผลงานที่แสดงการใช้สัญลักษณ์รูปทรงสามเหลี่ยมที่มีภาพดอกบัวปรากฏอยู่ประจักษ์การปรากฏตัวของคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ปรากฏมาเป็นภาพเพื่อเตือนสติ ให้ผู้คนระลึกถึงและนำคำสอนมาปฏิบัติ

เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์

โดยการเลือกใช้เทคนิคจิตรกรรมสื่อผสมลงบนผ้าใบ (Canvas) รูปทรงสามเหลี่ยมที่มีภาพดอกบัวปรากฏอยู่ เพื่อให้รูปทรงกลายเป็นสัญลักษณ์ โดยนำหลักการแนวคิดทางพุทธศาสนาในเรื่องของการใช้สัญลักษณ์สามเหลี่ยมเข้ามาประกอบ

วิธีการนำเสนอ

จิตรกรรมสื่อผสมติดตั้งบนผนัง ขนาดแปรผันตามพื้นที่

4.2.2. ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2

ภาพที่ 37 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2

ชื่อศิลปิน อัญชิสา ศรีสมุทร

ชื่อภาพ ทางดับทุกข์

เทคนิค ภาพถ่ายบนแผ่นอะคริลิกกระจก, สติกเกอร์ภาพถ่าย

ขนาด 90 x 80 x 30 เซนติเมตร

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ ที่สร้างสรรค์ พ.ศ. 2561

แนวความคิดผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ชั้นที่ 3

การสร้างสรรค์ผลงานเป็นการนำแนวคิดตามหลักธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าโดยใช้หลักธรรมในการดำเนินชีวิต คือ มรรค 8 ผู้สร้างสรรค์จึงเลือกใช้สัญลักษณ์ สามเหลี่ยม, ดอกบัว, ภาพถ่ายพระพุทธรูป เพื่อแสดงออกถึงความศรัทธาที่ผู้สร้างสรรค์มีต่อพุทธศาสนา

เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์

โดยการเลือกใช้เทคนิคภาพถ่ายติดบนแผ่นอะคริลิกกระจกโดยการพิมพ์ภาพลงบนสติกเกอร์ โดยเลือกใช้สัญลักษณ์ทางพระพุทธศาสนา คือ พระพุทธรูปและดอกบัว และต้องการสร้างให้เกิดมิติภายในผลงานผู้สร้างสรรค์จึงตัดรูปทรงอะคริลิกกระจกเป็นสามเหลี่ยมมาประกอบกันจนเกิดเป็นลักษณะนูนสูงคล้ายพีระมิดเพื่อแสดงออกถึงความสูงสุดสู่พระพุทธเจ้า

วิธีการนำเสนอ

เป็นผลงานศิลปะแบบสื่อผสมระหว่างแผ่นอะคริลิกกระจก, สติ๊กเกอร์นำมาผสมผสานกันจนเกิดเป็นผลงานในลักษณะ 3 มิติ โดยการจัดวางลงบนแท่น เพื่อให้เกิดมิติและมุมมองที่มีความเหมาะสมลงตัวมากที่สุด

4.2.3. ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3

ภาพที่ 38 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3

ชื่อศิลปิน อัญชิสา ศรีสมุทร

ชื่อภาพ บัวบูชา

เทคนิค สื่อผสม

ขนาด 100x 55x 10 เซนติเมตร

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ ที่สร้างสรรค์ พ.ศ. 2561

แนวความคิดผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ขั้นที่ 3

ผู้สร้างสรรค์ สร้างสรรค์ผลงานภายใต้แนวคิดทางพุทธศาสนา เรื่องบัวสี่เหล่า ซึ่งหมายถึงบุคคลสี่ประเภท ดังนี้ 1.สติปัญญาแก่กล้า 2.สติปัญญามาก 3. สติปัญญาขนาดที่ต้องพากเพียรค้นคว้า 4. สติปัญญาไม่สามารถรู้แจ้งในธรรมได้เลย แม้จะอธิบายอย่างละเอียดอย่างไรก็ตาม

เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์

เทคนิคสื่อผสมอะคริลิกกระจกฉลุเป็นรูปทรงดอกบัว ในลักษณะรูปทรงอิสระ และนำไฟสาย LED มาติดตั้งที่ฐานของรูปทรงเพื่อสร้างบรรยากาศให้กับผลงานประดิษฐ์แสงเทียนเมื่อผู้คนมาเคารพบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์

วิธีการนำเสนอ

โดยการจัดวางบนแท่นมีลักษณะกึ่งสามมิติ ใช้ไฟสาย LED โดยสายไฟมีสีดำทำให้เห็นการเชื่อมต่อที่ชัดเจนจนเกินไป ในส่วนของโครงสร้างรูปทรงแสดงถึงความโค้งเหมือนดอกบัวเพื่อให้มีความรู้สึกเหมือนการยอมรับในธรรมะของพุทธองค์

4.2.4 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

ภาพที่ 39 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ชั้นที่ 4

ชื่อศิลปิน อัญชิสา ศรีสมุทร

ชื่อภาพ บัวสีเหล่า

เทคนิค สื่อผสม

ขนาด 120 x 90x 20 ซม.

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ ปีที่สร้างสรรค์ พ.ศ.2561

แนวความคิดผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ชั้นที่ 4

ผู้สร้างสรรค์ สร้างสรรค์ผลงานภายใต้แนวคิดทางพุทธศาสนา เรื่องบัวสีเหล่า ซึ่งหมายถึงบุคคลสี่ประเภท ดังนี้ 1. ดอกบัวโผล่พ้นเหนือน้ำ 2. ดอกบัวที่เติบโตขึ้นมา พอดีกับพื้นน้ำจะบานในวันรุ่งขึ้น 3. ดอกบัวที่เติบโตอยู่ใต้น้ำ 4. ดอกบัวที่เติบโตอยู่ใต้โคลน ซึ่งเป็นผลจากการพัฒนาต่อจากแนวความคิดผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ชั้นที่ 3

เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์

เทคนิคสื่อผสมอะคริลิกกระจก โดยการเลือกใช้เทคนิคภาพถ่ายพิมพ์ภาพดอกบัวลงบนสติ๊กเกอร์ติดลงบนแผ่นอะคริลิกกระจก ให้มีการทับซ้อนจนเกิดเป็นชั้นจากตัววัสดุเอง และพื้นหลังใช้อะคริลิกกระจกเงาสีทองแทนความรู้สึกรักของการมีคุณค่า

วิธีการนำเสนอ

โดยการจัดวางผลงานบนแท่น

สรุป

จากการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 จะเห็นได้ว่ามีผลงานมีการพัฒนาในระดับที่ดีขึ้น ทั้งด้านแนวคิดและวิธีการนำเสนอ อันเกิดจากการวิเคราะห์วิจารณ์ และนำทฤษฎีและปรัชญาทางศิลปะมาเชื่อมโยงกันได้แก่ทฤษฎีความศรัทธา, ทฤษฎีมนุษยปรัชญา จากอาจารย์ผู้สอนและตัวผู้สร้างสรรค์เอง ที่นำประสบการณ์ที่ได้รับจากการสร้างสรรค์ผลงานอย่างต่อเนื่องในระยะเวลาหนึ่งเทอม การศึกษา จนเริ่มค้นพบความเป็นลักษณะเฉพาะตน ที่มีเอกลักษณ์ ทั้งด้านรูปแบบ เทคนิควิธีการ ตลอดจนสามารถนำไปพัฒนาเข้าสู่ ผลงานวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูงต่อไป

4.3 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ (ระยะที่ 3)

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ถือเป็นการสร้างสรรค์ที่แสดงออกให้เห็นถึงกระบวนการคิด และแก้ปัญหาของผู้สร้างสรรค์อย่างมีระบบขั้นตอน และวิธีการอันมีสาระประกอบไปด้วย การนำทฤษฎีทางศิลปะมาเชื่อมโยง และผลการศึกษาการสร้างสรรค์ของศิลปินทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่ตรงตามแนวคิดเพื่อช่วยในการพัฒนากระบวนการทางเทคนิค รวมถึงวิธีการนำเสนอให้มีความแยบยลลงตัว และมีคุณภาพในระดับที่น่าพอใจ การนำเสนอผลงานวิทยานิพนธ์นั้นจึงจำเป็นต้องผ่านการคัดกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านทัศนศิลป์เพื่อชี้แนะแนวทางพัฒนาได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้ผลงานมีคุณภาพ และผู้สร้างสรรค์ได้ค้นคว้า และพัฒนากระบวนการทางเทคนิคให้เป็นลักษณะเฉพาะตนมากที่สุด จนเกิดเป็นผลงานที่มีคุณภาพมีความสมบูรณ์ทางด้านเนื้อหาเทคนิควิธีการนำเสนอจึงจะเห็นได้จากผลงานดังต่อไปนี้

4.3.1 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 1

ภาพที่ 40 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1

ชื่อศิลปิน อัญชิสา ศรีสมุทร

ชื่อภาพ ศรัทธา 1

เทคนิค การติดสติกเกอร์ลงบนอะคริลิก

ขนาด 158 x 154 ซม.

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ ภายใต้โครงการวิทยานิพนธ์บัณฑิตศึกษา ปีสร้างสรรค์ พ.ศ. 2561

บนทางที่ดั่งาม และเลือกใช้ดอกบัวแทนการประนมมือ อันเป็นการน้อมรับธรรมของพุทธองค์ อันเป็น

ความคิดผลงานวิทยานิพนธ์

ผู้สร้างสรรค์ได้รับแรงบันดาลใจมาจากธรรมะของพระพุทธเจ้า ซึ่งเป็นคำสอนที่ขัดเกลากจิตใจของมนุษย์ให้ดำรงตนอยู่ในวิถีแห่งความดีงาม อันเป็นการแสดงออกถึงความเคารพศรัทธาตามหลักพุทธศาสนา ผู้สร้างสรรค์จึงเลือกนำเอาสัญลักษณ์สามเหลี่ยม ที่โปร่งแสงเพื่อแสดงออกถึงความบางเบาบริสุทธิ์ เปรียบได้ดั่งกลีบดอกบัวที่นำมาบูชาพระ และเลือกใช้อะคริลิกสีทองแทนความสูงค่าของความศรัทธาที่พุทธศาสนิกชนมีต่อพุทธศาสนา ดังนั้นการนำแนวคิดเรื่องความศรัทธาจึงเป็นเหมือนแสงสว่างแห่งศรัทธาที่ปรากฏรูป ผู้สร้างสรรค์ได้ผสมผสานวัสดุจากความศรัทธา เช่น เทียนไข นำมาจุดแทนปัญญาของมนุษย์ที่ใสสว่างเมื่อมีความศรัทธาต่อพุทธศาสนา

เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกใช้วัสดุอะคริลิกสีทอง และอะคริลิกใส ติดทับด้วยสติ๊กเกอร์ที่พิมพ์ภาพดอกบัว เพื่อนำมาซ้อนทับกันภายใต้รูปทรงสามเหลี่ยมให้เกิดมิติด้วยสีและรูปทรงที่ถูกซ้อนทับ

วิธีการนำเสนอ

ผลงานสื่อผสม ในรูปแบบศิลปะจัดวาง (Installation Art) อะคริลิกทอง, อะคริลิกใส พิมพ์สติ๊กเกอร์ดอกบัวปิดทับ แก้วน้ำบรรจุเทียนไข เพื่อแสดงออกให้เห็นถึงแสงสว่างทางปัญญาของผู้ที่เข้าถึงธรรม

4.3.2 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 3 ขั้นที่ 2

ภาพที่ 41 ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2

ชื่อศิลปิน อัญชิสา ศรีสมุทร

ชื่อภาพ ศรีธธา 2

เทคนิค การติดสติ๊กเกอร์ลงบนอะคริลิก

ขนาด 120 x 110 ซม.

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ ภายใต้โครงการวิทยานิพนธ์บัณฑิตศึกษา ปีที่สร้างสรรค์ พ.ศ. 2561

แนวความคิดผลงานวิทยานิพนธ์

ผู้สร้างสรรค์ได้รับแรงบันดาลใจมาจากธรรมะของพระพุทธเจ้าที่ตรัสรู้สัมมาสัมโพธิญาณใต้ต้นศรีมหาโพธิ์ ผู้สร้างสรรค์จึงเลือกใช้ใบโพธิ์ แทนธรรมะของพุทธองค์เพื่อเป็นเครื่องย้ำเตือนการดำรงตนอยู่

บนทางที่โค้งงอ และเลือกใช้ดอกบัวแทนการประนมมือ อันเป็นการน้อมรับธรรมของพุทธองค์ อันเป็นธรรมอันสูงสุด

เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์

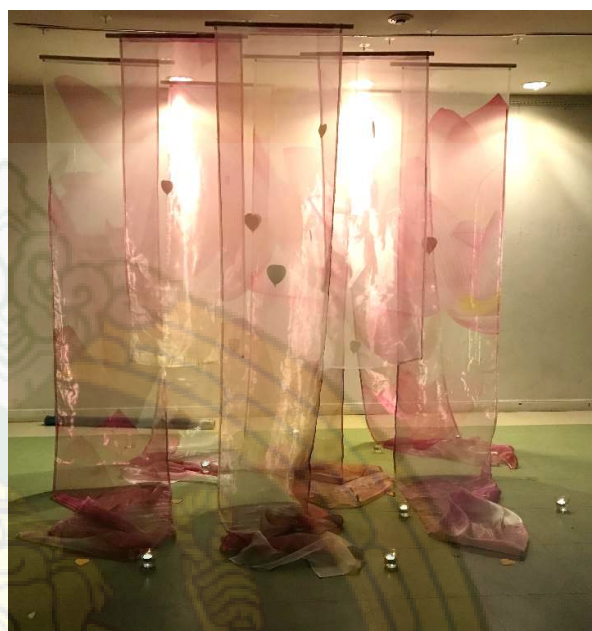
ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกใช้วัสดุอะคริลิกสีทองตัดเป็นรูปทรงต้นโพธิ์ อะคริลิกใสตัดเป็นรูปใบโพธิ์ สติกเกอร์พิมพ์ภาพดอกบัวติดทับบนอะคริลิกใส เพื่อนำมาซ้อนทับกันภายใต้รูปทรงของใบโพธิ์ทำให้เกิดมิติด้วยสีและรูปทรงที่ถูกซ้อนทับ เทียนไข

วิธีการนำเสนอ

ผลงานสื่อผสมติดตั้งกับพื้นโดยไม่ใช้ฐาน ในรูปแบบศิลปะจัดวาง (Installation Art) โดยการสร้างพื้นที่เฉพาะ (Site Specific) ที่แสดงถึงอารมณ์แห่งความศรัทธา ความสงบ ด้วยการใช้สัญลักษณ์ทางพุทธศาสนา โดยใช้อะคริลิกใสรูปใบโพธิ์ร้อยเอนใสโรยลงมาจากผนังด้านบน เพื่อให้เกิดพื้นที่ในอากาศ ทำให้ผลงานมีความเหมาะสมกับพื้นที่ จุดเทียนไขเพื่อสร้างบรรยากาศให้เกิดอารมณ์ร่วมกับผลงาน

(ก)

(ข)

ภาพที่ 42 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1

ชื่อศิลปิน อัญชิสา ศรีสมุทร

ชื่อภาพ ศรัทธา 3

(ก) ภาพผลงานด้านข้าง

(ข) ภาพผลงานด้านหน้า

เทคนิค การพิมพ์ภาพลงบนผ้าแก้ว

ขนาด แปรผันตามพื้นที่

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ ภายใต้โครงการวิทยานิพนธ์บัณฑิตศึกษา ปีสร้างสรรคพ.ศ. 2562

แนวความคิดผลงานวิทยานิพนธ์

ผู้สร้างสรรค์ต้องการสร้างสรรค์ผลงานที่แสดงออกถึงความรู้สึกรักศรัทธาจากคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อันเป็นธรรมที่ปฏิบัติได้จริง โดยการเลือกใช้ดอกบัวในการพิมพ์ลงบนผ้าแก้ว แทนค่าการยอมรับ ซึ่งดอกบัวจัดเป็นดอกไม้ที่ชาวพุทธใช้เป็นเครื่องสักการะบูชาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกใช้วัสดุผ้าแก้วพิมพ์ภาพดอกบัว อะคริลิกกระจกสีทองและอะคริลิกใสตัดเป็นรูปใบโพธิ์ ตามขนาดที่ต้องการ ผสมกับใบโพธิ์ทอง โพธิ์เงินที่ใช้สำหรับเสียบธนบัตร

วิธีการนำเสนอ

มีการจัดวางผลงานโดยการแขวนผ้าแก้วจากผ้าเพื่อให้ผ้าแก้วห้อยตัวตามสิ่งที่มากระทบ เพื่อแสดงถึงการน้อมรับในธรรมะของพุทธองค์ โดยการใช้การแขวนอะคริลิกกระจกสีทองและอะคริลิกใสรูปใบโพธิ์ เพื่อให้การจัดช่องว่างในผลงาน และนำเทียนไขใส่แก้วน้ำจุดไฟเพื่อสร้างบรรยากาศให้ความรู้สึกเบาสบายดั่งมีธรรมอยู่ในใจ

4.3.4 การสร้างสรรค์และการพัฒนาผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 4 ขั้นที่ 4

ภาพที่ 43 ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4

ชื่อศิลปิน อัญชิสา

ชื่อภาพ ศรัทธา 4

เทคนิค การประกอบวัสดุสำเร็จ

ขนาด 200x150 ซม.

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์ สร้างสรรค์เมื่อพ.ศ. 2561 ภายใต้โครงการวิทยานิพนธ์บัณฑิตศึกษา

แนวความคิดผลงานวิทยานิพนธ์

ผู้สร้างสรรค์ได้รับแรงบันดาลใจมาจากธรรมชาติของพระพุทธเจ้าที่ตรัสรู้สัมมาสัมโพธิญาณใต้ต้นศรีมหาโพธิ์ จึงเลือกใช้ใบโพธิ์ และดอกบัว แทนธรรมชาติของพุทธองค์

เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกใช้วัสดุอะคริลิกสีทองตัดเป็นรูปทรงวงกลมเพื่อสะท้อนธรรมจักรที่ตัดด้วยไม้ MDF รูปทรงธรรมจักร และร้อยเรียงใบโพธิ์เงิน โพธิ์ทองลดหลั่นทับซ้อนกัน เพื่อให้เกิดมิติ

วิธีการนำเสนอ

ผลงานชิ้นนี้มีการห้อยแขวนธรรมจักรจากผ้า และนำใบโพธิ์ห้อยแขวนจากตัวธรรมจักร จึงใช้ความสูงของสถานที่เป็นหลัก มีการจัดวางอะคริลิกวงกลมที่พื้น เพื่อให้ผลงานสอดประสานระหว่างธรรมจักรด้านบน

สรุป

จากการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด จิตวิญญานแห่งศรัทธา ภายใต้แนวคิดตามกรอบทฤษฎีความศรัทธาทฤษฎีมนุษยปรัชญา ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ และลัทธิสัญลักษณ์นิยมในการสร้างสรรค์ผลงาน จึงเกิดเป็นผลงานการสร้างสรรค์ ชุด จิตวิญญานแห่งศรัทธา เพื่อปลูกจิตสำนึกให้เห็นถึงคุณค่าของความดีงามของพุทธศาสนาและพุทธศาสนิกชนที่มีต่อศาสนา

4.4 การวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด จิตวิญญาณแห่งศรัทธา

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด จิตวิญญาณแห่งศรัทธา

เรื่อง	การวิเคราะห์
1.วิเคราะห์แนวคิดด้วย ทฤษฎีความศรัทธา	ผลงานชิ้นที่ 1-4 การสร้างสรรค์ผลงาน จิตวิญญาณแห่งศรัทธา โดยนำแนวคิดทฤษฎีความศรัทธา จากหนังสือพุทธธรรม ศรัทธา หมายถึง มีความเชื่อ ความซาบซึ้ง ด้วยมั่นใจในเหตุผลเท่าที่ตนมองเห็น เป็นความมั่นใจใน 3 องค์ประกอบ คือมั่นใจวาเป็นไปได มั่นใจว่ามีคุณค่า และเราให้อยากพิสูจน์ความจริง ศรัทธาที่แท้จริงตามนัยทางพุทธศาสนาจึงมิใช่ศรัทธาที่ใช้อารมณ์จนลืมหេตุผล แต่ศรัทธาต้องมีปัญญาเป็นตัวควบคุม สงเสริมความคิด วิจัยวิจารณ์จนค้นพบเหตุและผล ได้ทดลองปฏิบัติเพื่อพิสูจน์ให้ประจักษ์ความจริงแก่ตน จนหมดสงสัยจึงเกิดศรัทธา ความเชื่อ ความศรัทธาทางพระพุทธศาสนาซึ่งประกอบไปด้วยพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ หรือเรียกว่า พระรัตนตรัยอันเป็นหัวใจสำคัญของพุทธศาสนา จากแนวคิดดังกล่าว จึงทำให้เกิดเป็นผลงานที่มีลักษณะแสดงออกถึงความศรัทธาที่พุทธศาสนิกชนมีต่อศาสนา โดยเน้นที่อารมณ์ความรู้สึกบรรยายภาศผ่านรูปแบบผลงานสื่อผสม อันประกอบไปด้วยภาพถ่าย บรรยายภาศแห่งความศรัทธาการกราบไหว้ ร่วมกับการนำสัญลักษณ์ทางพุทธศาสนา อันประกอบไปด้วยดอกบัว สามเหลี่ยม ใบโพธิ์ ต้นโพธิ์ เพื่อแสดงถึงความศรัทธาตามหลักทฤษฎี
2.วิเคราะห์แนวคิดด้วย กรอบทฤษฎีมนุษย์ ปรัชญา	ผลงานชิ้นที่ 1-4 การสร้างสรรค์ผลงาน จิตวิญญาณแห่งศรัทธา โดยนำแนวคิดทฤษฎีมนุษย์ปรัชญารูดอล์ฟ สไตเนอร์ ว่าด้วยสมมติฐานเกี่ยวกับการคงอยู่ของจิตวิญญาณ, โลกของจิตและองค์ปัญญาซึ่งมนุษย์สามารถเข้าถึงได้ผ่านการพัฒนาภายใน มนุษย์ปรัชญาเป็นวิธีแห่งความรู้ซึ่งมุ่งหมายจะนำทางจิตวิญญาณของมนุษย์ให้ไปเชื่อมกับจิตวิญญาณ มนุษยวิทยาและวิทยาศาสตร์ธรรมชาติช่วยให้เรามีความเข้าใจในมนุษย์ และโลกที่เราอาศัยอยู่ได้ในระดับหนึ่ง ปรากฏการณ์ทางกายภาพที่มองเห็นเป็นเพียงด้านเดียวเท่านั้น ยังมีมิติทางจิตวิญญาณอยู่อีกด้านหนึ่ง ซึ่งจะต้องนำมาประกอบกันจึงจะครบถ้วน เต็มเต็มสภาพความเป็นจริงที่ดำรงอยู่ ในยุคสมัยแห่งวัตถุนิยมทำให้มนุษย์ถูกตัดขาดห่างไกลจากโลกแห่งจิตวิญญาณ ขาดความสามารถพัฒนาพลังในจิต ซึ่งยังไม่ได้มีการนำมาใช้ในสภาวะสำนึกปกติ ดังนั้น การทำความเข้าใจผลงานสร้างสรรค์

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด จิตวิญญาณแห่งศรัทธา (ต่อ)

เรื่อง	การวิเคราะห์
2.วิเคราะห์แนวคิดด้วยกรอบทฤษฎีมนุษย์ปรัชญา (ต่อ)	จิตวิญญาณแห่งศรัทธา จึงมีความจำเป็นต้องใช้กรอบทฤษฎีปรัชญา รูดอล์ฟ สไตเนอร์ ทฤษฎีมนุษย์ปรัชญา ซึ่งไม่สามารถแยกจิตวิญญาณของวัตถุออกได้ ดังนั้นผู้สร้างสรรค์จึงมุ่งเน้นการทำความเข้าใจต่อความหมายของสัญลักษณ์อันว่าด้วยจิตวิญญาณ เช่น ดอกบัวตามความเชื่อทางพุทธศาสนา เป็นดอกไม้ที่ใช้บูชาพระรัตนตรัย ผูกพันจิตใจให้ระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ดังจะเห็นได้จากเวลาที่พุทธศาสนิกชนประนมมือ จะมีลักษณะเหมือนดอกบัวตูม การประนมมือแบบนี้จึงถือว่าเป็นการสร้างสัญลักษณ์ ที่แสดงออกของพุทธศาสนิกชนถึงความนอบน้อมคารวะ ประดุจนำดอกบัวถวายต่อพระพุทธเจ้าด้วยมือตนเอง นอกจากการประนมมือเพื่อเป็นการคารวะแล้วยังถือเป็นการยกมือขึ้นเป็นการยอมรับอันแสดงออกถึงความศรัทธาเพราะมนุษย์ต้องการหาที่ยึดเหนี่ยว และมนุษย์อยู่ร่วมกันเป็นสังคม การส่งถ่ายความเชื่อความคิดความศรัทธาจึงมีความจำเป็นและเป็นพื้นฐานของวัฒนธรรมต่างๆของโลกดังนั้นทฤษฎีมนุษย์ปรัชญา จึงสามารถอธิบายให้เข้าใจได้ถึงความผูกพันจนแยกไม่ออกของมนุษย์กับความเชื่อและความศรัทธา ดังคำกล่าวของอิมมานูเอล คานต์(Immanuel Kan) ที่แสวงหาความจริงจากการของการรับรู้จากกายไปสู่การรับรู้ทางจิต ทั้งที่เป็นนามธรรมอันเป็นความรู้สึกภายในจิตใจแต่มนุษย์ สามารถสร้างสัญลักษณ์ให้กลายเป็นรูปธรรมที่ใช้สื่อสารอารมณ์ความรู้สึกเพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวให้พ้นจากความทุกข์ความไม่รู้อันนำไปสู่ความศรัทธาอันยาวนาน
3.ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์นิยม (Symbolic Interaction)	ลัทธิสัญลักษณ์นิยม (Symbolism) เป็นปฏิกิริยาต่อลัทธิธรรมชาตินิยม (Naturalism) และ ลัทธิสัจจะนิยม (Realism) เป็นการที่ต่อต้านกระบวนการอุดมคตินิยมที่พยายามจับความเป็นจริงอย่างละเอียดและพยายามยกระดับความธรรมดาขึ้นมาเหนืออุดมการณ์ กระบวนการเหล่านี้สนับสนุนความคิดทางจิตภาพ (spirituality), ทางจินตนาการ และทางความฝัน ทางที่นำไปสู่สัญลักษณ์ คือวัตถุทางสังคม ที่ถูกใช้เป็นตัวแทน หรือ สิ่งแทน ที่ผู้คนในสังคมเห็นพ้องว่าสัญลักษณ์นั้นสามารถ

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด จิตวิญญาณแห่งศรัทธา (ต่อ)

เรื่อง	การวิเคราะห์
3.ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์นิยม (Symbolic Interaction) (ต่อ)	แทนได้ สัญลักษณ์ช่วยให้มนุษย์สามารถจินตนาการถึงความจริงเชิงอภิปรัชญา โดยผ่านการสร้างสัญลักษณ์หรือภาพแทนที่เป็นตัวกระตุ้นเร้า ให้เกิดเป็นวัฒนธรรมความศรัทธาต่อชุมชน ต่อสังคมอันเป็นผลที่เกิดจากความทุกข์ ทำให้ผู้คนมุ่งแสวงหาสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ดังจะเห็นได้จากการสร้างรูปเคารพขึ้นแทนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะปัจจุบันพระพุทธเจ้าเป็นเพียงความเชื่อ หามิตัวตนไม่ดังนั้นผู้คนจึงสร้างสัญลักษณ์ขึ้นมาเป็นตัวแทนเสมือนเป็นการเครื่องเตือนใจให้มนุษย์นึกถึงคำสอนของพระพุทธเจ้าดังนั้น สัญลักษณ์จึงนับว่ามีความสำคัญมาก เพราะหากขาดซึ่งสัญลักษณ์แล้ว ก็จะขาดซึ่งภาพลักษณ์ของสิ่งที่เป็นนามธรรมให้ไม่สามารถปรากฏเป็นรูปธรรมได้ การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้จึงมุ่งเน้นไปที่การสร้างสัญลักษณ์
3.วิเคราะห์แนวคิดตามหลักทัศนธาตุอันประกอบไปด้วย 3.1 รูปทรง 	รูปทรง ผลงานชิ้นที่ 1 - รูปทรงสามเหลี่ยม ได้รับแรงบันดาลใจมาจากสามเหลี่ยมที่เปรียบได้ดังไตรลักษณ์ มีลักษณะที่แสดงถึงความมั่นคง การใช้อะคริลิกตัดรูปทรงสามเหลี่ยมหลายชิ้นจัดเรียงลดหลั่นประกอบกัน -ดอกบัว แทนความรู้สึกในการประนมมือ รูปทรง ผลงานชิ้นที่ 2 -ต้นโพธิ์ทอง ได้รับแรงบันดาลใจจากการตรัสรู้ธรรมของพุทธองค์ -ใบโพธิ์ ได้ปรับเปลี่ยนลักษณะรูปทรงของผลงานให้มีโครงสร้างเป็นใบโพธิ์ และต้นโพธิ์ขนาดจำลอง -ดอกบัว นำมาเป็นสัญลักษณ์ที่เป็นตัวแทนของการสัจระบुชา ผู้สร้างสรรค์จึงได้เลือกบันทึกภาพดอกบัวจริงและนำมาขยายในมุมมองที่ผู้สร้างสรรค์เห็นว่างาม โดยการนำกลีบดอกบัวมาทำให้บางใสเพื่อให้

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด จิตวิญญาณแห่งศรัทธา (ต่อ)

เรื่อง	การวิเคราะห์
3.วิเคราะห์แนวคิดตามหลักทัศนธาตุอันประกอบไปด้วย 	รูปทรง ผลงานชิ้นที่ 2 (ต่อ) ความรู้สึกถึงความบอบบาง บริสุทธิ์เปรียบได้ตั้งความศรัทธาที่ผู้สร้างสรรค์มีต่อพุทธศาสนา รูปทรง ผลงานชิ้นที่ 3 - ดอกบัว นำมาเป็นสัญลักษณ์ที่เป็นตัวแทนของการสักการบูชา โดยการนำภาพดอกบัวมาพิมพ์ลงบนผ้าตัดรูปทรงบางส่วนของดอกบัวในหลายขนาดหลายมุมมอง และทำรูปทรงให้ดูมีความโปร่งใสเพื่อนำมาทับซ้อนกันบนผ้าแก้ว เพื่อสร้างความรู้สึกระคายธารของการชำระล้างจิตใจให้ผู้พุทธศาสนิกชน ที่มีความศรัทธามีจิตใจที่ใสสะอาดจากการชำระล้าง รูปทรง ผลงานชิ้นที่ 4 - รูปทรงของเครื่องหมายธรรมจักร มีลักษณะเป็นวงกลม เพื่อต้องการแสดงให้เห็นถึงสัญลักษณ์ทางพุทธศาสนา - วงกลมอะคริลิกสีทอง เป็นรูปทรงที่สมมาตรประดุจเหมือนลอยกระเพื่อมของน้ำ ที่โดนหินโยนใส่ การใช้อะคริลิกสีทองมาร่วมในงานช่วยสร้างบรรยากาศและการสะท้อนทำให้ผลงานดูมีมิติได้มากขึ้น - ใบโพธิ์ เป็นสัญลักษณ์ของต้นศรีมหาโพธิ์

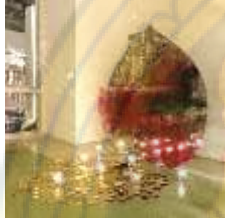
ตารางที่ 11 การวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด จิตวิญญาณแห่งศรัทธา (ต่อ)

เรื่อง	การวิเคราะห์
3.วิเคราะห์แนวคิดตามหลักทศนธาตุนประกอบไปด้วย (ต่อ) 3.2 สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์	ผลงานชิ้นที่ 1 -ดอกบัวในทางพุทธศาสนาให้ข้อคิด ในเรื่องของการปฏิบัติตนเหมือนบัวสี่เหล่า และ ผูกพันจิตใจให้ระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ -สามเหลี่ยมในทางพุทธศาสนาเปรียบได้ดังไตรลักษณ์ ผลงานชิ้นที่ 2 -ส่วนต้นโพธิ์และใบโพธิ์เป็นสัญลักษณ์ในการตรัสรู้ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า -ดอกบัวเปรียบได้กับการปฏิบัติตามหลักธรรม ที่ว่าด้วยบัวสี่เหล่า ผลงานชิ้นที่ 3 -ดอกบัวเปรียบได้กับการปฏิบัติตามหลักธรรม การน้อมรับธรรมะเข้าสู่ภายในสภาวะจิตของผู้ศึกษาและปฏิบัติตามหลักคำสอนทางพุทธศาสนา ผลงานชิ้นที่ 4 -ใบโพธิ์ แสดงถึงการตรัสรู้ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า -เครื่องหมายธรรมจักร เปรียบได้กับแกนยึดเหนี่ยวสภาพคุณความดี ความศรัทธาภายในจิตใจของมนุษย์
3.3 แสงและสี 	ผลงานชิ้นที่ 1 -แสงไฟจากเปลวเทียน เป็นการกำหนดแสงที่ได้จากเทียนไข เป็นการประกอบให้ความรู้สึกถึงความสงบ โดยใช้แสงเทียนน้อยขึ้น เพื่อการลดตดทอนสภาพแวดล้อม -สี เลือกใช้อะคริลิกกระจกสีทองแทนความสูงค่าของศาสนา

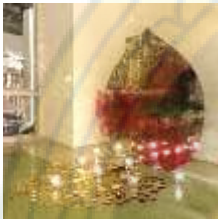
ตารางที่ 11 การวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด จิตวิญญาณแห่งศรัทธา (ต่อ)

เรื่อง	การวิเคราะห์
3.3 แสงและสี (ต่อ) 	ผลงานชิ้นที่ 2 - มีการใช้แสงไฟจากเปลวเทียน เป็นการกำหนดแสงที่ได้จากเทียนไข จำนวน 8 ชิ้น โดยเลือกใช้หลักกรรมทางพุทธศาสนา คือ มรรค 8 ซึ่งแสงเทียนทำให้เกิดความรู้สึกถึงความทรงจำที่มีต่อผู้คนทางพุทธศาสนาที่มีต่อการเวียนเทียน - สี เลือกใช้อะคริลิกกระจกสีทองแทนความศรัทธาที่พุทธศาสนิกชนมีต่อพุทธศาสนา ผลงานชิ้นที่ 3 -มีการใช้แสงไฟจากเปลวเทียนและแสงไฟจากสปอร์ตไลท์ เพื่อให้เกิดความรู้สึกถึงความสงบภายในจิตใจของพุทธศาสนิกชน เหมือนกับแสงนำทางในชีวิต ซึ่งแสงไฟส่องผ่านผ้าแก้วแต่ละชั้นสอดประสานซ้อนทับกับรูปทรงของดอกบัว ทำให้ผลงานเกิดมิติอันเกิดจากการทับซ้อนของผ้าและแสงไฟเป็นตัวช่วยสร้างบรรยากาศแห่งความสงบและศรัทธา -สี ดอกบัวสีชมพู แสดงการโอนอ่อนน้อมรับธรรมะ ผลงานชิ้นที่ 4 -สีทอง แสดงความรู้สึกถึงความสูงค่า ผู้สร้างสรรค์จึงเลือกนำมาประกอบในงานบนรูปทรงของใบโพธิ์เพื่อแสดงออกให้เห็นถึงความศรัทธาที่ผู้สร้างสรรค์มีต่อพุทธศาสนา เพราะใบโพธิ์คือสิ่งแทนการตรัสรู้ธรรมของพระพุทธเจ้า -สีเงิน เพื่อแสดงออกถึงความเคารพศรัทธาในพุทธศาสนาเป็นความเชื่อที่พุทธศาสนิกชนปฏิบัติต่อกันมา

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุต จิตวิญญานแห่งศรัทธา (ต่อ)

เรื่อง	การวิเคราะห์
3.4 วัสดุ 	ผลงานชิ้นที่ 1-2,4 -อะคริลิกกระจกสีทอง เป็นวัสดุที่มีลักษณะเด่นในเรื่องของความเหนียว โปร่งแสง สามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมได้ดีกว่าพลาสติกชนิดอื่น โปร่งแสงมากกว่ากระจก เพื่อสร้างสรรค์ผลงานให้มีความร่วมสมัยเข้ากับยุคเทคโนโลยีแต่ยังคงไว้ซึ่งธรรมภายในจิตใจ ผลงานชิ้นที่ 3 -ผ้าแก้วมีลักษณะโปร่งแสง ความหมายแทนน้ำที่ไหลตกลงจากที่สูงเพื่อชำระล้างสิ่งที่ไม่ดีในจิตมนุษย์ตามคำสอนของพุทธศาสนา ผ้าแก้วมีลักษณะ พริ้วไหวตามแรงลมที่มากกระทบ

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด จิตวิญญาณแห่งศรัทธา (ต่อ)

เรื่อง	การวิเคราะห์
4.เทคนิควิธีการ 	ผลงานชิ้นที่ 1 เป็นผลงานสื่อผสม มีการนำวัสดุ 2 ประเภท ประกอบด้วย อะคริลิกและสติ๊กเกอร์ ด้วยเทคนิคการซ้อนทับของสติ๊กเกอร์บน อะคริลิก เป็นการแสดงออกถึงการสร้างสัญลักษณ์เพื่อแสดงถึง ความศรัทธา ผลงานชิ้นที่ 2 เป็นผลงานสื่อผสม มีการนำวัสดุ 3 ประเภท ประกอบด้วย อะคริลิก สติ๊กเกอร์ เทียนไข ใช้เทคนิคการซ้อนทับของสติ๊กเกอร์บน อะคริลิก และเทียนไขช่วยในการเพิ่มพื้นที่แห่งศรัทธา เป็นการแสดงออกถึงการสร้างสัญลักษณ์เพื่อแสดงถึงความศรัทธา ผลงานชิ้นที่ 3 เป็นผลงานสื่อผสม มีการนำวัสดุ 4 ประเภท ประกอบด้วย ผ้าแก้วความยาวผืนละ 6 เมตร จำนวน 8 ผืน เทียนไขผืนแปรตามพื้นที่ อะคริลิกกระจกตัดเป็นรูปใบโพธิ์ผืนแปรตามพื้นที่ ใช้เทคนิคการ ซ้อนทับของผ้าแก้วที่พิมพ์ลายดอกบัว เป็นการแสดงออกถึงการสร้าง สัญลักษณ์เพื่อแสดงถึงความศรัทธา ผลงานชิ้นที่ 4 เลือกใช้วัสดุอะคริลิกสีทองตัดเป็นรูปทรงวงกลมเพื่อ สะท้อนธรรมจักรที่ตัดด้วยไม้ MDF รูปทรงธรรมจักรอันเป็นสัญลักษณ์ ของแทนความสมบูรณ์แบบของพระธรรม ขอบซี่ที่เชื่อมธรรมจักรไว้ หมายถึงความสมณะ และการร้อยเรียงใบโพธิ์เงิน โพธิ์ทองลดหลั่นทับ ซ้อนกัน เพื่อให้เกิดมิติ

4.5 การแก้ปัญหาผลงานวิทยานิพนธ์ชุด จิตวิญญาณแห่งศรัทธา

ตารางที่ 12 การแก้ปัญหาผลงานวิทยานิพนธ์ชุด จิตวิญญาณแห่งศรัทธา

เรื่อง	การแก้ปัญหา
การแก้ปัญหาแนวคิด	จากการสร้างสรรค์ผลงานชุด จิตวิญญาณแห่งศรัทธา ผู้สร้างสรรค์ได้นำข้อมูลจากประสบการณ์ตรงที่มีความเลื่อมใสศรัทธาในคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยถือศีล 5 เป็นที่ตั้ง ขาดการวางใจเป็นกลาง เมื่อหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคำสอน ได้พบว่ายังมีหลักในการปฏิบัติตนตามคำสอนอีกมากที่ควรนำมาเป็นภูมิรู้ในแนวคิดของผลงานการสร้างสรรค์
การแก้ปัญหารูปทรง	ผู้สร้างสรรค์มีการสร้างสรรค์ผลงานในระยะแรกจากรูปทรงของวัตถุต่างๆ เช่น ตู้นิรโรคปิดทอง มือของพระพุทธรูป และระยะต่อมาจึงใช้รูปทรงของสามเหลี่ยม ผสมกับรูปทรงดอกบัว มาประกอบกันเป็นผลงานเพื่อให้ตรงตามแนวคิดมากที่สุดผู้สร้างสรรค์ได้ทำการศึกษาและทดลองวัสดุหลายประเภทโดยนำมาประกอบสร้างทับซ้อนเพื่อให้เกิดมิติ ทั้งมิติจริงและมิติแบบลวงตา อันเกิดจากการสะท้อนของกระจกเงาสีทอง รูปทรงทั้งหมดที่สร้างสรรค์ขึ้นเกิดจากการหยิบยกเอาสัญลักษณ์ ทางความเชื่อของพุทธศาสนา อาทิเช่น ดอกบัว ใบโพธิ์ สามเหลี่ยม นำมาประกอบกันจนเกิดเป็นผลงานที่แสดงออกถึงความศรัทธาและตรงตามแนวคิด เทคนิคมากที่สุด
การแก้ปัญหาเทคนิควิธีการ	ได้แก้ไขรูปแบบการนำเสนอจากภาพ 2 มิติ เป็น 3 มิติ มีการเชื่อมต่อผลงานระหว่างกัน โดยใช้การทับซ้อนของภาพถ่ายเป็นหลัก และจัดองค์ประกอบของผลงานเพื่อให้แปรผันตามพื้นที่ การจัดวางรูปทรงนั้นมีการออกแบบให้แสงน้อยเพื่อคุณสมบัติของบรรยากาศ เหมือนกับอยู่ในอุโบสถ ซึ่งนับว่าเป็นการแก้ปัญหาให้กับผลงานที่มีขนาดเล็ก สามารถขยายขนาดได้จากการใช้แสงช่วยจนท้ายที่สุดผลงานเกิดความลงตัวเป็นผลงานลักษณะจัดวางในพื้นที่เฉพาะอันแสดงออกถึงความศรัทธา
การแก้ปัญหาการนำเสนอ	การแก้ปัญหาในการนำเสนอ นั้น ผู้สร้างสรรค์ได้ทดลองการจัดวางในหลายรูปแบบทั้งวางบนพื้น วางบนแท่น และห้อยแขวน เพื่อจำลองความรู้สึกของพื้นที่แห่งความศรัทธาในเวลาที่พุทธศาสนิกชนเข้าวัดทำบุญ อันเป็นเวลาแห่งความสงบ

สรุป จากการสร้างสรรค์ผลงานชุด จิตวิญญาณแห่งศรัทธา ได้มีการศึกษาค้นคว้าทดลองทางด้านแนวคิด เทคนิควิธีการนำเสนอ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องลงตัวและแสดงออกถึงความศรัทธาในพื้นที่เฉพาะอันเกิดจากการใช้รูปทรงประกอบเข้ากับวัสดุอะคริลิก, ผ้าแก้ว ทำให้ผลงานมีลักษณะทับซ้อนกัน เกิดเป็นมิติจริง และมิติลวงตา ใช้แสงไฟเป็นตัวช่วยสร้างบรรยากาศแห่งความสงบและศรัทธา ตามแนวคิดของผู้สร้างสรรค์

บทที่ 5

สรุปและประเมินผลงานการสร้างสรรค์

จากภาวะวิกฤติศรัทธาทางพุทธศาสนา อันเนื่องมาจากผู้คนหลงอยู่ในวังวนแห่งกิเลสตัณหา ที่คอยยั่วยู่จึงทำให้ผู้สร้างสรรค์ต้องการสร้างสรรค์ผลงานที่แสดงออกถึงจิตวิญญาณแห่งความศรัทธา ตามกรอบทฤษฎี ความเชื่อ ความศรัทธา ความซาบซึ้งอันมีต่อพุทธศาสนาตามที่ฮันสเบอร์เกอร์ ปี ได้ทำการศึกษา เรื่องศาสนา กับความพึงพอใจในชีวิต รวมถึงการรับรู้อันเป็นผลมาจากความซาบซึ้งที่ได้รับจากความเชื่อ ความศรัทธาจนก่อให้เกิดความสุขความสงบทางใจ และ ทฤษฎีมนุษย์ปรัชญา (anthroposophy), ที่กล่าวถึงความรู้สึกภายในจิตของมนุษย์ ที่ต้องการเยียวยาความรู้สึกในด้านลบ ด้วยการหาทางออก โดยการหาสิ่งยึดเหนี่ยวจากสิ่งที่เป็นนามธรรมให้ปรากฏเป็นรูปธรรม ดังจะเห็นได้จาก ทฤษฎีสัมพันธเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Interaction) มาเป็นส่วนช่วยวิเคราะห์แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานได้ตรงตามแนวคิดมากที่สุด

จากที่กล่าวมาข้างต้นการสร้างสรรค์ผลงานชุด “จิตวิญญาณแห่งศรัทธา” (The Spirit of Faith) เป็นการสร้างสรรค์ที่แสดงออกถึงความศรัทธาของผู้สร้างสรรค์ที่มีต่อพุทธศาสนา อันประกอบไปด้วยหลักธรรมคำสอนซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้ปฏิบัติมีจิตใจที่สุขสงบ หลุดพ้นจากบ่วงแห่งความทุกข์ โดยผู้สร้างสรรค์เลือกใช้เทคนิคการถ่ายภาพร่วมกับการนำวัสดุสำเร็จรูปมาผสมผสานเพื่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกแห่งความศรัทธา โดยหวังเพื่อยกระดับจิตใจให้มนุษย์เห็นถึงคุณค่าของหลักธรรม คำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามากที่สุด รวมถึงพัฒนาคุณภาพจิตใจเสริมสร้างสภาวะความสุขที่ยั่งยืน

5.1 แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน

แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน ชุด จิตวิญญาณแห่งศรัทธา ภาวะวิกฤติศรัทธาทางพุทธศาสนา อันเนื่องมาจากผู้คนหลงในวังวนแห่งกิเลสที่คอยยั่วยู่ ทั้งจากทางสื่อสังคมออนไลน์ นิตยสารแฟชั่น การลอกเลียนแบบพฤติกรรมผิดๆ ความรุนแรงในสังคม ล้วนเกิดจากวัฒนธรรมกระแสใหม่ ที่ลึกลอยออกจากหลักธรรมคำสอนทางพุทธศาสนาหลักคำสอนพื้นฐาน คือ ศีล 5 ที่เคยยึดเหนี่ยวจิตใจของบุคคลให้ตั้งอยู่ในการกระทำดี เพราะพระพุทธรูปศาสนาของประเทศไทยในปัจจุบันกำลังตกอยู่ในภาวะวิกฤติอย่างร้ายแรง ซึ่งนับวันจะยิ่งทวีความวิกฤติมากขึ้นเป็นลำดับ โดยให้ความสำคัญกับอามิสบูชา มากกว่าการปฏิบัติบูชาการทำบุญไม่ได้ทำด้วยจิตที่บริสุทธิ์ แต่เป็นการทำบุญด้วยความโลภเพื่อหวังได้มาในสิ่งต่างๆ จากปัญหาดังกล่าวจึงเป็นการสะท้อนให้เห็นว่า พุทธศาสนาที่เคยได้รับการเชื่อถือศรัทธา ได้ถูกทำลายลง จากน้ำมือมนุษย์ ผู้เรียกตนเองว่า มนุษย์ผู้เป็นสัตว์ประเสริฐ และหลงลืมหลักคำสอนพุทธ

แรงกล้าต้องการแสดงออกให้เห็นถึง คุณค่าแห่งความดีงาม ความสงบ ความเปี่ยมสุข อันเกิดจากความเลื่อมใสศรัทธาตามคำสอนของพุทธศาสนา และเป็นหลักการที่พุทธศาสนิกชน พึงปฏิบัติตาม ดังที่ ฮันส เบอเกอร์ ปี ได้ทำการศึกษาเรื่องศาสนา อายุ ความพึงพอใจในชีวิตและการรับรู้ในแหล่งความศรัทธาใน

ศาสนา พบว่า ความศรัทธาในศาสนาจะมีมากขึ้นตามอายุที่ เพิ่มขึ้น ความศรัทธาในศาสนาและการปฏิบัติเข้าร่วมในศาสนา มีส่วนสำคัญกับความสุขในชีวิต และการปรับตัวได้จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ความศรัทธาเป็นดังรากเหง้า ที่ฝังรากลึกจากรุ่นสู่รุ่น และยังคงอยู่คู่กับสังคมไทย แม้ช่วงเวลาจะเปลี่ยนไปมากแค่ไหนแต่ความศรัทธายังคงอยู่คู่กับผู้นับถือศาสนาพุทธสืบไป

5.2 เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน

เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน ชุด จิตวิญญาณแห่งศรัทธา เป็นการศึกษาและเก็บข้อมูลจากประสบการณ์จริง ผู้สร้างสรรค์ได้เฝ้าสังเกตผู้คนจากพฤติกรรม การแสดงออกในการกราบไหว้บูชาสิ่งศักดิ์ การวิงวอนขอพร การอธิษฐาน การบนบานศาลกล่าว การบูชาวัตถุ ที่มีรูปแบบเหมือนกันโดยการสักการะด้วยเครื่องหอม พวงมาลัย เงินทอง หรือ แม้กระทั่งน้ำแดง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จัดว่าเป็นอามิสบูชา คือ การบูชาด้วยสิ่งของ การที่มนุษย์หลงบูชาวัตถุนิยม ด้วยเหตุนี้ทำให้มนุษย์มุ่งตรงไปสู่หนทางที่ผิดลอยห่างจากการปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามากยิ่งขึ้น รวมทั้งศึกษาจากภาคเอกสาร หนังสือนิตยสาร สภาวะการณ์ในปัจจุบัน นำมาวิเคราะห์เพื่อสร้างสรรค์เกิดแนวคิด ภาพร่างต้นแบบของการสร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิค และวิธีการถ่ายภาพผสมผสานการสร้างเทคนิคพิเศษ ในด้านการย้อมสี ภาพจนนำไปสู่การนำเสนอ ผลงานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตน ร่วมกับการวิเคราะห์ตามกรอบทฤษฎีความศรัทธาและปรัชญาทางศิลปะ อิมมานูเอล คานต์ (Immanuel Kant) จนเกิดเป็นผลงานที่แสดงออกถึงความศรัทธาที่ผู้สร้างสรรค์มีต่อพุทธศาสนาและมุ่งหวังที่จะกระตุ้นเตือนผู้คนให้เห็นถึงคุณค่าความศรัทธาอันงดงาม ให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้นจนก่อให้เกิดผลความสงบสุขของสังคมอันเป็นภาพรวมของวัฒนธรรมอันดีงามของชาติสืบไป

สรุปกรอบแนวคิดและทฤษฎีในการสร้างสรรค์

ทฤษฎีความศรัทธา

ศรัทธา คือ ความเชื่อในพระพุทธรูป พระธรรม และพระสงฆ์ หรือเรียกว่า พระรัตนตรัยอันเป็นหัวใจสำคัญของพุทธศาสนา เป็นความเชื่อที่มีเหตุและผล รวมทั้งต้องมีปัญญากำกับไว้อยู่เสมอซึ่งความศรัทธาที่ใช้ในการสร้างสรรค์ครั้งนี้ เป็นการหยิบยกเอาบรรยากาศและอารมณ์ความรู้สึกที่ผู้สร้างสรรค์มีต่อพุทธศาสนาโดยมุ่งเน้นการนำเสนอสัญลักษณ์ทางพุทธศาสนามาสร้างสรรค์ ในแนวทางศิลปะจัดวางอันนำเอาแนวคิดทางความเชื่อและความศรัทธามาใช้จนก่อให้เกิดเป็นผลงานที่เน้นความสงบทรงคุณค่าอันเกิดจากสัญลักษณ์ทางพุทธศาสนา

5.3 การนำเสนอผลงาน

เป็นการสร้างสรรค์ผลงานในลักษณะสื่อผสม (Mixed Media) อันแสดงออกถึงความรู้สึกแห่งความศรัทธาโดยผ่านรูปแบบการนำเสนอในแนวศิลปะจัดวาง (Installation art) ที่แสดงความรู้สึกอันพิเศษสงบรุ่มเย็น ชักนำให้รู้สึกถึงอารมณ์ความรู้สึกที่มนุษย์ศรัทธาในโพธิ์ภายใต้ร่มเงาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งเป็นลักษณะของการสร้างพื้นที่เฉพาะเพื่อให้ผู้ชมผลงานมีอารมณ์ความรู้สึกของคุณค่าความศรัทธาที่ฝังรากลึก ของพุทธศาสนิกชนไทยทุกคน

5.4 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ได้สร้างสรรค์ผลงานเพื่อสะท้อนให้ผู้คนเห็นถึงความศรัทธาที่มีต่อคำสอนพุทธศาสนา เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจของมนุษย์ให้น้อมนำไปในทางที่ดีงาม สร้างสรรค์ผลงานชุด “จิตวิญญาณแห่งศรัทธา” (The Spirit of Faith) ในลักษณะของ สื่อผสม (Mixed Media)

5.5 ข้อเสนอแนะ

จากผลงานการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ชุด จิตวิญญาณแห่งศรัทธา เป็นการนำเสนอผลงานในรูปแบบสร้างสรรค์ผลงานในเทคนิคสื่อผสม (Mixed Media) ผสมผสานกับ ศิลปะจัดวาง (Installation Art) โดยใช้ภาพถ่ายเหมือนจริง , การประกอบวัสดุสำเร็จรูป หากมีการสร้างสรรค์ผลงานในขั้นถัดไปจะพัฒนาด้านการทับซ้อนของผลงานให้มีช่วงชั้นระหว่างกัน และจัดวางผลงานหลากหลายมิติมากขึ้น

บรรณานุกรม

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานสถิติสังคม สำนักงานสถิติแห่งชาติ.(2555)

การสำรวจสภาวะทางสังคมและวัฒนธรรม กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา

เข้าถึงธรรม, 2559, ปฏิมากรรม, 63 x 83 x 203 เซนติเมตร (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2561 เข้าถึงได้จาก <https://www.youtube.com/watch?v=yT2IFDTSaE>

ดร.บุษบง ดันตวิวงศ์.(ม.ป.ป.) บทความการศึกษาออลดอร์ฟ (Waldorf Education) (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ 13 ธันวาคม 2561 www.swis.montfort.ac.th/html_edu/mcs/temp_informed/561.doc

ดร.รุ่งนภา ยรรยงสุขเกษม. (2556) “ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ กับการอธิบายปรากฏการณ์สังคมจากมุมมองตัวแสดง.” วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย ปีที่ 5 ฉบับที่ 2:น. 75

ดร.สวัสดิ์ อโณทัย.(2557) บทความ บัว ดอกไม้พุทธบูชา หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ (ออนไลน์) อังคารที่ 13 พฤษภาคม 2557

ทวีศักดิ์ อุ่ณจิตร.(2561) “คอลัมน์ว่ายนน้ำ พระพุทธศาสนาตกอยู่ในภาวะวิกฤต ตอนที่ 1” หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ (ออนไลน์) 2561 พุทธศักราชที่ 3 พฤษภาคม 2561 สืบค้นเมื่อ 18 สิงหาคม 2561

เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ (2542) พิมพ์ครั้งที่ 2 หนังสือองค์ประกอบศิลป์ 1 น. 32

ไฟสาย LED (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2561 เข้าถึงได้จาก www.instructables.com

ภัทธรา ศิริमानนท์ (2551).การศึกษาความศรัทธาในพระพุทธศาสนาและสัมพันธ์ภาพกับผู้ร่วมวัยของผู้สูงอายุ สารนิพนธ์ หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม. ศ.ดร. อภินันท์ โปษยานนท์ (บรรณาธิการ). (2548) สุนัข นิตยสารย้อนหลัง ตายก่อนดับของ : การกลับมาของ มนต์เตียร บุญมา. น.60 พิมพ์ครั้งที่ 1

สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม. (2544) สุนัข นิตยสารศิลปกรรมเชิดชูเกียรติศิลปินแห่งชาติ จิตรสังขาร น.67 พิชัย นิรันดร์

บริษัท อะคริลิค ควอลิตี้ จำกัด อะคริลิค สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2561

buddha.dmc.tv, (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2560 เข้าถึงได้จาก

http://www.dmc.tv/pages/dhamma_for_people/กุสโลบายในการเข้าถึงพระรัตนตรัย.html

Wikipedia **ธรรมจักร** (ออนไลน์) สัญลักษณ์ทางพุทธศาสนา สืบค้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2561 เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org>

Josh bulriss (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2561 เข้าถึงข้อมูลได้จาก

<https://www.facebook.com/joshbulrissgallery/>

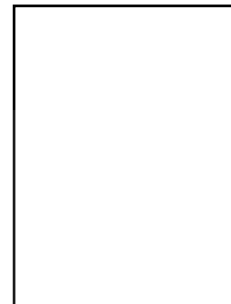
Wolfgang Laib (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2561 เข้าถึงได้จาก

<http://www.damnmagazine.net>

ประวัติ

ชื่อ – สกุล นางสาวอัญชิสา ศรีสมุทร
วัน เดือน ปีเกิด 16 กุมภาพันธ์ 2527
ภูมิลำเนา จังหวัดราชบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 83/246 ม.สัมมารมณีนบุรี ซ.สามวา20 .
ถนน คลองสามวา แขวง บางชัน เขต คลองสามวา
กรุงเทพ 10510

ประวัติการศึกษา

ประถมศึกษา	โรงเรียนวัดเขาวัง จ.ราชบุรี
มัธยมศึกษาตอนต้น	โรงเรียนโพธารามพัฒนาเสนา จ.ราชบุรี
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี (เครื่องปั้นดินเผา)
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวส.)	วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี (ออกแบบพาณิชยศิลป์)
ระดับปริญญาตรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา คณะศิลปกรรม วิชาเอก ออกแบบนิเทศศิลป์
ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู	มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
ระดับปริญญาโท	ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กรุงเทพมหานคร

ประวัติการทำงาน

2551	บริษัท ซี อาร์ ซี สपोर्ट จำกัด
2552	วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี (ฝึกสอน)
2552-2554	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๗๕ เฉลิมพระเกียรติ
2554-2558	โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน

ประวัติการรับราชการ

รับราชการครั้งแรกเมื่อวันที่	16 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2558
	ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย โรงเรียน ราชวินิตบางแคปานขำ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ กระทรวง ศึกษาธิการ
ปัจจุบัน	รับราชการตำแหน่งครู โรงเรียนราชวินิตบางแคปานขำ

